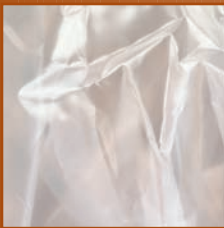




# DE IMMIGRATIE IN BELGIË AANTALLEN, STROMEN EN ARBEIDSMARKT

Rapport 2007

Algemene Directie Werkgelegenheid en Arbeidsmarkt



**Deze brochure is gratis te verkrijgen:**

- telefonisch op het nummer 02 233 42 11
- door rechtstreekse bestelling op de website van de FOD:  
<http://www.werk.belgie.be>
- schriftelijk bij de Cel Publicaties van de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg  
Ernest Blerotstraat 1  
1070 Brussel  
Fax: 02 233 42 36  
E-mail: [publicaties@werk.belgie.be](mailto:publicaties@werk.belgie.be)

Deze brochure is eveneens raadpleegbaar op de website van de FOD:  
<http://www.werk.belgie.be>

Cette brochure peut être également obtenue en français.

De verveelvoudiging van teksten uit deze brochure voor niet-commerciële doeleinden is toegelaten mits bronvermelding en, in voorkomend geval, vermelding van de auteurs van de brochure. Voor de verveelvoudiging voor commerciële doeleinden moet vooraf toelating gevraagd worden aan de Directie van de communicatie van de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg.

**De redactie van deze brochure werd afgesloten op 31 augustus 2007**

**Coördinatie:** Directie van de communicatie

**Redactie:** Afdeling van de studie van de arbeidsmarkt van de Algemene Directie Werkgelegenheid en Arbeidsmarkt

**Lay-out:** Sylvie Peeters

**Omslagachtergrond:** Isabelle Rozenbaum

**Druk:** Drukkerij Bietlot

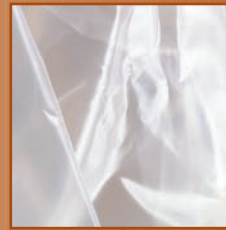
**Verspreiding:** Cel Publicaties

**Verantwoordelijke uitgever:** Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg

**Wettelijk depot:** D/2008/1205/01

**M/V**

De termen “personen”, “buitenlanders”, “werknemers”, en “werkgevers” verwijzen in deze brochure naar personen van beide geslachten.



## Voorwoord

*Elk jaar publiceert de OESO een rapport van het Systeem voor permanente observatie van de migraties<sup>1</sup> (Système d'observation permanente des migrations (SOPEMI)). Dat rapport is grotendeels gebaseerd op de bijdragen van een dertigtal nationale correspondenten. Dit document is het Belgisch rapport met het oog op de opmaak van het internationale rapport voor 2007. Hierin wordt een overzicht gegeven van de recente migratietrends en van de evolutie inzake het migratie- en inburgeringsbeleid in België sinds 2005.*

*Het eerste gedeelte geeft een beschrijving van de populaties van Belgen en vreemdelingen die op het Belgisch grondgebied verblijven en van de evolutie in de periode 1983 tot eind 2005. In dat eerste hoofdstuk worden ook de recentste evolutie van de natuurlijke aangroei (de geboorten verminderd met de overlijdens) en de naturalisaties tot 2005 geanalyseerd.*

*Het tweede gedeelte behandelt de migratiestromen van Belgen en buitenlanders en de evolutie van het migratiesaldo tussen 2004 en 2005. Er wordt ook aandacht besteed aan de wijzigingen van de wet van 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.*

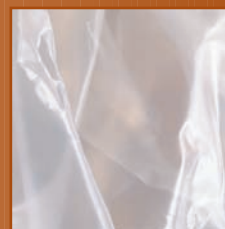
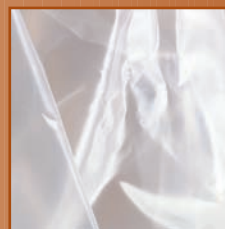
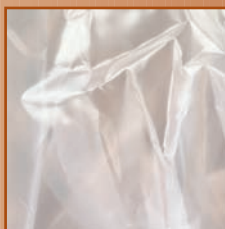
*Het derde hoofdstuk geeft een kijk op de situatie van de asielzoekers en de vluchtelingen. Er worden vragen in behandeld, zoals: Hoeveel asielaanvragen werden er tot 2005 ingediend? Welk traject moet een asielzoeker doorlopen? Hoeveel asielzoekers worden erkend als vluchteling? Welke zijn de nieuwe wetten op gebied van het asielvraagstuk en de bescherming van personen die bedreigd worden in hun land van herkomst?*

<sup>1</sup> «Internationale migratie perspectieven», 31 rapporten zijn reeds gepubliceerd. Het rapport 2007 werd gepubliceerd op 25 juni en is beschikbaar op het volgende internetadres: <http://www.oecd.org/els/migrations/pmi>.



*In een vierde hoofdstuk worden de vreemdelingen belicht vanuit de invalshoek van de werkgelegenheid en werkloosheid. Na te hebben toegelicht aan welke voorwaarden ze moeten voldoen om toegang te krijgen tot de Belgische arbeidsmarkt, onderzoeken wij de evolutie van het aantal instromende buitenlandse werknemers die in België werden geregistreerd tussen 1990 en tot 2005. Vervolgens volgt een raming van de totale –Belgische en buitenlandse – beroepsbevolking tot 2005 en een vergelijking van hun werkzaamheids- en werkloosheidsgraad. Ter afronding van dit hoofdstuk geven we een overzicht van de bestaande bronnen aan de hand waarvan de situatie van personen van vreemde afkomst (en niet langer uitsluitend met een buitenlandse nationaliteit) kan worden onderzocht.*

*Het vijfde hoofdstuk behandelt de integratie. Er volgt een overzicht van de huidige stand van de wetgeving op gebied van de bestrijding van discriminatie en racisme en van de recente maatregelen inzake diversiteit binnen de ondernemingen. Tenslotte komen nog twee integratievraagstukken aan bod, namelijk de armoede bij de personen van vreemde afkomst en de deelname van allochtonen aan de gemeenteraadsverkiezingen.*



# Inhoudstafel

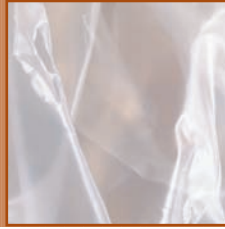
<b>Voorwoord</b> .....	<b>3</b>
<b>Inhoudstafel</b> .....	<b>5</b>
<b>Lijst van tabellen en grafieken</b> .....	<b>8</b>
<b>Lijst van afkortingen</b> .....	<b>9</b>
<b>1 Aantallen en structuur van de buitenlandse bevolking in België</b> ..	<b>11</b>
1.1 Demografische kenmerken van de buitenlandse bevolking .....	12
1.1.1 Nationaliteit van in België verblijvende vreemdelingen .....	12
1.1.2 Uitsplitsing per geslacht en leeftijdsgroep van de buitenlandse bevolking in België .....	13
1.1.3 Opsplitsing van de vreemdelingen per Belgische regio .....	13
1.2 Aangroei van de totale en buitenlandse bevolking <sup>6</sup> .....	14
1.2.1 De natuurlijke aangroei .....	15
1.2.2 Verwerving van de Belgische nationaliteit .....	15
<b>2 Migratiebewegingen van en naar België</b> .....	<b>17</b>
2.1 Immigraties .....	17
2.2 Emigraties .....	19
2.3 Migratiesaldo of netto immigraties .....	20
2.4 Huidige stand van de wetgeving inzake toegang tot het Belgische grondgebied .....	20
<b>3 De asielzoekers en vluchtelingen</b> .....	<b>23</b>
3.1 Het aantal ingediende asielaanvragen .....	23
3.1.1 Niet begeleide buitenlandse minderjarigen (NBBM) .....	23
3.2 De procedure en het aantal erkende vluchtelingen .....	24
3.2.1 Een nieuwe asielprocedure .....	24
3.2.2 De subsidiaire beschermingsstatus .....	25
3.2.3 Aantal erkende vluchtelingen .....	25
3.2.4 Regularisatie van de langdurige asielprocedures .....	26
3.3 Opvang van asielzoekers .....	27
<b>4 Werkgelegenheid en werkloosheid bij buitenlandse werknemers</b> ..	<b>29</b>
4.1 Toegang tot de arbeidsmarkt .....	29
4.1.1 Niet –Europese werknemers .....	29
4.1.2 Europese werknemers: beginsel van het vrij verkeer .....	30
4.1.3 Werknemers uit de nieuwe EU-Lidstaten: overgangstermijn .....	30
4.2 De instroom van buitenlandse werknemers .....	31
4.2.1 De instroom van loontrekkenden .....	31
4.2.2 De arbeidskaarten C .....	32
4.2.3 De instroom van hooggeschoolde werknemers .....	32
4.2.4 De instroom van zelfstandigen .....	33
4.3 Buitenlandse beroepsbevolking op de arbeidsmarkt. ....	34
4.3.1 Bronnen .....	34
4.3.2 De beroepsbevolking .....	35



4.3.3	De binnenlandse werkgelegenheid en de werkzaamheidsgraad <sup>61</sup> .....	36
4.3.4	Werkloosheid .....	39
4.4	Personen van vreemde afkomst op de arbeidsmarkt .....	40
4.4.1	Studie “Topography of the Belgian labour market” .....	40
4.4.2	Arbeidskrachtenenquête .....	41
<b>5</b>	<b>Integratie van personen van vreemde afkomst .....</b>	<b>45</b>
5.1	Huidige stand van de wetgeving: nieuwe wetten ter bestrijding van discriminatie en racisme .....	45
5.2	Andere recente maatregelen ter bevordering van diversiteit op de arbeidsmarkt .....	46
5.2.1	Sociaal-economische monitoring gebaseerd op nationale afstamming .....	46
5.2.2	Diversiteit in de ondernemingen .....	47
5.3	Studies en feiten in verband met de integratie van vreemdelingen .....	48
5.3.1	Armoede en immigratie .....	48
5.3.2	Gemeentelijk stemrecht voor vreemdelingen .....	48
	<b>Bibliografie .....</b>	<b>50</b>
	<b>Bijlagen .....</b>	<b>50</b>







## Lijst van tabellen en grafieken

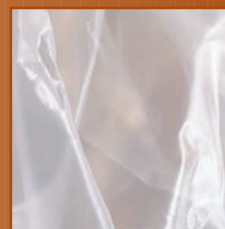
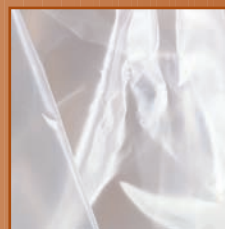
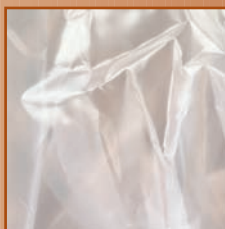
### Tabellen

- Tabel 1: Belangrijkste buitenlandse nationaliteiten in België
- Tabel 2: Verdeling van de buitenlandse bevolking volgens taalgebied op 31.12.2005
- Tabel 3: Verwerving van de Belgische nationaliteit volgens land van de vorige nationaliteit
- Tabel 4: Immigraties naar de belangrijkste nationaliteiten
- Tabel 5: Emigraties naar de belangrijkste nationaliteiten
- Tabel 6: Netto immigraties (migratiesaldo) naar de belangrijkste nationaliteiten
- Tabel 7: Beslissingen ten gronde door het CGVS
- Tabel 8: Belangrijkste landen van herkomst van in 2005 erkende vluchtelingen
- Tabel 9: Afgegeven eerste arbeidskaarten B
- Tabel 10: Arbeidskaarten B voor hooggeschoolde werknemers en directiefuncties van de 9 meest voorkomende nationaliteiten
- Tabel 11: Startende zelfstandigen en helpers in de loop van het jaar
- Tabel 12: Beroepsbevolking volgens de voornaamste nationaliteiten
- Tabel 13: Binnenlandse niet-loontrekkende werkgelegenheid volgens de voornaamste nationaliteiten
- Tabel 14: Werkloosheid volgens de voornaamste nationaliteiten
- Tabel 15: Graad van activiteit, werkzaamheid en werkloosheid volgens nationaliteit in 2005
- Tabel 16: Graad van activiteit, werkzaamheid en werkloosheid volgens geboorteland in 2005
- Tabel 17: Verdeling van werkende actieven (Belgen en niet-EU-buitenlanders) volgens status in 2005
- Tabel 18: Kiezers ingeschreven op 31 juli 2006

### Grafieken

- Grafiek 1: Aantallen buitenlanders en in het buitenland geboren personen die in België wonen
- Grafiek 2: Verdeling van de Belgische en buitenlandse bevolking per leeftijdscategorie eind 2005
- Grafiek 3: Bijdragen (%) aan de groei van de totale Belgische bevolking
- Grafiek 4: Aantal netto verwervingen van de Belgische nationaliteit
- Grafiek 5: Evolutie van het migratiesaldo van de Belgen en de buitenlanders
- Grafiek 6: Jaarlijkse evolutie van het aantal asielaanvragen
- Grafiek 7: Activiteitsgraad van de Belgen en de buitenlanders naar geslacht
- Grafiek 8: Werkzaamheidsgraad van de Belgen en de buitenlanders naar geslacht
- Grafiek 9: Werkloosheidsgraad van de Belgen en de buitenlanders naar geslacht

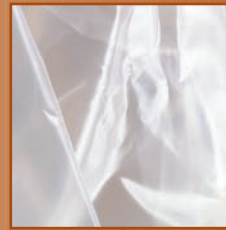




## Lijst van afkortingen

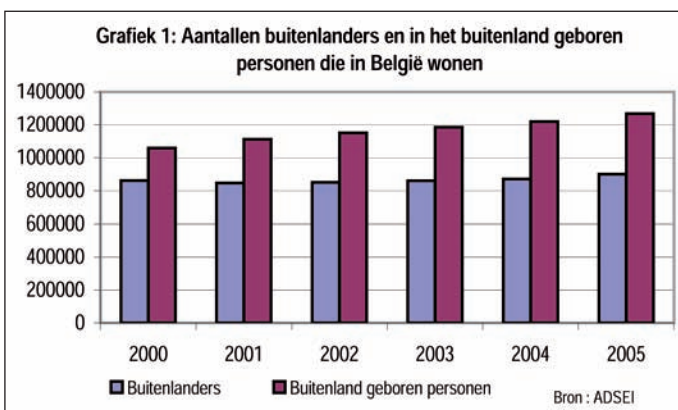
ADSEI:	(ex-NIS) Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie
CIMIRe:	Compte Individuel Multisectoriel – Multisectoriële Individuele Rekening
CGKR:	Centrum voor Gelijkheid van Kansen en voor Racismebestrijding
CGVS:	Commissariaat-generaal voor Vluchtelingen en Staatlozen
DVZ:	Dienst Vreemdelingenzaken
EER:	Europese Economische Ruimte
EAK:	Arbeidskrachtenenquête
EU:	Europese Unie
FOD:	Federale Overheidsdienst
FOD WASO:	Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg
FOREM:	Office Communautaire et Régional de la Formation professionnelle et de l'Emploi (Waalse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding)
IOM:	Internationale Organisatie voor de Migratie
KMO:	Kleine en Middelgrote Ondernemingen
KUL:	Katholieke Universiteit Leuven
MH:	Mensenhandel
NBB:	Nationale Bank van België
NBBM:	Niet begeleide buitenlandse minderjarigen
NGO:	Niet-gouvernementele organisatie
NIS:	Nationaal Instituut voor de Statistiek
OCMW:	Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
OESO:	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
RSVZ:	Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen
RSZ:	Rijksdienst voor Sociale Zekerheid
RVA:	Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening
RvV:	Raad voor Vreemdelingenbetwistingen
SOPEMI:	Système d'observation permanente des migrations (Systeem voor permanente observatie van de migraties)
UA:	Universiteit Antwerpen
UCL:	Université catholique de Louvain
ULB:	Université libre de Bruxelles
Ulg:	Université de Liège
UNHCR:	Hoog Commissariaat voor de Vluchtelingen van de Verenigde Naties
VDAB:	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding





# 1. Aantallen en structuur van de buitenlandse bevolking in België

Op 31 december 2005 telde België 10.511.382 inwoners<sup>2</sup>, onder wie 900.473 personen met een vreemde nationaliteit, ofwel 8,57% van de totale bevolking (tegenover 8,34% in 2004). Het aandeel van de buitenlanders is kleiner dan in de jaren '90, toen het ongeveer 9% bedroeg. Het aantal buitenlanders en hun aandeel in de totale bevolking vertoont een dalende trend sinds 1995, en bereikte zijn laagste niveau in 2001 (8,21% van de totale bevolking, 846.734 personen). Sindsdien is er weer sprake van een omgekeerde tendens en vertoont het aantal buitenlanders in België een lichte stijging sinds 2002.

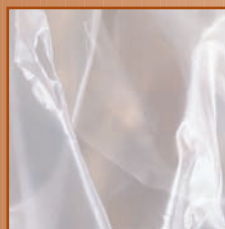
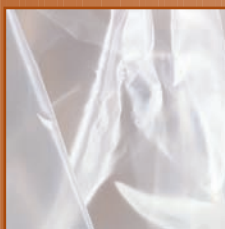
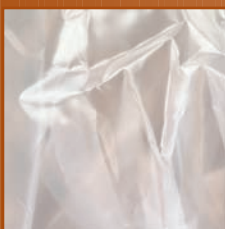


Gelet op het grote aantal vreemdelingen dat sedert de jaren '90 (voor meer details zie punt 1.2.2), de Belgische nationaliteit heeft verworven, is het interessant om een blik te werpen op het aantal personen, niet langer vreemdeling, maar wel in het buitenland geboren (van Belgische of buitenlandse nationaliteit). In 2005 waren 1.268.915 van de in België verblijvende personen geboren in het buitenland<sup>3</sup> wat overeenstemt met 12,1% van de totale bevolking (tegenover 11,7% in 2004). We stellen dus vast dat dit aantal constant toeneemt.

We wijzen er tenslotte op dat in een recente studie de definitie "van vreemde afkomst" slaat op alle personen van wie de nationaliteit bij geboorte buitenlands was (geboren in het buitenland of in België; wat nu doorgaans de 2de generatie wordt genoemd). Op basis van die definitie blijkt dat op 31 december 2004 15% van de totale Belgische bevolking van vreemde afkomst was<sup>4</sup>.

Gelet op het grote aantal vreemdelingen dat sedert de jaren '90 (voor meer details zie punt 1.2.2), de Belgische nationaliteit heeft verworven, is het interessant om een blik te werpen op het aantal personen, niet langer vreemdeling, maar wel in het buitenland geboren (van Belgische of buitenlandse nationaliteit).

- 2 Bijlage 1. Belgische en buitenlandse bevolkingsstroom
- 3 Bijlage 4. In het buitenland geboren bevolking volgens geboorteland
- 4 Voor meer informatie over de relevantie van de statistieken omtrent de buitenlandse bevolking (naar nationaliteit, geboorteland of zelfs naar nationaliteit bij geboorte, is beschikbaar in de recente studie: UCL: T. Eggerickx, A. Bahri, N. Perrin, "Internationale migratiebewegingen en allochtone bevolkingsgroepen. Statistische en demografische gegevens", 2006.



## 1.1 Demografische kenmerken van de buitenlandse bevolking

### 1.1.1 Nationaliteit van in België verblijvende vreemdelingen

Het merendeel van de in België verblijvende vreemdelingen (67%) zijn EU-burgers: eind 2005 verbleven 603.383 onderdanen van de Europese Unie in België, een stijging met 2% ten opzichte van eind 2004. De Italianen vormen de grootste buitenlandse bevolkingsgroep hoewel hun aantal tussen 2004 en 2005 nog met 2% is afgenomen; eind 2005 waren ze nog steeds met 175.498 (tabel 1 infra). Dan volgen de onderdanen uit de buurlanden: de Fransen (120.600) en de Nederlanders (110.492) van wie de aantallen op één jaar lichtjes –met respectievelijk 2,8 en 5,3%– zijn gestegen. Tenslotte zijn de Polen (18.026) de Europese bevolkingsgroep die het sterkst is toegenomen met 28,8% tussen december 2004 en december 2005.

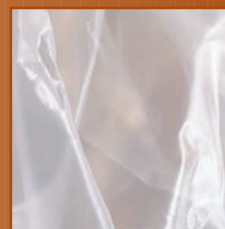
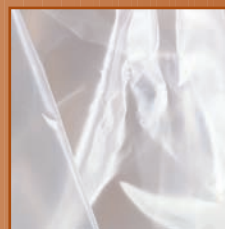
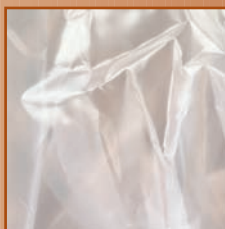
Tussen 2004 en 2005 is de niet-Europese bevolking toegenomen met 6,3%. De Marokkaanse en Turkse gemeenschap zijn de grootste onder de niet-Europese bevolking met respectievelijk 80.602 en 39.664 personen, gevolgd door de Congolese gemeenschap met 13.454 onderdanen in België. Daar waar de Marokkaanse en de Turkse gemeenschappen tussen 1999 en 2004 in aantal sterk zijn afgenomen (een daling met respectievelijk 33% en 42,3%) door de invoering in 2000 van de nieuwe naturalisatiewet (zie punt 1.2.2 Verwerving van de Belgische nationaliteit), blijven ze nu zowat stabiel: tussen 2004 namen ze respectievelijk slechts met 0,8 en 0,6% af. We stellen ook vast dat de bevolkingsgroep van Europese burgers van buiten de Europese Unie in één jaar het sterkst is toegenomen: het aandeel van de Roemenen is gestegen met 34,9% en dat van de Russen met 35,8%.

**Tabel 1: Belangrijkste buitenlandse nationaliteiten in België**

	2004	2005	Evolution par rapport à 2004
Italië	179.015	175.498	-2,0
Frankrijk	117.349	120.600	2,8
Nederland	104.978	110.492	5,3
Marokko	81.279	80.602	-0,8
Spanje	43.200	42.907	-0,7
Turkije	39.885	39.664	-0,6
Duitsland	36.324	37.007	1,9
Portugal	27.373	27.975	2,2
Verenigd Koninkrijk	25.982	25.697	-1,1
Polen	13.996	18.026	28,8
Griekenland	16.588	16.325	-1,6
Kongo (DR)	13.171	13.454	2,1
Ex-Joegoslavië	11.140	12.378	11,1
Verenigde Staten	11.476	11.180	-2,6
Roemenië	5.585	7.535	34,9
Algerije	7.363	7.481	1,6
China	7.283	7.452	2,3
Rusland	4.028	5.469	35,8
India	4.750	5.300	11,6
Andere landen	120.097	135.431	12,8
<b>Totaal buitenlanders</b>	<b>870.862</b>	<b>900.473</b>	<b>3,4</b>
<b>Waarvan EU</b>	<b>591.404</b>	<b>603.383</b>	<b>2,0</b>
<b>Waarvan niet EU</b>	<b>279.458</b>	<b>297.090</b>	<b>6,3</b>

Bron :ADSEI (Bijlage 2)

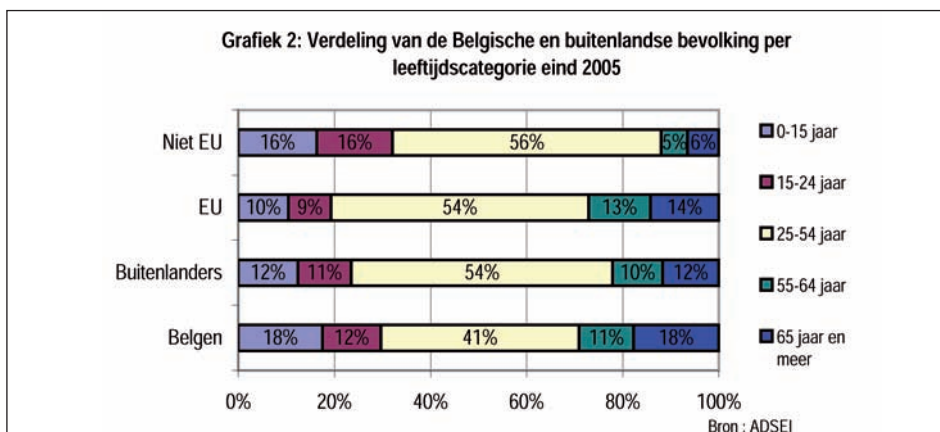




### 1.1.2 Uitsplitsing per geslacht en leeftijdsgroep van de buitenlandse bevolking in België

Tussen 1999 en 2005 bleef het aandeel van de vrouwen in de buitenlandse bevolking beneden 50%, terwijl het vrouwelijk aandeel in de Belgische bevolking ongeveer 51,3% bedroeg. Niettemin werd het evenwicht tussen beide geslachten geleidelijk hersteld, waarbij het vrouwelijk aandeel in de buitenlandse bevolking van 46% in 1989 gestegen is tot 49% in 2005 (18,8% in 2004). Daarnaast zijn er wat de nationaliteiten betreft ook aanzienlijke verschillen in het aantal mannen en vrouwen: 48,4% van de Europese bevolkingsgroep en 50,2% van de niet-Europese bevolkingsgroep in België waren vrouwen. Bij de burgers van buiten de Europese Unie stellen we een groter aandeel vast van de vrouwen binnen de personen uit de Oost-Europese landen (bijvoorbeeld: 56% van de Roemenen of 61,1% van de Russen)<sup>5</sup>.

Ook de leeftijdsstructuur van de buitenlandse bevolking verschilt van de Belgische (grafiek 2 infra). We stellen vast dat de buitenlandse bevolking jonger is dan de Belgische en dat ze zich vooral concentreert in de leeftijdsgroepen tussen 25 en 54 jaar. De niet-Europese bevolkingsgroep telt het minste bejaarden: slechts 6% is ouder dan 65 jaar tegenover 18% bij de Belgische en 14% bij de Europese bevolkingsgroep.



### 1.1.3 Opsplitsing van de vreemdelingen per Belgische regio

Eind 2005 telt het Vlaamse gewest in absolute cijfers het grootste aantal vreemdelingen (zie onderstaande tabel). In verhouding is het evenwel het Brussels Hoofdstedelijk Gewest dat met 27% van zijn totale bevolking het meeste vreemdelingen telt tegenover slechts 5% in het Vlaams gewest (en 9% in het Waals gewest).

**Tabel 2: Verdeling van de buitenlandse bevolking volgens taalgebied op 31.12.2005**

	Mannen	Vrouwen	Totaal	Verhouding van de buitenlanders
<b>Brussels Hoofdstedelijk Gewest</b>	135.869	137.824	273.693	26,86%
<b>Vlaams gewest</b>	162.576	151.626	314.202	5,17%
<b>Waals gewest</b>	160.625	151.953	312.578	9,16%
<b>Totaal</b>	<b>459.070</b>	<b>441.403</b>	<b>900.473</b>	<b>8,57%</b>

Bron: ADSEI

<sup>5</sup> Voor meer details over het aandeel van de vrouwen per nationaliteit, zie bijlage 2bis.



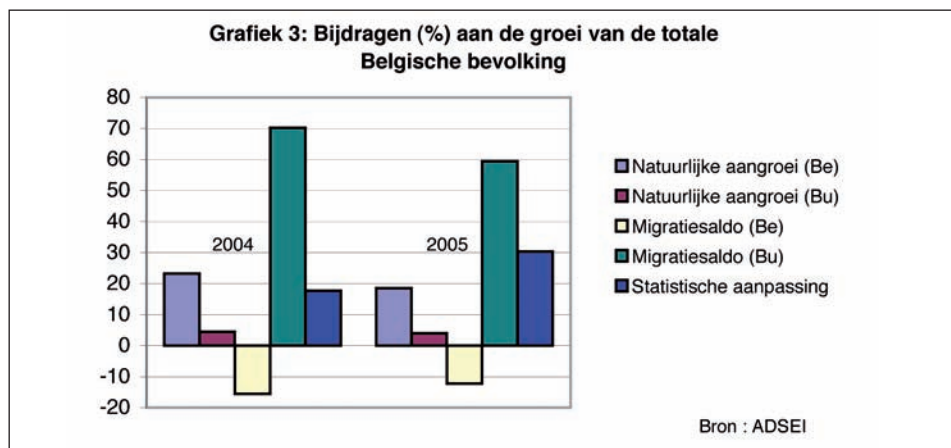
## 1.2 Aangroei van de totale en buitenlandse bevolking<sup>6</sup>

De jaarlijkse aangroei van de totale bevolking tussen eind 2004 en eind 2005 bedroeg 0,63% (65.530 personen). De Belgische bevolking is toegenomen met 35.919 eenheden (+0,38%) en de buitenlandse bevolking met 29.611 eenheden (+3,4%).

De aangroei van de totale bevolking en deze van de Belgische en buitenlandse bevolking hangen af van drie factoren:

- De natuurlijke aangroei stemt overeen met de evolutie van de geboortes en sterfgevallen die opgetekend zijn in het desbetreffende jaar onder de Belgische en buitenlandse bevolking, of dus met het geboortecijfer min het sterftecijfer.
- Het migratiesaldo stemt overeen met de jaarlijkse evolutie van de immigraties en emigraties (meer bepaald het immigratiecijfer verminderd met het emigratiecijfer).
- Een andere factor beïnvloedt eveneens de evolutie van het respectieve aandeel van de Belgische en buitenlandse bevolking, met name het aantal naturalisaties.

Onderstaande tabel 2 toont de impact van de natuurlijke aangroei en het migratiesaldo van de Belgen en de buitenlanders op de jaarlijkse aangroei van de totale bevolking die in België verbleef in 2004 en 2005. De bijdragen zijn berekend op basis van de gegevens vermeld in bijlage 1. De niet te verwaarlozen statistische aanpassing omvat de laattijdig geregistreerde wijzigingen (na de maand maart van het daaropvolgende jaar) en vooral de "registerwijzigingen", de personen die reeds in België verbleven zonder dat ze opgenomen waren in het bevolkingsregister: asielzoekers zijn bijvoorbeeld opgenomen in

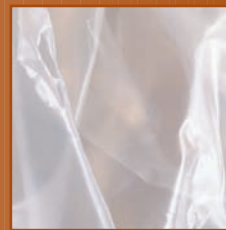
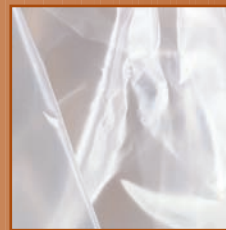
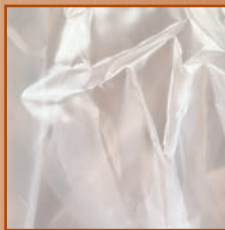


een wachtregister en worden pas opgenomen in het bevolkingsregister zodra ze erkend vluchteling zijn of geregulariseerd worden.

We stellen vast dat vooral de buitenlandse migratiestromen bijdragen tot de aangroei van de totale bevolking in België. Na een lichte daling in 2005 vloeit de grootste bijdrage in de totale aangroei nog altijd voort uit het migratiesaldo van de vreemdelingen: 59% in 2005 (tegenover 70% in 2004). De statistische aanpassing die in 2005 sterk is toegevoegd draagt met 30% bij tot de grote bevolkingstoename. Aangezien \_ van die aanpassing toe te schrijven is aan de registerwijzigingen, kunnen we veronderstellen dat het hier gaat om een effect van de regularisaties (zie punt 3.2.3 Regularisatie van langdurige asielprocedures).

6 Bijlage 1. Belgische en buitenlandse bevolkingsstroom





### 1.2.1 De natuurlijke aangroei

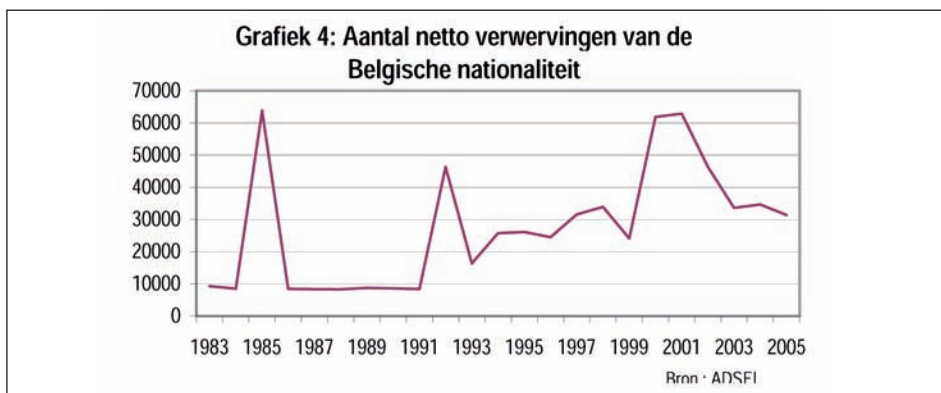
De totale natuurlijke aangroei, die begin jaren '80 nog vrij gering was (+2.581 in 1983), is eind jaren '80 sterk toegenomen en bereikte een piek van 21.189 netto geboortes in 1991. Vervolgens ging dit cijfer omlaag, en bedroeg het netto aantal geboortes nog slechts 5.110 in 2003. In 2005 steeg het opnieuw tot 14.724 netto geboortes.

De natuurlijke aangroei van de Belgische bevolking heeft duidelijk dezelfde trend gevolgd: deze ging van negatief in 1983 (-10.506) naar positief in 1987, vertoonde vervolgens een stijging tot 1992 (+14.952) en schommelde tot 2003. In dat jaar werd een daling tot +3.449 netto geboortes opgetekend om opnieuw te stijgen tot +11.460 in 2004. Deze trend hing vooral samen met het geboortecijfer, dat na een stijging en een piek van 113.823 in 1992 een dalende trend vertoonde, vervolgens tussen 104.000 en 106.000 schommelde tot in 2003, met ten slotte een stijging tot 109.881<sup>7</sup> in 2005. De natuurlijke aangroei van de buitenlanders is daarentegen sterk gedaald sinds de jaren '80: van 13.087 netto geboortes in 1983 tot 2.596 in 2005. Dit is niet alleen het gevolg van een daling van het aantal geboortes onder de buitenlanders, maar ook van een stijging van het aantal sterftegevallen. Het aandeel van de geboortes binnen de buitenlandse bevolkingsgroep in het totale aantal geboortes is aldus gedaald van 15,5 % in 1981 tot 6,9% in 2005.

### 1.2.2 Verwerving van de Belgische nationaliteit

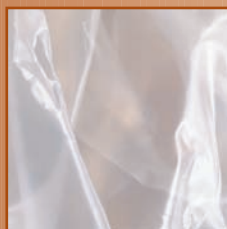
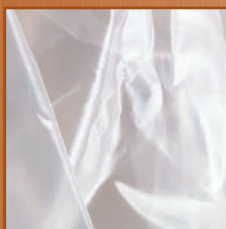
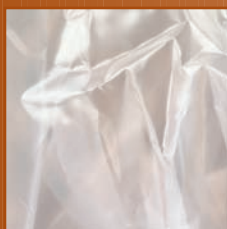
De evolutie van de Belgische en buitenlandse bevolking hangt eveneens af van het aantal personen dat van nationaliteit wil veranderen. Op die manier stijgt de Belgische bevolking met het aantal buitenlanders dat de Belgische nationaliteit verworven heeft, verminderd met het aantal Belgen dat een buitenlandse nationaliteit heeft verworven<sup>8</sup> (netto verwerving van de Belgische nationaliteit) terwijl de buitenlandse bevolking met hetzelfde aantal afneemt.

Sedert 1984 heeft België een wetboek van de Belgische nationaliteit<sup>9</sup> ingevoerd, dat in 1985 van kracht werd. Sindsdien werd dit wetboek driemaal gewijzigd (in 1991, 1995 en 2000), waarbij de verwerving van de Belgische nationaliteit telkens versoepeld werd<sup>10</sup>: de laatste wijziging van 2000 zorgde voor een vereenvoudiging van de procedure, de kostenloze aanvraag tot naturalisatie, een korte termijn voor de behandeling van de dossiers en het schrappen van de notie "wil tot integratie".



De cijfers illustreren deze versoepeling: voor 1985, 1992, 2000 en 2001 werd een opmerkelijk hoog aantal netto verwervingen van de nationaliteit vastgesteld. Ook hebben de wijzigingen in de wetboek van de Belgische nationaliteit een duurzaam effect teweeggebracht, waarbij het aantal naturalisaties sinds 1993 op meer dan 20.000 per jaar komt terwijl dit aantal in de jaren '80 ongeveer 8.000 bedroeg (uitgezonderd in

- 7 Bijlage 3. Aantal geboortes van Belgen en buitenlanders
- 8 Het aantal Belgen dat een andere nationaliteit aanneemt is zeer beperkt (enkele tientallen per jaar).
- 9 28 JUNI 1984. Wetboek van de Belgische nationaliteit.
- 10 Voor verdere toelichting bij de wijzigingen, zie "De immigratie in België. Aantallen, stromen en arbeidsmarkt. Rapport 2001", FOD WASO, 2003, blz 14 en 15



1985). De wet van 1 maart 2000 heeft geleid tot de grootste stijging van het aantal naturalisaties: respectievelijk 61.878 en 62.881 naturalisaties in 2000 en 2001. Nadien is dit cijfer weliswaar gedaald, maar toch waren er nog steeds 31.412 naturalisaties in 2005. In de piekjaren (1985, 1992 en 2000, 2001) daalt de buitenlandse bevolking terwijl de Belgische bevolking in verhouding toeneemt. De naturalisaties dragen dus in hoge mate bij tot de vermindering of het gelijk blijven van het aandeel van de vreemdelingen in de totale bevolking. Eind 2005 stellen we vast dat het aantal personen geboren in het buitenland (van buitenlandse of Belgische nationaliteit) dat in België verblijft eind 2005 12,07% van de totale bevolking uitmaakte (1.268.915 personen) en voortdurend toenam.

### **Verwerving van de Belgische nationaliteit volgens vorige nationaliteit**

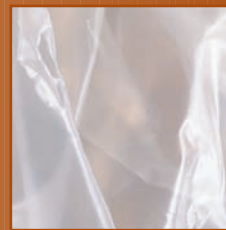
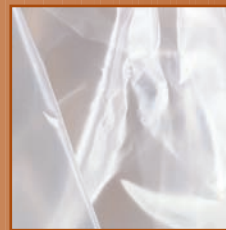
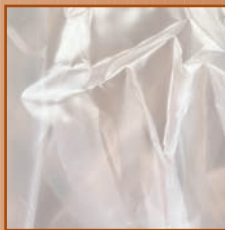
Onderstaande tabel geeft de voornaamste landen van de vorige nationaliteit vóór verwerving van de Belgische nationaliteit tussen 1999 en 2005. Zoals reeds bleek uit onze vaststellingen omtrent de aantallen, zijn Marokko en Turkije de twee belangrijkste landen van oorsprong van de genaturaliseerde Belgen: Marokkanen en Turken waren op zich goed voor 63,1% van de personen die geopteerd hadden voor de Belgische nationaliteit in 2000, hun aandeel bedroeg 36,7% in 2005. We stellen daarentegen vast dat de Europese onderdanen (uit Italië, Frankrijk en Nederland) minder vaak opteren voor de Belgische nationaliteit, hoewel ze groter in aantal zijn.

**Tabel 3: Verwerving van de Belgische nationaliteit volgens land van de vorige nationaliteit**

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
<b>Marokko</b>	9.133	21.917	24.018	15.832	10.565	8.704	7.977
<b>Turkije</b>	4.402	17.282	14.401	7.805	5.186	4.467	3.602
<b>Italië</b>	1.187	3.650	3.451	2.341	2.646	2.585	2.086
<b>Kongo (DR)</b>	1.890	2.993	2.991	2.809	1.796	2.271	1.876
<b>Ex-Joegoslavië</b>	756	2.187	2.487	2.678	1.593	2.155	1.823
<b>Frankrijk</b>	363	948	1.025	856	698	780	772
<b>Algerije</b>	520	1.071	1.281	926	826	830	739
<b>Rwanda</b>	..	..	794	1.012	557	571	700
<b>Nederland</b>	234	492	601	646	522	665	672
<b>Polen</b>	253	551	677	630	460	465	470
<b>Andere</b>	5.234	10.132	11.321	11.373	9.034	11.726	10.795
<b>Totaal</b>	<b>24.273</b>	<b>62.082</b>	<b>62.982</b>	<b>46.417</b>	<b>33.709</b>	<b>34.754</b>	<b>31.512</b>

**Bron : ADSEI**

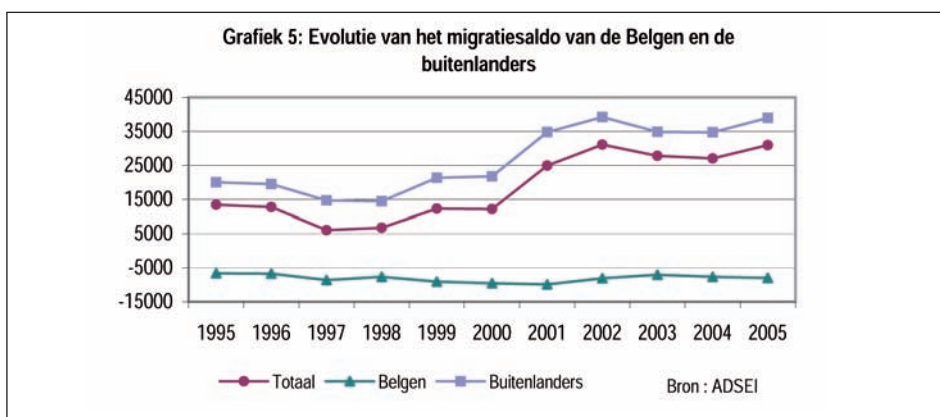
11 Bijlage 4. In het buitenland geboren bevolking volgens geboorteland



## 2 Migratiebewegingen van en naar België

In 2005 zijn 90.364 personen naar België geïmmigreerd<sup>12</sup>, dat zijn er zowat 5.000 meer dan in 2004. 85% van die immigranten (namelijk 77.411) hadden een vreemde nationaliteit. In 2005 bedroeg het aantal emigranten<sup>13</sup> 59.442 wat een stijging betekende met meer dan 1.000 eenheden ten opzichte van 2004. 38.459 emigranten (65%) hadden een vreemde nationaliteit.

In 2005 bedroeg het migratiesaldo of het aantal netto immigraties dus 30.922<sup>14</sup>, dit is een toename van 14% ten opzichte van 2004<sup>15</sup>.



Ook het migratiesaldo van de vreemdelingen is gestegen met 12% (38.952 netto immigraties in 2005, meer details onder punt 2.3) daar waar dat van de Belgen nog steeds negatief is en nog met 4,5% gedaald is.

### 2.1 Immigraties

Tussen 1990 en 1999 was een aanzienlijk deel in de migratiebewegingen toe te schrijven aan Europese onderdanen: in 1990 was 59,1% van de immigranten EU-onderdaan, in 1999 was dat 48,5%<sup>16</sup>. Tussen 2000 en 2003 trad een lichte daling op van het aandeel van de EU-onderdanen in het totale immigrantenaantal: van 51,7% naar 44,3% (tabel 4). Met de toetreding van 10 nieuwe Lidstaten in 2004, bedraagt het aandeel van de Europese onderdanen binnen de immigranten meer dan de helft: 51,4% in 2004 en 53,4% in 2005. De meeste immigranten uit de Europese Unie komen uit Frankrijk en Nederland: respectievelijk 10.378 en 10.109 immigranten in 2005, wat overeenkomt met een toename van respectievelijk 9 en 15% ten opzichte van 2004. We stellen vast dat het aantal Poolse immigranten in één jaar gevoelig is gestegen (+38,4%) van 3.481 naar 4.816 immigranten in 2005.



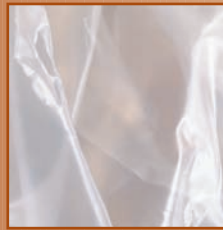
12 Sinds 1994 staan aangekomen asielzoekers in België ingeschreven op een wachtlijst en is hun aantal niet langer opgenomen in de immigratiegegevens, zoals vroeger wel het geval was. Eenmaal asielzoekers erkend zijn als vluchteling worden ze ingeschreven in het bevolkingsregister. Ze worden dus ondergebracht onder de rubriek "statistische aanpassing" en staan niet geboekstaafd als migrant.

13 De emigraties worden berekend op basis van gegevens van de Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie en omvatten de "emigraties" en de personen die ambtshalve (min de heringeschreven personen)" uit het rijksregister worden geschrapt.

14 Sommige lezers zullen opmerken dat het aantal emigraties en het migratiesaldo verschillen van die welke zijn gepubliceerd door de Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie. Dat verschil is als volgt te verklaren: in onze categorie "emigraties" nemen we ook de categorie "ambtshalve geschrapte personen (min de heringeschreven personen)" op van de ADSEI, dit wil zeggen de personen die klaarblijkelijk niet langer in België verblijven maar die hun vertrek niet hebben gemeld. Daardoor liggen ons emigratiecijfer hoger en ons migratiesaldo lager dan die van de ADSEI.

15 Voor een analyse van de evolutie van het migratiesaldo op lange termijn (1983-2004), zie het rapport "De immigratie in België. Aantallen, bewegingen en arbeidsmarkt" FOD WASO, verslag 2006.

16 Bijlage 5. Immigraties per nationaliteit



**Tabel 4: Immigraties naar de belangrijkste nationaliteiten**

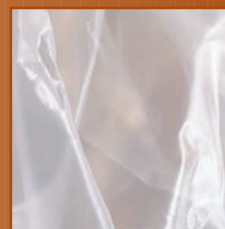
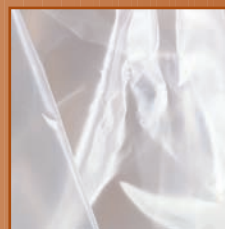
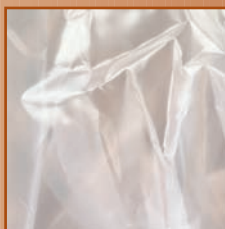
	2004	2005	Evolutie ten op zichte van 2004
Frankrijk	9.521	10.378	9,0%
Nederland	8.789	10.109	15,0%
Marokko	8.014	7.106	-11,3%
Polen	3.481	4.816	38,4%
Turkije	3.234	3.387	4,7%
Duitsland	3.308	3.250	-1,8%
Italië	2.301	2.464	7,1%
Verenigde Staten	2.603	2.408	-7,5%
Roemenië	1.438	2.322	61,5%
Verenigd Koninkrijk	2.366	2.213	-6,5%
Portugal	1.907	1.934	1,4%
Spanje	1.591	1.827	14,8%
India	1.213	1.339	10,4%
China	1.393	1.222	-12,3%
Kongo (DR)	1.139	1.105	-3,0%
Andere landen	20.148	21.531	6,9%
<b>Totaal buitenlanders</b>	<b>72.446</b>	<b>77.411</b>	<b>6,9%</b>
<b>Waarvan EU</b>	<b>37.205</b>	<b>41.311</b>	<b>11,0%</b>
Belgen	12.932	12.953	0,2%
<b>Aandeel-EU/Buitenlanders (%)</b>	<b>51,4</b>	<b>53,4</b>	

Bron: ADSEI

De Marokkanen, Amerikanen en Turken vormden in de jaren '90 het merendeel van de immigranten van buiten de Europese Unie, met een gemiddeld aandeel van respectievelijk 7,6 en 5% van het totaal van de buitenlandse immigranten. Dit drietal behoudt deze positie in de jaren 2000, waarbij het aantal Marokkaanse en Turkse immigranten stijgt terwijl het aantal Amerikaanse immigranten daalt: in 2005 bedroeg het Marokkaanse aandeel in het totale immigrantenaantal 9,2% en dat van de Turken 4,4%, terwijl het aan-







deel van de Amerikanen nog slechts 3,1% bedroeg. In vergelijking met 2004 is er een daling van het aantal Marokkaanse en Amerikaanse immigranten, maar een toename van het aantal Turkse immigranten. De migrantengroep die het sterkst aangroeit (+61,5%) tussen 2004 en 2005 zijn de Roemenen, die nu de grootste niet-Europese bevolkingsgroep vormen.

We wijzen erop dat het vrouwelijke aandeel in de immigratiestroom in 2005 lichtjes daalt tot 51,9% (tegenover 52,4% in 2004).

## 2.2 Emigraties

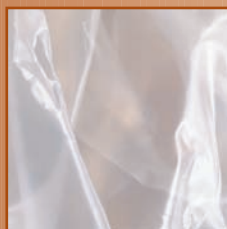
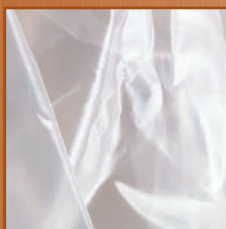
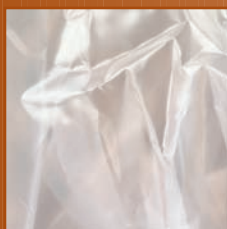
De EU-onderdanen maken het grootste aandeel van de buitenlandse emigraties<sup>17</sup> uit, 60% sinds 1995 tot zelfs 70% in 2002. Ook hier bezetten de Fransen en Nederlanders de eerste plaatsen (tabel 5) met respectievelijk 6.454 en 4.349 emigranten in 2005. De niet-Europese landen daarentegen zoals Marokko of Turkije tellen weinig emigranten (803 en 642).

**Tabel 5: Emigraties naar de belangrijkste nationaliteiten**

	2004	2005	Evolutie t.o.v. 2004
Frankrijk	6.270	6.454	2,9%
Nederland	4.134	4.349	5,2%
Verenigde Staten	2.549	2.652	4,0%
Allemagne	2.438	2.524	3,5%
Royaume Uni	2.458	2.421	-1,5%
Italië	2.381	2.292	-3,7%
Spanje	1.775	1.683	-5,2%
Portugal	1.249	1.286	3,0%
Japan	863	962	11,5%
China	835	906	8,5%
Polen	801	887	10,7%
Marokko	737	803	9,0%
Griekenland	757	715	-5,5%
Turkije	683	642	-6,0%
India	659	605	-8,2%
Andere landen	9.139	9.278	0,3%
<b>Totaal buitenlanders</b>	<b>37.728</b>	<b>38.459</b>	<b>1,9%</b>
<b>Waarvan EU</b>	<b>25.116</b>	<b>25.195</b>	<b>0,3%</b>
Belgen	20.614	20.983	1,8%
Aandeel-EU/Buitenlanders (%)	66,6	65,5	

Bron: ADSEI

17 Bijlage 6. Emigraties per nationaliteit



## 2.3 Migratiesaldo of netto immigraties

Het migratiesaldo van de Europeanen toont een ruimschoots positief resultaat, met 16.116 netto immigraties in 2005 (tabel 6). Aangezien veel Europese onderdanen emigreren, blijft hun bijdrage aan het migratiesaldo en dus aan de netto buitenlandse immigratiestroom (41,4%) kleiner dan het bruto aantal immigraties laat vermoeden. Tussen 2004 en 2005 stellen we niettemin een stijging vast van het netto immigraties voor alle EU-onderdanen (+33,3%) en vooral bij de Polen (+46,6%), de Nederlanders (+23,7%) en de Fransen (+20,7%).

In weerwil van die stijging zijn vooral de niet-Europese burgers (voornamelijk Marokkanen en Turken) verantwoordelijk voor het belangrijkste deel van het migratiesaldo aangezien zij veel minder emigreren dan de Europese burgers. Er moet worden op gewezen dat de netto immigraties van de Marokkanen in één jaar zijn afgenomen (-13,4%) en dat ze bij de Turken lichtjes zijn gestegen (+7,6%). Opvallend daarentegen is de sterke toename van de Roemeense immigranten (+74,6%), Indiërs (+32,5%) en Russen (+26,4%).

**Tabel 6: Netto immigraties (migratiesaldo) naar de belangrijkste nationaliteiten**

	2004	2005	Evolutie ten opzichte van 2004
Marokko	7.277	6.303	-13,4%
Nederland	4.655	5.760	23,7%
Polen	2.680	3.929	46,6%
Frankrijk	3.250	3.924	20,7%
Turkije	2.551	2.745	7,6%
Roemenië	1.168	2.039	74,6%
Congo (DR)	925	813	-12,1%
India	554	734	32,5%
Duitsland	869	726	-16,5%
Portugal	658	648	-1,5%
Bulgarije	551	632	14,7%
Rusland	330	417	26,4%
China	558	316	-43,4%
Andere landen	8.772	9.822	12,0%
<b>Totaal buitenlanders</b>	<b>34.718</b>	<b>38.952</b>	<b>12,2%</b>
<b>Waarvan EU</b>	<b>12.089</b>	<b>16.116</b>	<b>33,3%</b>
<b>Belgen</b>	<b>-7.674</b>	<b>-8.030</b>	<b>-4,6%</b>
<b>aandeel-EU/ buitenlanders (%)</b>	<b>34,8</b>	<b>41,4</b>	

Bron: ADSEI

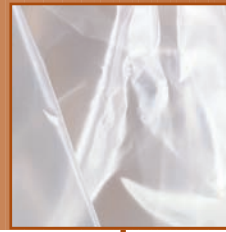
## 2.4 Huidige stand van de wetgeving inzake toegang tot het Belgische grondgebied

De wet van 3 oktober 2006<sup>18</sup> tot wijziging van de wet uit 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen zorgde voor een grondige hervorming van het vreemdelingenrecht. De voornaamste wijzigingen ingevoerd bij deze wet zijn op 1 december 2006 en op 1 juni 2007 van kracht geworden:

- De wet van 15 september 2006 verscherpt de voorwaarden en de procedure voor gezinshereniging met een onderdaan van een derde land op basis van de Europese

18 15 SEPTEMBER 2006. Wet tot wijziging van de wet uit 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen. Deze wet zet drie Europese richtlijnen om: Richtlijn 2003/86/EG van de Raad van de Europese Unie van 22 september 2003 inzake het recht op gezinshereniging, Richtlijn 2004/83/EG van de Raad van de Europese Unie 29 april 2004 inzake minimumnormen voor de erkenning van onderdanen van derde landen en staatlozen als vluchteling of als persoon die anderszins internationale bescherming behoeft, en de inhoud van de verleende bescherming en Richtlijn 2004/81/EG van de Raad van 29 april 2004 betreffende de verblijfstitel die in ruil voor samenwerking met de bevoegde autoriteiten wordt afgegeven aan onderdanen van derde landen die het slachtoffer zijn van mensenhandel of hulp hebben gekregen bij illegale immigratie.





richtlijn 2003/86/EG die het toelaat (zonder verplichting). Aldus moet een persoon uit een derde land die in België verblijft en wenst in het huwelijk te treden met een vreemdeling(e) wachten tot ze beiden de leeftijd van 21 jaar hebben bereikt (of ouder dan 18 jaar<sup>19</sup>). Eens het verblijfsrecht is toegekend in het kader van een gezinshereniging, moeten de Belgische overheden toezien op het effectief samenleven tijdens een periode van 3 jaar (momenteel bedraagt die termijn 15 maanden)...

- De asielpprocedure is gewijzigd en er is een subsidiaire beschermingsstatus ingevoerd (zie punten 3.2.1 en 3.2.2);
- Het verblijfsrecht dat wordt toegekend aan slachtoffers van mensenhandel die samenwerken met de Belgische justitie heeft voortaan een wettelijke basis (tot op heden werd het vraagstuk geregeld d.m.v. omzendbrieven). Deze wijziging zet de Europese richtlijn 2004/81/EG om, maar voert slechts weinig veranderingen in aangezien de bestaande Belgische omzendbrieven reeds de essentie van de bepalingen van de richtlijn omvatten. Een nieuwigheid evenwel bestaat erin dat personen die het slachtoffer zijn van mensensmokkel voortaan ook bescherming kunnen genieten en verblijfsrecht kunnen verkrijgen.
- De bepaling van het huidige artikel 9§3 (die bepaalt dat de machtiging tot verblijf kan worden aangevraagd, in uitzonderlijke omstandigheden, aan de burgemeester van de gemeente waar de vreemdeling verblijft in plaats van bij de diplomatieke post van het land van herkomst), wordt omgezet in een artikel 9bis waarin wordt verduidelijkt welke omstandigheden niet als uitzonderlijk mogen worden beschouwd (bijvoorbeeld: de elementen ingeroepen bij een asielpcedure die werden verworpen...).
- ...

19 De minimumleeftijd is teruggebracht op 18 als het huwelijk als bestond voor de aankomst vanuit het buitenland in België

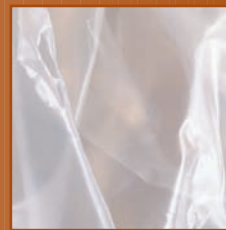
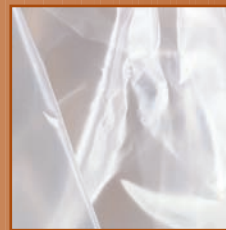
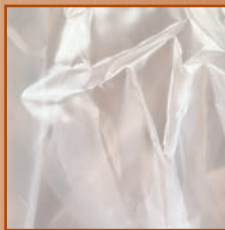


Eric Audras





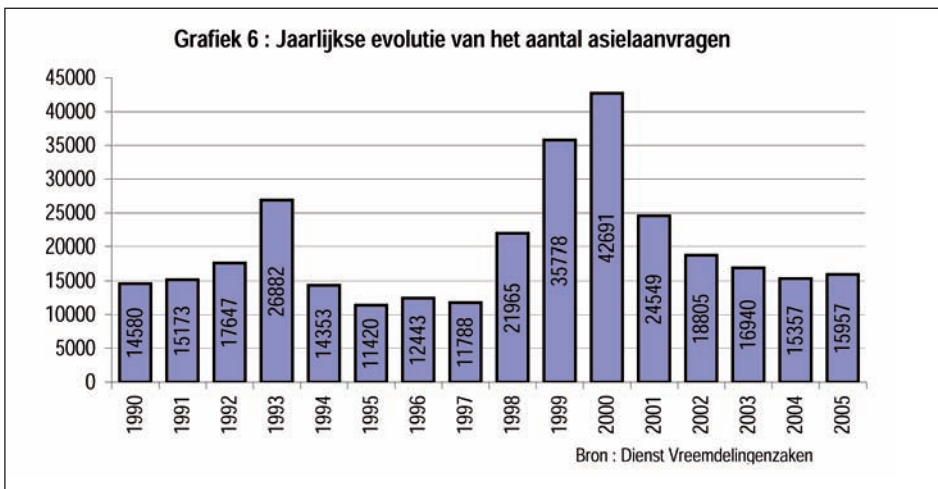




## 3 De asielzoekers en de vluchtelingen

### 3.1 Het aantal ingediende asielaanvragen

Sedert 2000, jaar waarin een recordaantal van 42.691 asielaanvragen werd ingediend, is de toestroom van kandidaat-vluchtelingen voortdurend blijven afnemen tot in 2004. In 2005 is het aantal asielaanvragen opnieuw lichtjes gestegen met 15.957 geregistreerde aanvragen. (wat neerkomt op 20.502 personen<sup>20</sup>). De neerwaartse trend in de hele geïndustrialiseerde wereld werd daarentegen bevestigd. Wat het aantal geregistreerde asielaanvragen betreft, blijft België op de 6de plaats in de Europese Unie en op de 8ste plaats op mondiaal niveau<sup>21</sup>.



In 2005 kwamen de meeste asielaanvragen uit Rusland (inclusief Tsjetsjenië): zowat 1.438, wat overeenstemt met 9,5% van het totaal aantal ingediende aanvragen. Hierna volgden de Democratische Republiek Congo met 1.272 asielaanvragen en Servië-Montenegro (1.203 aanvragen, inclusief Kosovo)<sup>22</sup>. In 2004 werd een derde van de asielaanvragen ingediend door vrouwen.

#### 3.1.1 Niet begeleide buitenlandse minderjarigen<sup>23</sup> (NBBM)

Er wordt van uitgegaan dat er elk jaar tussen 1.000 en 2.000 niet begeleide minderjarigen in België aankomen. Slechts een deel van hen dient een asielaanvraag in. In 2005 dienden 655 minderjarigen een asielaanvraag in als "alleenstaande minderjarige" en 584 werden als dusdanig geïdentificeerd door de voogdijdiensten (de andere werden als meerderjarig beschouwd op basis van geneeskundige onderzoeken). Het merendeel van de minderjarigen waren jongens (61,12%) en zowat de helft van hen was 17 jaar oud (slechts 22% waren tussen 11 en 15 jaar)<sup>24</sup>.

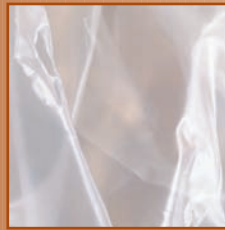
20 Een asielaanvraag kan betrekking hebben op meerdere personen (bijvoorbeeld 4 leden van een gezin), het cijfer dat gewoonlijk door de betrokken instanties wordt vermeld, verwijst naar de ingediende asielaanvragen en niet naar de aantallen personen die bij die aanvragen zijn betrokken. De schatting van het aantal betrokken personen in 2005 werd verstrekt door de DVZ.

21 Na Frankrijk (50.050 asielaanvragen), de Verenigde Staten (48.770), Groot-Brittannië (30.460), Duitsland (28.910), Oostenrijk (22.470), Canada (19.740) en Zweden (17.530). Bron: UNHCR (Hoog Commissariaat voor de Vluchtelingen van de Verenigde Naties).

22 Voor meer details zie bijlage 7. Asielaanvragen ingediend in België.

23 Een niet begeleide buitenlandse minderjarig is een illegale vreemdeling uit een derde land jonger dan 18 die niet begeleid is door een wettelijke tegenwoordiger.

24 Meer informatie is te vinden in het jaarverslag 2005 van het CGVS.



- 25 24 DECEMBER 2002. Programmawet (I) (art. 479) – Titel XIII – Hoofdstuk VI: Voogdij over niet-beleide minderjarige vreemdelingen.
- 26 15 SEPTEMBER 2006. Wet tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.  
15 SEPTEMBER 2006. Wet tot hervorming van de Raad van State en tot oprichting van een Raad voor Vreemdelingenbetwistingen
- 27 De vorm werd onderzocht door de Dienst Vreemdelingenzaken tijdens een ontvankelijkheidsfase en als het dossier aanvaard werd, stelde het CGVS een onderzoek in naar de inhoud van het dossier.
- 28 Het Verdrag van Dublin regelt de bevoegdheden op asielse gebied voor elk land van de EU. Het bepaalt criteria om vast te leggen welk land een asielaanvraag moet behandelen (Staat waarmee de aanvrager het nauwst verbonden is of eerste Europese Lidstaat waar hij aangekomen is) en zorgt ervoor dat een afgewezen asielzoeker geen aanvraag indient in een andere EU-Lidstaat. Onder "ernstige schade" wordt verstaan: "doodstraf of executie, foltering of onmenselijke of vernederende behandeling of bestraffing van een verzoeker in zijn land van herkomst of ernstige en individuele bedreiging van het leven of de persoon van een burger als gevolg van willekeurig geweld in het kader van een internationaal of binnenlands gewapend conflict". – Europese Richtlijn 2004/83/EG.

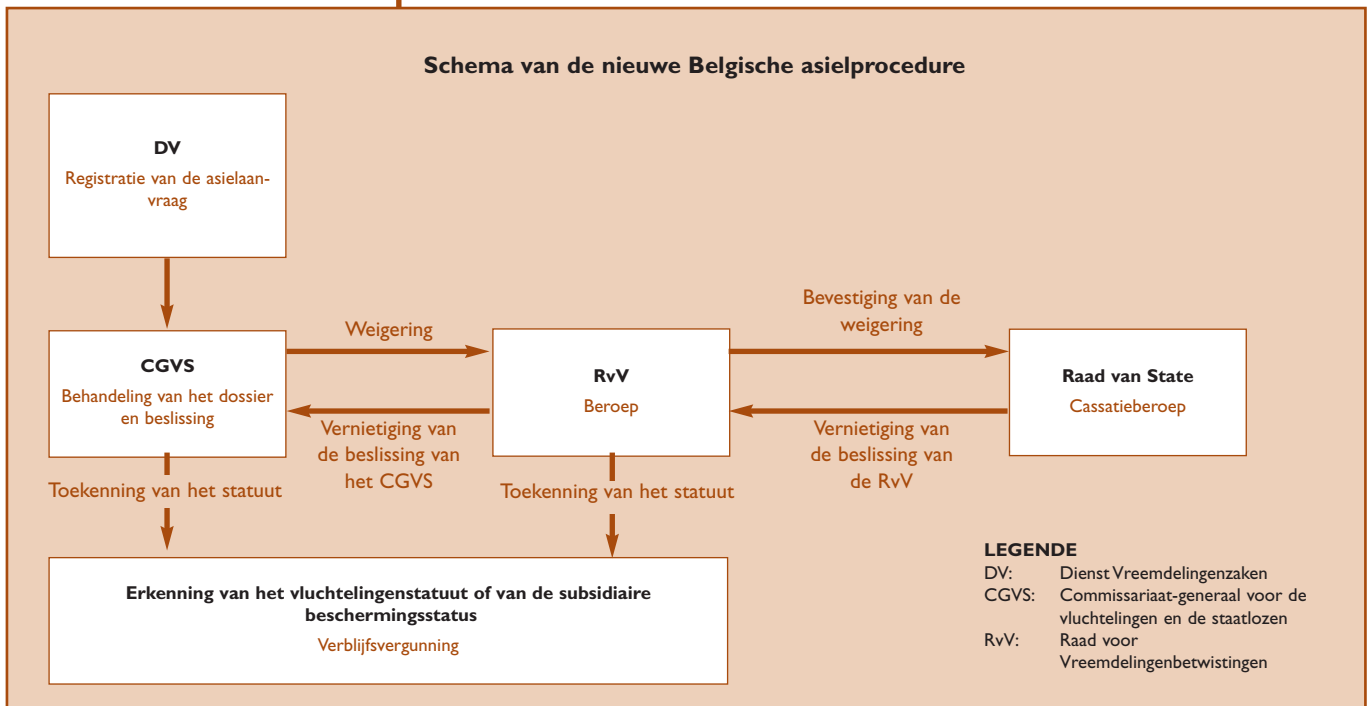
Ter herinnering, sedert 1 mei 2004 (inwerkingtreding van de wet van 2002 betreffende de voogdij over niet-begeleide minderjarige vreemdelingen<sup>25</sup>) wordt daarnaast aan iedere niet-begeleide minderjarige een voogd toegewezen die de minderjarige bijstaat, vertegenwoordigt en zijn rechten verdedigt. Daar waar in 2004 het aantal voogden ontoereikend was – waardoor de asielpcedure vertraging opliep aangezien die niet mag worden opgestart zonder de aanwezigheid van een voogd – is de situatie verbeterd in 2005. Dit is het resultaat van de aanwervingscampagnes van de FOD Justitie, zodat bijna alle NBBM's (niet-begeleide buitenlandse minderjarigen) een voogd kregen toegewezen.

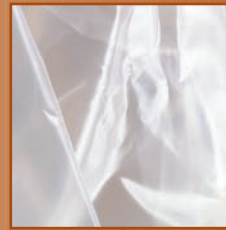
## 3.2 De procedure en het aantal erkende vluchtelingen

### 3.2.1 Een nieuwe asielpcedure

Sedert 1 juni 2007 is de asielpcedure grondig gewijzigd<sup>26</sup>. De hervorming doelde op een eenvoudigere en versnelde asielpcedure in België. Daar waar de vroegere procedure in twee fases<sup>27</sup> verliep die door twee verschillende instanties werden behandeld, omvat de nieuwe procedure slechts één fase en het CGVS Commissariaat-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen staat in voor het onderzoek van de aanvragen en dit zowel qua vorm als qua inhoud. Het Centrum is voortaan de enige overheid die beschikt over een onderzoeksbevoegdheid. Daarnaast is een onafhankelijk rechtscollege opgericht, de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, die de Vaste Beroepscommissie vervangt voor het behandelen van beroepen bij weigering door het CGVS. Dankzij die hervorming moet de asielpcedure in principe op maximaal één jaar afgehandeld zijn.

Concreet moet een vreemdeling die in België aankomt zijn aanvraag indienen bij de Dienst Vreemdelingenzaken (DV). De DV registreert de aanvraag en gaat na of België wel degelijk de verantwoordelijke staat is volgens het Verdrag van Dublin<sup>28</sup>, neemt de vingerafdrukken en verzamelt de verklaringen van de aanvrager (identiteit, herkomst,





redenen voor de aanvraag en mogelijke terugkeer). De Dienst Vreemdelingenzaken is tevens bevoegd om vast te stellen welke taal zal worden gebruikt bij de procedure en de behandelingen van de verschillende aanvragen (hij kan beslissen om een nieuwe aanvraag te weigeren indien geen enkel nieuw element is aangevoerd).

De door de aanvrager ondertekende verklaring en het volledige dossier worden overgelegd aan het CGVS dat moet beslissen of hij het vluchtelingenstatuut of de subsidiaire beschermingsstatus toekent (zie punt 3.2.2). Tijdens het onderzoek van een aanvraag roept het CGVS de asielzoeker minstens éénmaal op. Het CGVS onderzoekt vervolgens de aanvraag op basis van het gesprek, alle bewijsstukken en van de evaluatie van de situatie in het land van herkomst. Bij weigering van het statuut van vluchteling, beslist het CGVS over de toekenning of weigering van de subsidiaire beschermingsstatus. Het CGVS is ook bevoegd om te beslissen of het vluchtelingenstatuut of de subsidiaire beschermingsstatus wordt ingetrokken.

Indien het CGVS beide statuten weigert kan de aanvrager beroep aantekenen bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (RvV) die de beslissingen van het CGVS kan bevestigen of herzien. De RvV kan de beslissingen van het CGVS ook vernietigen omwille van onregelmatigheden (bijvoorbeeld wanneer bij de behandeling van het dossier essentiële elementen over het hoofd werden gezien). Het CGVS moet dan zijn onderzoek opnieuw beginnen. De procedure voor het CGVS gebeurt schriftelijk, ook al kunnen tijdens het gesprek opmerkingen worden gemaakt. Beide partijen, de asielaanvrager (vertegenwoordigd door een advocaat) en het CGVS verschijnen op de zitting die openbaar is.

Tenslotte kan een cassatieberoep worden ingesteld tegen de beslissing van de RvV bij de Raad van State. Om niet-gefundeerde aanvragen te vermijden (en dus om de Raad van State te ontlasten), worden de beroepen vooreerst onderworpen aan een toelaatbaarheidsonderzoek waarbij wordt nagegaan of de Raad van State wel degelijk bevoegd is of dat het beroep niet doelloos is. Wanneer de Raad van State de beslissing vernietigt, wordt het dossier teruggestuurd naar de RvV die zich opnieuw moet uitspreken overeenkomstig het advies van het uitgebrachte arrest.

### 3.2.2 De subsidiaire beschermingsstatus

Bij de wet van 15 september 2006 wordt ook de subsidiaire beschermingsstatus ingevoerd: sedert 10 oktober 2006 moet België een (voorlopige maar hernieuwbare) verblijfstitel toekennen aan vreemdelingen die geen aanspraak kunnen maken op het vluchtelingenstatuut zoals bepaald in de Conventie van Genève, maar waarvoor er zwaarwegende gronden bestaan om te geloven dat zij een reëel risico lopen op ernstige schade<sup>29</sup> bij terugkeer naar hun land van herkomst<sup>30</sup>.

Voortaan moet het CGVS niet enkel onderzoeken of de asielaanvrager de vluchtelingenstatus in de zin van de Conventie van Genève kan verwerven, maar ook, doch pas in tweede instantie, of ze de subsidiaire beschermingsstatus kunnen genieten. Er moet worden opgemerkt dat vreemdelingen van wie de asielaanvraag werd verworpen maar die momenteel houder zijn van een niet-terugleidingsclausule naar hun land van oorsprong (omwille van bedreigingen van hun leven, hun fysieke integriteit of vrijheid) sedert 10 oktober een aanvraag kunnen indienen om de subsidiaire beschermingsstatus te verkrijgen.

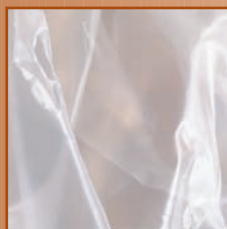
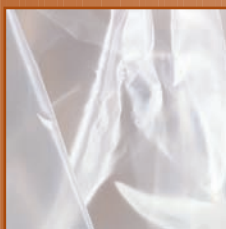
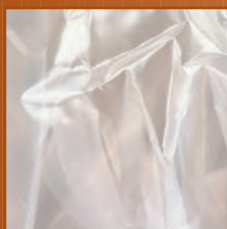
### 3.2.3 Aantal erkende vluchtelingen

In 2005 heeft het CGVS 3.059<sup>31</sup> aanvragen m.b.t. het vluchtelingenstatuut erkend (tegenover 2.275 in 2004) daar waar het aantal weigeringen is toegenomen tot 7.790 (5.860 in 2004).

29 15 SEPTEMBER 2006. Wet tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

30 5 OKTOBER 2006. Omzendbrief betreffende de subsidiaire beschermingsstatus.

31 Bijlage 7 geeft een overzicht van de opsplitsing per nationaliteit van de erkende aanvragen in 2004.



**Tabel 7: Beslissingen ten gronde door het CGVS**

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
<b>Erkenningen</b>	1.559	1.707	1.446	1.238	1.198	897	1.166	1.201	2.275	3.059
<b>Afwijzingen</b>	4.068	4.059	2.268	1.826	3.262	1.890	4.446	4.964	5.860	7.790
<b>Intrekking van het statuut</b>	23	51	38	23	15	10	19			
<b>Totaal</b>	<b>5.650</b>	<b>5.817</b>	<b>3.752</b>	<b>3.087</b>	<b>4.475</b>	<b>2.797</b>	<b>5.631</b>	<b>6.165</b>	<b>8.135</b>	<b>10.849</b>
<b>Bron : CGVS</b>										

Die stijging is voornamelijk toe te schrijven aan het toegenomen aantal beslissingen ten gronde (10.849 in 2005 tegenover 8.135 in 2004). 41% van de erkende aanvragen gold voor Russen, hoofdzakelijk Tsjetsjenen (zie onderstaande tabel 8).

**Tabel 8: Belangrijkste landen van herkomst van in 2005 erkende vluchtelingen**

Rusland	1.259
Rwanda	445
Kongo (DR)	204
Servië-Montenegro	166
Iran	112
Burundi	96
China	66
Irak	63
Togo	63
Guinée	48
Overige	537
<b>Totaal</b>	<b>3.059</b>
<b>Bron: CGVS</b>	

Als men tevens de door het CGVS erkende vluchtelingenstatuten in aanmerking neemt, zijn in 2005 3.748 personen als vluchteling erkend.

### 3.2.4 Regularisatie van de langdurige asielprocedures

Ondanks het teruglopend aantal asielaanvragen en de nieuwe procedure hebben de asielinstanties de achterstand nog niet volledig kunnen wegwerken.

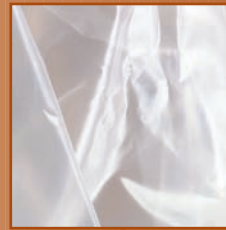
Om hieraan te verhelpen werd de regularisatieprocedure opgestart voor de buitenlanders die verwickeld waren in langdurige asielprocedures<sup>32</sup>. De situatie van asielzoekers wier procedure (beroep bij de Raad van State niet inbegrepen) na drie jaar (voor gezinnen met kinderen) of vier jaar (voor alleenstaanden of koppels zonder kinderen) nog niet afgehandeld is, wordt quasi-automatisch geregulariseerd. Het volstaat om een aanvraag in te dienen volgens de procedure die is vastgesteld bij de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen: volgens artikel 9bis<sup>33</sup> van deze wet kan een verblijfsvergunning in uitzonderlijke omstandigheden (in dit geval de wachttijd en het daaraan verbonden integratieproces) worden aangevraagd bij de burgemeester van de gemeente waar de buitenlander verblijft<sup>34</sup>. Voor lange procedures worden de lange wachttijd en integratie die er uit volgen beschouwd als uitzonderlijke omstandigheden. Ook de asielzoekers van wie de aanvraag is verworpen, maar na een procedure die 3 of 4 jaar in beslag heeft genomen, kunnen een aanvraag indienen. Zij moeten dan het bewijs leveren dat ze daadwerkelijk geïntegreerd zijn.

32 Dit beleid werd niet openbaar gemaakt middels een omzendbrief of een regelgevende tekst.

33 Artikel 9bis werd ingevoegd bij de wet van 15 september 2006. Het stemt overeen met het vroegere artikel 9 maar omvat een aantal aanvullingen en preciseringen bij de omschrijving "uitzonderlijke omstandigheden" (bijvoorbeeld, de elementen die reeds van nut waren bij een voorgaande asielaanvraag die werd geweigerd).

34 Normaal dient een verblijfsvergunning, om geldig te zijn, te worden aangevraagd in de Belgische diplomatieke post in het land van oorsprong van de vreemdeling.





### 3.3 Opvang van asielzoekers

De nieuwe asielprocedure gaat gepaard met een aantal wijzigingen wat betreft de opvang van asielzoekers<sup>35</sup>. Vóór juni 2007 kregen de asielzoekers materiële prestaties in de eerste procedurefase (ontvankelijkheid) en financiële prestaties (financiële steun van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn – OCMW) eens ze zich in de 2de procedurefase bevonden. Tijdens die tweede fase mochten ze tevens arbeid verrichten met een arbeidskaart C. Voortaan telt de procedure nog slechts één fase van maximaal één jaar en genieten de asielzoekers niet langer financiële bijstand maar worden ze materieel bijgestaan gedurende de volledige procedure (beroep bij de Raad van State inbegrepen). Zo mogen ze voortaan ook niet meer werken.

De opvang gebeurt in twee fases. Tijdens de eerste vier maanden van hun procedure verblijven de asielzoekers in een collectief opvangcentrum dat hen wordt toegewezen door de Dienst Dispatching van Fedasil (zie hieronder). De materiële bijstand omvat dus logies, maar ook voedsel, kledij, medische, psychologische, sociale en juridische begeleiding en de toekenning van een dagelijkse uitkering (zakgeld). De asielzoeker is niet verplicht om te verblijven in de structuren maar wanneer hij ervoor kiest elders dan in het hem toegewezen opvangcentrum te verblijven, geniet hij uitsluitend medische hulp.

Na de eerste vier maanden kan de asielzoeker worden overgebracht naar een individuele opvangstructuur binnen de grenzen van het aantal beschikbare plaatsen. Die woonruimten zijn beter afgestemd op de individuele situatie van elkeen. De tweede opvang wordt georganiseerd door de OCMW's of door de NGO CIRE en Vluchtelingenwerk Vlaanderen.

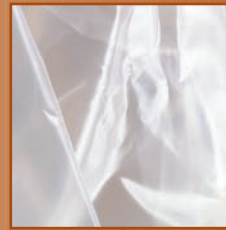
35 12 JANUARI 2007. 12 januari 2007. Wet betreffende de opvang van asielzoekers en van bepaalde andere categorieën van vreemdelingen.





Het “Federaal Agentschap voor de opvang van asielzoekers” (Fedasil) staat in voor de coördinatie van de verschillende opvangstructuren en de controle van hun opvangmodaliteiten. Fedasil werd opgericht in 2002 toen de regering besliste om de financiële steun om te zetten in materiële hulp (tijdens de ontvankelijkheidsfase in eerste instantie) en om op verschillende locaties te voorzien in opvangstructuren. Het staat in voor de “organisatie en het beheer van de verschillende opvangmodaliteiten voor asielzoekers alsook voor de coördinatie van de vrijwillige terugkeer”<sup>36</sup>. De voornaamste taken van Fedasil zijn: het beheer van de 18 opvangcentra, de coördinatie van de verschillende opvangstructuren (Rode Kruis, Lokale Opvanginitiatieven van de OCMW's, opvangplaatsen die door NGO's worden beheerd...), de spreiding van de asielzoekers en het verstrekken van materiële, medische en psychosociale bijstand aan de asielzoekers en oriëntatie, informatie en begeleiding.

Eind 2005 bedroeg de totale opvangcapaciteit in België 15.659 plaatsen (noodopvang inbegrepen) terwijl er in 2000 nog maar 8.246 plaatsen beschikbaar waren. Eind 2005 werd in totaal aan 14.769 asielzoekers opvang verleend (exclusief de noodopvang).



## 4 Werkgelegenheid en werkloosheid bij buitenlandse werknemers

### 4.1 Toegang tot de arbeidsmarkt

#### 4.1.1 Niet –Europese werknemers

Niet-Europese werknemers (van buiten de EER<sup>37</sup>) die in België wensen te werken hebben een arbeidskaart nodig om tot arbeid in loondienst te worden toegelaten of een beroepskaart om toegang te krijgen tot arbeid als niet-loontrekkende. Voor statutaire ambten bij de overheid komen zij niet in aanmerking, behalve, sedert kort, bij het Brussels Hoofdstedelijk Gewest<sup>38</sup> en bij de diensten van de Franstalige Gemeenschapscommissie<sup>39</sup>.

#### A. Arbeid in loondienst

Om toegang te krijgen tot arbeid in loondienst heeft een niet-Europese werknemer een arbeidskaart nodig. Het koninklijk besluit van 9 juni 1999<sup>40</sup> omschrijft de diverse bestaande arbeidskaarten alsook de afgiftevoorwaarden daarvan. Er bestaan drie types arbeidskaarten:

- De arbeidskaart A geldt voor onbepaalde tijd en voor alle werkgevers, sectoren en beroepen. Zij wordt uitgereikt aan buitenlandse werknemers die reeds verschillende jaren in België verblijven en werken met arbeidskaart B<sup>41</sup>.
- De arbeidskaart B geldt voor een bepaalde tijd (ten hoogste twaalf maanden, verlengbaar). Zij wordt uitgereikt aan vreemdelingen die gaan werken bij werkgevers die vooraf een arbeidsvergunning hebben gekregen. Een arbeidsvergunning wordt slechts verleend indien na een arbeidsmarktonderzoek is komen vast te staan dat voor de job geen Belgische of Europese werknemers beschikbaar zijn. Bovendien wordt die vergunning slechts afgegeven voor werknemers uit landen waarmee België een internationale overeenkomst heeft gesloten<sup>42</sup>. In tegenstelling tot de arbeidskaarten A en C, is de arbeidskaart B dus beperkt tot één baan bij één werkgever.
- In 2003 is een derde soort arbeidskaarten ingevoerd (de arbeidskaarten C). Zij hebben een beperkte geldigheidsduur (maximum één jaar, verlengbaar) en gelden voor om het even welke werkgever, sector of beroep. Zij worden afgegeven aan wettelijk en tijdelijk in België verblijvende vreemdelingen, van wie het verblijfsrecht op een andere reden dan hun baan is gebaseerd (bijvoorbeeld kandidaat-vluchtelingen van wie het verzoek ontvankelijk is verklaard of studenten).

Sommige categorieën vreemdelingen genieten een vrijstelling van arbeidskaart. Dat geldt bijvoorbeeld voor vluchtelingen of voor wie met een Belg gehuwd is (zie artikel 2 van het KB van 9 juni 1999).

De arbeidskaarten worden afgegeven door de drie Gewesten van het land en door de Duitstalige Gemeenschap. Concreet moeten de formulieren voor het aanvragen van de arbeidskaarten en van de arbeidsvergunningen worden aangevraagd en ingediend bij de gewestelijke bemiddelingsdiensten: de VDAB in Vlaanderen, ACTIRIS in Brussel, de FOREM in Wallonië en het Arbeitsamt in de Duitstalige Gemeenschap. De aanvragen voor een arbeidskaart A en C worden door de werknemer ingediend terwijl een



37 D.w.z. de onderdanen van de landen van buiten de EER (Europese Economische Ruimte = de Europese Unie, IJsland, Liechtenstein, Noorwegen en Zwitserland).

38 11 JULI 2002. Ordonnantie tot verruiming van de nationaliteitsvoorwaarden voor de toegang tot betrekkingen in het gewestelijk openbaar ambt.

39 19 MAART 2004. - Decreet tot verruiming van de nationaliteitsvoorwaarden voor de toegang tot betrekkingen van het Openbaar Ambt in de schoot van de diensten van de Franse Gemeenschapscommissie.

40 9 JUNI 1999. - Koninklijk besluit houdende de uitvoering van de wet van 30 april 1999 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers.

41 Het gaat hierbij om vier jaar tijdens een periode van tien jaar wettelijk en ononderbroken verblijf. Deze periode wordt teruggebracht tot drie jaar voor wie uit een land komt waarmee België een overeenkomst heeft (zie hieronder) of voor de werknemer waarvan de partner of de kinderen legaal in België verblijven.

42 Algerije, ex-Joegoslavië, Marokko, Tunesië, Turkije en de nieuwe EU-Lidstaten (via aansluitingsakkoorden), waarbij deze laatste voorrang hebben.





arbeidskaart B wordt aangevraagd door de werkgever. Als de aanvraag wordt ingewilligd, dan geeft het gemeentebestuur van de verblijfplaats van de werknemer (of van de werkgever indien de werknemer nog niet in België verblijft) de arbeidskaart af. Bij weigering kan tegen die beslissing binnen één maand bij de bevoegde gewestminister een met redenen omkleed beroep worden ingediend.

### **B. Arbeid als niet-loontrekkende**

Elke vreemdeling (van buiten de EER) die op het Belgisch grondgebied een beroepsactiviteit uitoefent als zelfstandige moet houder zijn van een beroepskaart<sup>43</sup>. Een beroepskaart wordt afgegeven door de FOD Economie, KMO's, Middenstand en Energie voor een maximumduur van vijf jaar (verlengbaar). Zij is persoonlijk en er staat precies op omschreven welke activiteit door de houder mag worden uitgeoefend. Er bestaan categorieën vreemdelingen die van de verplichting tot het hebben van een arbeidskaart zijn vrijgesteld, bijvoorbeeld de vluchtelingen of de vreemdelingen die gemachtigd zijn om voor onbepaalde tijd in België te verblijven<sup>44</sup>.

Een beroepskaart wordt aangevraagd, verlengd of hernieuwd bij het gemeentebestuur van de verblijfplaats of bij een diplomatieke post voor de vreemdelingen die nog niet in België verblijven (gelijktijdig wordt dan een verblijfsvergunning gevraagd). De beslissing wordt genomen door een afgevaardigd ambtenaar aangewezen door de Minister van Middenstand en wordt aan de aanvrager via de gemeentelijke administratie of de diplomatieke post bezorgd. In geval van weigering kan binnen de dertig dagen beroep worden aangetekend bij de Minister van Middenstand die een beslissing zal treffen op basis van een advies van de Raad voor Economisch Onderzoek inzake Vreemdelingen<sup>45</sup>.

#### **4.1.2 Europese werknemers: beginsel van het vrij verkeer**

Onderdanen van landen behorend tot de Europese Economische Ruimte hebben vrij toegang tot de arbeidsmarkt. Zij kunnen dan ook onvoorwaardelijk arbeid als loontrekkende of als niet-loontrekkende uitoefenen. Voor de onderdanen van de nieuwe EU-Lidstaten geldt tijdelijk een uitzondering m.b.t. arbeid als loontrekkende.

#### **4.1.3 Werknemers uit de nieuwe EU-Lidstaten: overgangstermijn**

Op 1 mei 2004 is de Europese Unie verruimd met 10 nieuwe Lidstaten (Estland, Cyprus, Hongarije, Letland, Litouwen, Malta, Polen, de Tsjechische republiek, Slowakije, Slovenië). De bevolking van de Unie is daardoor met 19,4% gestegen: bij de 383 miljoen burgers die de EU al telde, zijn er aldus 74 miljoen mensen bijgekomen. Bij die toetreding is overeengekomen dat de oude Lidstaten overgangsmaatregelen zouden mogen hanteren waardoor het aantal onderdanen van de nieuwe Lidstaten<sup>46</sup> dat toegang kreeg tot hun arbeidsmarkt werd beperkt. Die overgangsbepalingen mogen echter maximaal 7 jaar (2+3+2 jaar) van kracht blijven. De eerste fase van die overgangstermijn is op 30 april 2006 afgelopen en vóór die tijd moesten de landen beslissen of zij de beperkingen handhaafden of niet en zulks aan de Europese Commissie mededelen.

Van 1 mei 2004 tot 30 april 2006 behoorde België tot de landen die ervoor gekozen hadden beperkingen inzake toegang tot hun arbeidsmarkt te handhaven. Tijdens die eerste periode hadden slechts drie Europese landen hun arbeidsmarkt helemaal opengegooid: Ierland, het Verenigd Koninkrijk en Zweden. Om in België een verblijfsvergunning te krijgen voor het uitoefenen op het Belgische grondgebied van een economische activiteit als loontrekkende moesten de onderdanen van de nieuwe Lidstaten (behalve die van Cyprus en Malta) nog steeds houder zijn van arbeidskaart<sup>47</sup>.

Op 1 mei 2006 is de tweede fase van de overgangstermijn ingegaan. België heeft ervoor gekozen een overgangsregeling te handhaven maar gelijktijdig voor een aantal knelpunt-

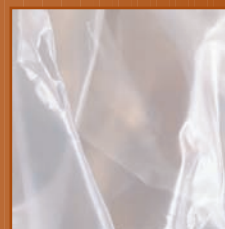
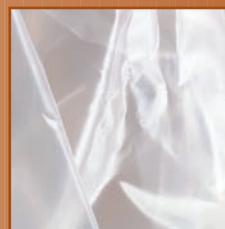
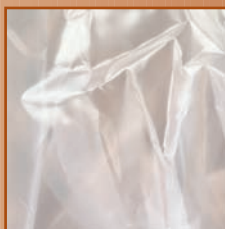
43 19 FEBRUARI 1965. Wet betreffende de uitoefening van de zelfstandige beroepsactiviteiten der vreemdelingen.

44 3 FEBRUARI 2003. Koninklijk besluit tot vrijstelling van bepaalde categorieën vreemdelingen van de verplichting houder te zijn van een beroepskaart voor de uitoefening van een zelfstandige beroepsactiviteit.

45 Sedert 21 september 2006 wordt de beslissing in een eerste fase genomen door een gedelegeerd ambtenaar (en niet langer door de minister zelf) om de procedure te versnellen: 1 MEI 2006: Wet tot wijziging van de wet van 19 februari 1965 betreffende de uitoefening van de zelfstandige beroepsactiviteiten der vreemdelingen.

46 Of veeleer van 8 van die nieuwe Lidstaten (Estland, Hongarije, Letland, Litouwen, Polen, de Tsjechische Republiek, Slowakije, Slovenië). Voor Cyprioten en Maltezen geldt geen overgangstermijn.

47 12 APRIL 2004. - Koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 9 juni 1999 houdende uitvoering van de wet van 30 april 1999 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers naar aanleiding van de toetreding tot de Europese Unie van nieuwe Lidstaten. L'occupation des travailleurs étrangers.



beroepen de procedure te versoepelen<sup>48</sup>. De onderdanen van de nieuwe Lidstaten hebben dus nog steeds een arbeidskaart nodig om hier arbeid in loondienst te verrichten. Sedert 1 juni gebeurt de afgifte van die arbeidskaart aan onderdanen van de EU-8 landen echter automatisch en veel sneller (maximum 5 dagen) voor activiteiten die op de lijst staan van de knelpuntberoepen. België kan er op om het even welk moment toe beslissen die bepalingen te schrappen maar het zal voor de eventuele verlenging ervan (voor maximum 2 jaar) op 1 mei 2009 alleszins moeten bewijzen dat er een gevaar bestaat voor een ernstige verstoring van de arbeidsmarkt.

Op 1 januari 2007 zijn twee nieuwe Lidstaten toegetreden tot de Europese Unie: Bulgarije en Roemenië. België heeft besloten om op hun onderdanen dezelfde overgangsbepalingen toe te passen als op de burgers van de acht andere “nieuwe” Lidstaten<sup>49</sup>. Zij moeten dus ook beschikken over een arbeidskaart om in België arbeid in loondienst te verrichten maar zij komen in aanmerking voor de versnelde procedure voor de toekenning van arbeidskaart B voor de beroepen die te kampen hebben met een tekort aan arbeidskrachten.

## 4.2 De instroom van buitenlandse werknemers

### 4.2.1 De instroom van loontrekkenden

De enige beschikbare informatie over de instroom van buitenlandse loontrekkenden komt uit de statistiek over de eerste aan vreemdelingen afgegeven arbeidskaarten B – en die heeft enkel betrekking op de niet-Europese werknemers en op werknemers uit de 8 nieuwe Lidstaten tijdens de overgangsperiode.

In 2005 werden 6.311 eerste arbeidskaarten B afgegeven aan buitenlandse werknemers (zie onderstaande tabel 9) zowat 2.000 meer dan in 2004. 1.860 van die eerste kaarten werden afgeleverd aan vrouwen (26%). Meer dan 30% van het totale aantal eerste kaarten werden afgegeven aan Poolse werknemers. Zij zijn goed voor een totaal van 2.122 arbeidskaarten (waarvan 734 voor vrouwen).

**Tabel 9: Afgegeven eerste arbeidskaarten B<sup>50</sup>**

			Waarvan vrouwen	
	2004	2005	2004	2005
Polen	1.046	2.122	346	734
India	666	795	74	98
USA	504	591	106	141
Japan	405	467	29	43
China	131	220	40	42
Roemenië	105	210	61	123
Turkije	95	193	29	38
Rusland	71	111	24	48
Canada	107	104	35	34
Hongarije	91	95	26	49
Ex-Joegoslavië	89	90	15	19
Marokko	55	72	22	28
Andere	947	1.241	316	463
<b>Totaal</b>	<b>4.312</b>	<b>6.311</b>	<b>1.123</b>	<b>1.860</b>
<i>Bron FOD WASO</i>				

Nadien volgen de Indiërs (795 arbeidskaarten), de Amerikanen (591) en Japanners (467) met het meeste aantal eerste arbeidskaarten. Het aantal afgegeven eerste arbeidskaar-

48 24 APRIL 2006. Koninklijk besluit ter vervanging van het Koninklijk Besluit van 9 juni 1999 belast met de uitvoering van de wet van 30 april 1999 betreffende buitenlandse werknemers met het oog op de verlenging van de overgangsmaatregelen die zijn ingevoerd volgend op de uitbreiding van de EU met de met de nieuwe lidstaten.

49 19 DECEMBER 2006: Koninklijk Besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 9 juni 1999 houdende uitvoering van de wet van 30 april 1999 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers naar aanleiding van de toetreding tot de Europese Unie van Bulgarije en Roemenië.

50 Voor de gegevens over het totaal aantal geleverde arbeidskaarten B (eerste kaarten en vernieuwingen), zie bijlage 8



ten dat sedert 1999 onophoudelijk afnam (13.201 toegekende eerste arbeidskaarten) neemt dus opnieuw toe. Er moet op worden gewezen dat een belangrijk aandeel van die stijging toe te schrijven is aan het steeds groter aantal arbeidskaarten B toegekend aan seizoenarbeiders in de tuinbouwsector in Vlaanderen. In 2005 werden 2.639 arbeidskaarten van dit type (eerste kaarten of hernieuwde) afgeleverd tegenover 1.003 in 2004. 2.585 van die arbeidskaarten werden afgegeven aan Poolse werknemers.

#### 4.2.2 De arbeidskaarten C

Sedert 2003 bestaat er een nieuwe arbeidskaart C die wordt afgegeven aan vreemdelingen aan wie een voorlopige verblijfsvergunning is afgegeven omwille van andere redenen dan arbeid. Een dergelijke arbeidskaart wordt bijvoorbeeld uitgereikt aan asielzoekers van wie de aanvraag ontvankelijk is verklaard of aan studenten die tijdens het schooljaar wensen te werken<sup>51</sup>. Het aantal afgegeven arbeidskaarten C geeft echter geen aanwijzing omtrent het aantal houders van een dergelijke kaart die ook daadwerkelijk werken, aangezien de arbeidskaarten C aan de vreemdelingen voor ongeacht welk soort arbeid worden afgegeven, maar die geen verplichting inhoudt ook daadwerkelijk te werken. Het is dus best mogelijk dat veel vreemdelingen de kaart aanvragen “voor het geval dat” maar dat slechts een klein gedeelte van hen ze ook echt gebruikt. In 2005 werden er 27.612 arbeidskaarten C afgegeven (hetzij 2.000 minder dan in 2004), waarvan 10.506 aan vrouwen<sup>52</sup>.

#### 4.2.3 De instroom van hooggeschoolde werknemers

Zoals al gesteld kan een arbeidskaart B slechts worden toegekend wanneer er op de lokale arbeidsmarkt een schaarste is aan arbeidskrachten. De werknemers uit de nieuwe EU- Lidstaten of landen waarmee België een overeenkomst heeft gesloten genieten voorrang. Er bestaan evenwel uitzonderingen en voor diverse categorieën werknemers wordt geen rekening gehouden met de arbeidsmarkttoestand, noch met de het land van oorsprong van de werknemers. Die afwijking<sup>53</sup> geldt ook voor hooggeschoolde werknemers.

In 2005 zijn er 6.448 arbeidskaarten (1ste arbeidskaart en verlengingen) afgegeven aan hooggeschoolde werknemers die een directiefunctie bekleedden. Voor alle in 2005 afgegeven arbeidskaarten B betekent dit dat ongeveer 50% (bijna 12.000) ervan is afgegeven aan hooggeschoolde werknemers. Zowat de helft daarvan ging naar Indiërs, Japanners en Amerikanen (zie onderstaande tabel 10).

**Tabel 10: Arbeidskaart B voor hooggeschoolde werknemers en directiefuncties van de 9 meest voorkomende nationaliteiten**

	2000	2001	2002	2003	2004	2005
India	459	508	678	795	1.006	1.207
Japan	835	588	897	876	931	1.111
USA	1.307	795	1005	750	753	971
Roemenië	107	153	148	152	174	256
Turkije	137	138	153	167	173	248
Canada	303	205	256	208	208	227
China	149	169	170	169	170	211
Rusland	145	167	198	181	189	210
Overige	108	105	126	132	170	201
Autres	1.809	1.669	1.614	2.059	2.111	1.806
<b>Totaal</b>	<b>5.359</b>	<b>4.497</b>	<b>5.245</b>	<b>5.489</b>	<b>5.885</b>	<b>6.448</b>

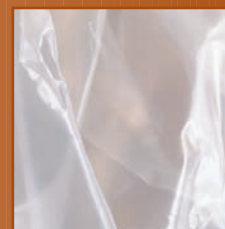
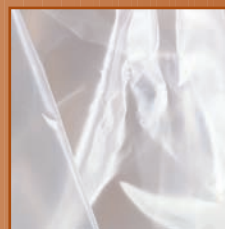
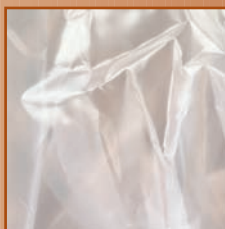
Bron: FOD WASO

51 Buitenlandse studenten die tijdens de schoolvakantie willen werken zijn van het bezitten van een arbeidskaart vrijgesteld.

52 Detailtabel in bijlage 10

53 Bij voorbeeld voor stagiairs, onderzoekers, gespecialiseerde technici ....





#### 4.2.4 De instroom van zelfstandigen

Het aantal in België instromende zelfstandigen wordt berekend op basis van de gegevens verstrekt door het Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen (RSVZ). Het gaat eigenlijk om het aantal vreemdelingen die in de loop van het jaar met een zelfstandige beroepsactiviteit zijn begonnen<sup>54</sup>.

Uit tabel II blijkt dat in 2005 10.327 vreemdelingen en 56.082 Belgen in België met een niet-loontrekkende beroepsactiviteit zijn gestart. In 2005 zijn dus meer zelfstandigen een activiteit begonnen dan in 2004 en de toename was het sterkst bij de vreemdelingen (+18% tegenover +9% voor de Belgen). De stijgende trend sedert 2002 is groter bij de vreemdelingen: een toename van 80% tussen 2002 en 2005 bij de vreemdelingen tegenover 29% bij de Belgen.

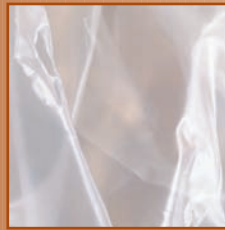
**Tabel II: Startende zelfstandigen en helpers in de loop van het jaar**

	2004	2005	Evolutie ten opzichte van 2004
Polen	1.206	1.880	56%
Nederland	1.258	1.505	20%
Frankrijk	911	1.028	13%
Italië	802	769	-4%
Roemenië	423	750	77%
Turkije	383	448	17%
Marokko	447	430	-4%
Portugal	336	316	-6%
Verenigd Koninkrijk	313	298	-5%
Duitsland	275	287	4%
Overige	2.362	2.616	11%
Totaal vreemdelingen	8.716	10.327	18%
België	51.522	56.082	9%
Algemeen totaal	60.238	66.409	10%

Bron: RSVZ

Onder de best vertegenwoordigde nationaliteiten vinden we de onderdanen van de EU-landen. Sedert 2005 zijn de Polen die meer en meer met een zelfstandige beroepsactiviteit starten het talrijkst met 1.880 nieuwe zelfstandigen (56% meer dan in 2004). Zij worden gevolgd door de Nederlanders en de Fransen waarvan het aantal zelfstandigen eveneens, maar niet zo sterk, is toegenomen (met respectievelijk +20% en +13%). De meest uitgesproken stijging is die van de Roemenen met 77% nieuwe zelfstandigen tegenover 2004.

54 Weeral is het onmogelijk uit te maken of de zelfstandige beroepsactiviteit onmiddellijk aansluit op de migratie of dateert van geruime tijd later.



## 4.3 Buitenlandse beroepsbevolking op de arbeidsmarkt.

### 4.3.1 Bronnen

Er moesten verschillende bronnen worden geraadpleegd om een beeld te krijgen van de buitenlandse beroepsbevolking per nationaliteit. De twee bronnen die cijfers opleveren met betrekking tot de beroepsbevolking, namelijk de algemene socio-economische enquête en de enquête naar de arbeidskrachten, verstrekken momenteel immers geen recente en gedetailleerde informatie<sup>55</sup>.

Met het oog op een schatting van de buitenlandse beroepsbevolking heeft de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg berekeningen verricht op basis van drie bronnen:

- de statistieken betreffende de loontrekkenden. Deze zijn gebaseerd op de individuele pensioenrekeningen van de CIMIRE en hebben betrekking op alle personen die arbeid in loondienst hebben verricht tussen 1 januari en 31 december;
- de gegevens betreffende de werkzoekenden op 30 juni. Deze zijn afkomstig van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening en hebben betrekking op de werkzoekenden die zijn ingeschreven bij een van de gewestelijke arbeidsbemiddelingsbureaus;
- de statistieken betreffende de arbeid als niet-loontrekkende. Deze worden geleverd door het RSVZ (het Rijksinstituut voor de sociale verzekeringen der zelfstandigen). Tot 1993 was 30 juni de referentiedatum maar sedert 1995 worden de gegevens gepubliceerd op 31 december.

#### Definities<sup>56</sup>

**Binnenlandse werkgelegenheid:** “ Het concept binnenlandse werkgelegenheid omvat alle personen van 15 tot 64 jaar die minstens 1 uur per week tewerkgesteld zijn in een in België gevestigde productie-eenheid. Twee grote groepen kunnen onderscheiden worden: de loontrekkende werkgelegenheid en de niet-loontrekkende werkgelegenheid”.

**Loontrekkende werkgelegenheid:** “ Onder loontrekkende werkgelegenheid wordt verstaan alle personen die in dienst staan van een werkgever uit de publieke- of private sector en die hiervoor een vergoeding ontvangen onder de vorm van de wedde of loon, een commissie, een betaling per stuk of een betaling in natura.”

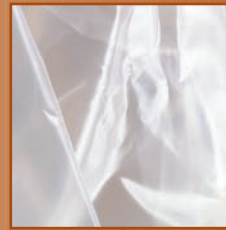
**De niet-loontrekkende werkgelegenheid:** “Het begrip niet loontrekkende werkgelegenheid omvat alle personen die in winstgevende beroepsbezigheid uitoefenen uit hoofde waarvan zij niet door arbeidsovereenkomst of een statuut verbonden zijn.” De bezoldigde helpers en de zelfstandigen zijn opgenomen in de categorie der loontrekkenden.

**Werkloosheid:** “Personen van 15 tot 64 jaar worden als werklozen beschouwd, die geen werk hebben, beschikbaar zijn voor de arbeidsmarkt en actief naar werk zoeken. In de praktijk komt dit er op neer dat volgende groepen niet-werkende werkzoekende worden opgenomen: de uitkeringsgerechtigde volledig werklozen, de niet-werkende vrij ingeschreven werkzoekenden die geen uitkering ontvangen en de verplicht ingeschreven werkzoekende”.

**Beroepsbevolking:** “ De beroepsbevolking omvat alle personen van 15 tot 64 jaar die zich op 30 juni van het referentiejaar op de arbeidsmarkt aanbieden (werkenden) of willen aanbieden (werklozen) Het begrip beroepsbevolking beperkt zich enkel tot de in België gevestigde bevolking ongeacht of men tewerkgesteld (in eigen land of in het buitenland) of werkloos is. De in het buitenland woonachtige werknemers

55 De gegevens van de algemene socio-economische enquête uit 2001 zijn nog niet gepubliceerd en de enquête naar de arbeidskrachten (EAK) verstrekt geen opsplitsing van de vreemdelingen per nationaliteit.

56 De definities zijn overgenomen uit de publicatie “De beroepsbevolking in België. Het land: situatie op 30 juni 1999”, Federaal Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid, 2001.



tewerkgesteld in Belgische productie-eenheden worden bijgevolg uitgesloten uit het begrip". In de praktijk omvat de beroepsbevolking de werklozen en de binnenlandse tewerkstelling waaraan het saldo van de grensarbeid<sup>57</sup> wordt toegevoegd.

**Saldo van de grensarbeid:** Het saldo is gelijk aan het aantal Belgische grensarbeiders die in het buitenland zijn tewerkgesteld, waarvan men het aantal grensarbeiders aftrekt die in andere landen verblijven en in België werken.

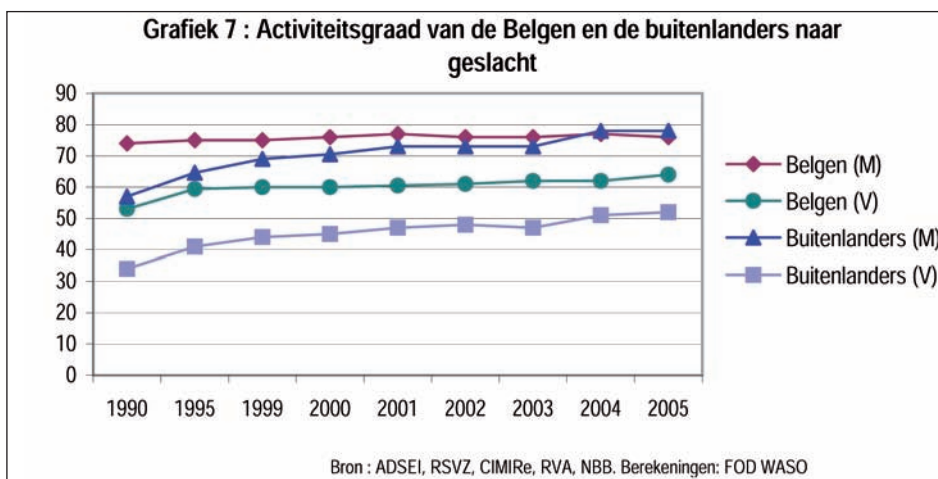
**De activiteitsgraad:** "geeft aan in welke mate een bevolking aan het actieve leven wenst deel te nemen. Hij wordt bekomen door de verhouding tussen de totale beroepsbevolking en de bevolking van 15 tot 64 jaar."

#### 4.3.2 De beroepsbevolking

In 2004 telt de totale beroepsbevolking<sup>58</sup> 4.711.624 personen van wie 3.488.000 loontrekkenden, 681.000 personen die arbeid als niet-loontrekkende verrichten en 542.722 werklozen. De buitenlandse beroepsbevolking telt 427.729 personen of 9% van de totale beroepsbevolking<sup>59</sup>. De totale beroepsbevolking is tussen 2004 en 2005 dus toegenomen met 1,4% en sterker bij de vreemdelingen (2,8%) dan bij de Belgen (1,3%). De buitenlandse EU-beroepsbevolking van haar kant is gestegen met 3,1%.

Het aandeel van de vrouwen in de beroepsbevolking is ten opzichte van 2004 lichtjes gestegen aangezien de vrouwen in 2005 44,7% van de totale beroepsbevolking vertegenwoordigden (tegenover 44,1% in 2004), 45,4% van de Belgische beroepsbevolking (tegenover 44,8% in 2004) en 38,2% van de buitenlandse beroepsbevolking (tegenover 37,7% in 2004).

In 2005 bedraagt de activiteitsgraad<sup>60</sup> van de Belgen 70%, 1% meer dan in 2004. De activiteitsgraad bij de vreemdelingen blijft onveranderd, namelijk 65%. Zowel bij de Belgen als bij de buitenlanders blijft de vrouwelijke activiteitsgraad lager dan de mannelijke. Het verschil is eerder groter bij de buitenlandse bevolking met een kloof van 26% (tegenover 12% bij de Belgen). Deze kloof is tussen 2004 en 2005 evenwel verkleind en dit zowel bij de vreemdelingen als bij de Belgen. Tenslotte stellen we vast dat de stijging van de buitenlandse mannelijke activiteitsgraad (78%) tussen 2004 en 2005 stagneert (zie onderstaande grafiek 7) maar hoger blijft dan de Belgische mannelijke activiteitsgraad.

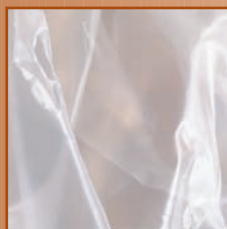
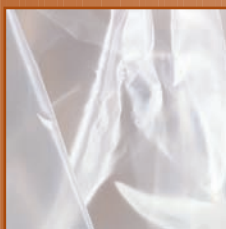
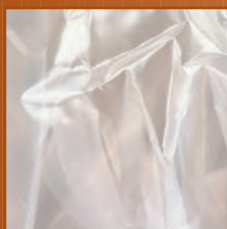


57 In de statistieken van de FOD WASO wordt het saldo van de grensarbeid niet opgenomen in de beroepsbevolking aangezien dit saldo niet beschikbaar is per nationaliteit. De beroepsbevolking (en alle afgeleide percentages) omvat dus de binnenlandse tewerkstellingsgraad en de werklozen.

58 Ter herinnering, de beroepsbevolking waarnaar wij verwijzen wordt berekend op de binnenlandse tewerkstelling en houdt dus geen rekening met het saldo van de grensarbeid.

59 Bijlage 11 bevat een tabel betreffende de beroepsbevolking per nationaliteit van 1990 tot 2005.

60 Bijlage 12 omvat de verschillende graden (activiteit, werkzaamheid en werkloosheid).



Wanneer we de buitenlandse beroepsbevolking uitsplitsen naar nationaliteit, stellen we vast dat zij voor 66% bestaat uit Europeanen (64,3% in 2004). De Italianen, Fransen en Nederlanders zijn in België het sterkst vertegenwoordigd (tabel 12). Het aantal actieve Italianen blijft evenwel dalen (-3,7% tussen 2004 en 2005) in tegenstelling tot het aantal actieve Fransen en Nederlanders dat blijft toenemen met respectievelijk 4,4% en 7,8%. Onder de niet-Europese actieven zijn de Marokkanen en de Turken het talrijkst ook al daalde hun aantal tussen 2004 en 2005 (-4,7% voor de Marokkanen en -8,5% voor de Turken). Het is opvallend dat het aantal Poolse actieven het sterkst is toegenomen (+41,5%).

**Tabel 12: Beroepsbevolking volgens de voornaamste nationaliteiten**

				Waarvan vrouwen		
	2004	2005	Evolutie ten opzichte van 2004	2004	2005	% vrouwen in 2005
Italië	86.297	83.093	-3,7%	32.456	31.810	38,3%
Frankrijk	77.667	81.077	4,4%	31.712	33.242	41,0%
Nederland	37.952	40.918	7,8%	14.156	15.512	37,9%
Marokko	39.907	38.030	-4,7%	10.806	10.251	27,0%
Spanje	21.736	21.553	-0,8%	9.640	9.543	44,3%
Turkije	21.129	19.333	-8,5%	6.959	5.952	30,8%
Portugal	14.192	14.730	3,8%	5.814	6.025	40,9%
Duitsland	10.902	11.633	6,7%	4.776	5.150	44,3%
Polen	7.745	10.957	41,5%	3.444	4.476	40,9%
Verenigd Koninkrijk	9.578	9.603	0,3%	3.530	3.551	37,0%
Kongo (DR)	8.712	9.126	4,8%	3.887	4.116	45,1%
Griekenland	6.502	6.314	-2,9%	2.566	2.520	39,9%
Algerije	4.272	4.505	5,5%	1.044	1.080	24,0%
Overige	81.245	88.819	9,3%	30.563	34.750	39,1%
<b>Totaal buitenlanders</b>	<b>427.836</b>	<b>439.691</b>	<b>2,8%</b>	<b>161.353</b>	<b>167.978</b>	<b>38,2%</b>
<b>Waarvan EU</b>	<b>280.583</b>	<b>289.242</b>	<b>3,1%</b>	<b>112.063</b>	<b>115.918</b>	<b>40,1%</b>
België	4.286.895	4.341.347	1,3%	1.919.060	1.970.065	45,4%
<b>Algemeen totaal</b>	<b>4.714.731</b>	<b>4.781.028</b>	<b>1,4%</b>	<b>2.080.413</b>	<b>2.138.043</b>	<b>44,7%</b>

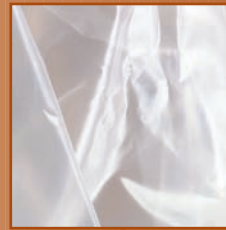
Bron : RSVZ, CIMIRe, RYA, NBB. Berekeningen: FOD WASO

### 4.3.3 De binnenlandse werkgelegenheid en de werkzaamheidsgraad<sup>61</sup>

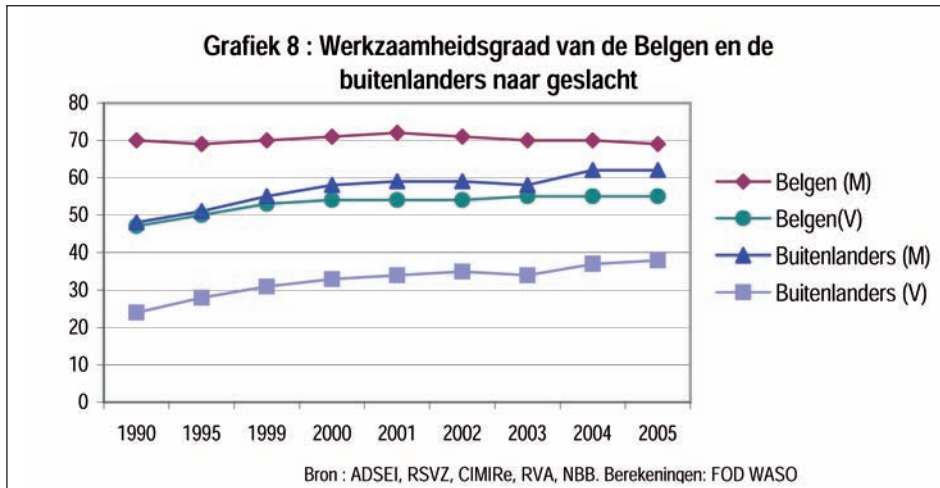
Net zoals de activiteitsgraad, is de "binnenlandse" werkzaamheidsgraad van de vreemdelingen lager dan de Belgische: in 2005, blijft deze 50% voor de vreemdelingen tegenover 62% voor de Belgen (bij een totale werkzaamheidsgraad van 61%). De werkzaamheidsgraad van de vreemdelingen groeit evenwel sneller dan de Belgische. Tussen 1995 en 2005 steeg de eerste met 10 procent en de tweede met 2 procent. Het verschil tussen de mannelijke en de vrouwelijke werkzaamheidsgraad is opnieuw groter bij de vreemdelingen (24 punten) en wordt niet kleiner met de tijd, in tegenstelling tot het verschil tussen de Belgische mannelijke en vrouwelijke werkzaamheidsgraad. Tussen 2004 en 2005 is het verschil tussen de buitenlanders stabiel gebleven, daar waar het bij de Belgen met 1% verminderd is. Tenslotte moet er worden opgemerkt dat hoewel de man-

61 Berekend op basis van de binnenlandse tewerkstelling (en niet op basis van de tewerkgestelde bevolking).





nelijke werkzaamheidsgraad van de vreemdelingen nadert op die van de Belgische mannen, hij er nog ver van verwijderd is (7 procent tussen 1995 en 2005). De tendens van de activiteitsgraad wordt dus niet volledig gevolgd.

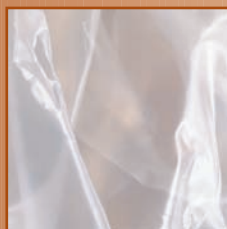
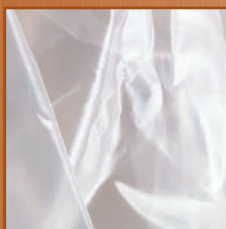
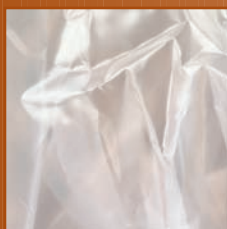


### A. De loontrekkenden

In 2005 telt de totale beroepsbevolking 3.527.000 loontrekkenden waaronder 3.242.380 Belgische en 284.620 buitenlandse loontrekkenden<sup>62</sup> waarbij die laatste groep 8% van de totale arbeid in loondienst vertegenwoordigt. Tussen 2004 en 2005 is de arbeid in loondienst dus toegenomen en dit zowel bij de totale bevolking (+0,9%), de

62 Zie bijlage 13. Uitsplitsing van de binnenlandse tewerkstelling naar nationaliteit.





Belgische bevolking (+0,8%) en de buitenlandse bevolking (+2,2%). De arbeid in loondienst stijgt vooral bij de Europese onderdanen (+3,3%). In 2005 zijn de belangrijkste nationaliteiten dezelfde als die in de beroepsbevolking. Het aandeel van de vrouwen binnen het aantal buitenlandse loontrekkenden bedraagt 37,3% tegenover 45,9% bij de Belgische loontrekkenden. Beide cijfers stijgen evenwel sedert 1999.

### B.De zelfstandigen

Op 31 december 2005 tellen we 51.202 buitenlandse zelfstandigen en helpers en 628.798 Belgische. De buitenlandse zelfstandigen vertegenwoordigden 7,5% van het totale aantal niet-loontrekkende werknemers. In 2005 waren er meer Belgen en buitenlanders die arbeid als niet-loontrekkende uitoefenden. In vergelijking met 2004 is het aantal buitenlandse zelfstandigen gestegen met 2,7%, terwijl het aantal Belgische slechts met 0,1% steeg. Het aandeel van de vrouwen in de zelfstandige arbeid ligt nog lager dan hun bijdrage aan de arbeid in loondienst aangezien deze 27,3% bedraagt voor de buitenlanders (28% in 2004) tegenover 35,9% voor de Belgen (35,2% in 2004).

We vinden hier dezelfde nationaliteiten terug als bij de loontrekkenden en de beroepsbevolking maar wel in een andere volgorde. De Europeanen vertegenwoordigen 77% van de buitenlandse zelfstandigen en helpers maar ditmaal gaan de Nederlanders de Italianen en de Fransen vooraf. De Marokkanen en de Turken, de eerste niet-Europese vertegenwoordigers, nemen pas de 10de en de 8ste plaats in (tegenover de 4de en de 6de in de buitenlandse beroepsbevolking). Opvallend is de sterke toename van de Poolse (+65%) en Roemeense (+90%) zelfstandigen.

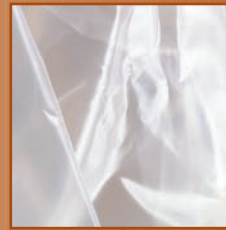
**Tabel 13: Binnenlandse niet-loontrekkende werkgelegenheid volgens de voornaamste nationaliteiten**

	2004	2005	Evolutie ten opzichte van 2004	Waarvan vrouwen	
				2004	2005
Nederland	9.723	10.190	4,8%	2.925	3.181
Italië	8.941	8.817	-1,4%	2.290	2.259
Frankrijk	6.867	7.029	2,4%	2.654	2.734
Polen	2.738	4.516	65,0%	457	838
Verenigd Koninkrijk	2.216	2.238	1,0%	563	602
Duitsland	1.872	1.922	2,7%	743	781
Portugal	1.829	1.847	1,0%	360	387
Turkije	1.435	1.718	19,7%	236	310
Spanje	1.688	1.673	-0,9%	530	541
Marokko	1.523	1.671	9,7%	195	238
Roemenië	875	1.666	90,4%	263	511
Griekenland	1.283	1.242	-3,2%	357	359
Bulgarije	634	885	39,6%	202	316
Overige	8.214	5.788	-29,5%	2.218	897
<b>Totaal buitenlanders</b>	<b>49.838</b>	<b>51.202</b>	<b>2,7%</b>	<b>13.993</b>	<b>13.954</b>
<b>Waarvan EU</b>	<b>38.613</b>	<b>39.404</b>	<b>2,0%</b>	<b>11.395</b>	<b>11.277</b>
<b>België</b>	<b>628.162</b>	<b>628.798</b>	<b>0,1%</b>	<b>221.085</b>	<b>225.879</b>
<b>Algemeen totaal</b>	<b>678.000</b>	<b>680.000</b>	<b>0,3%</b>	<b>235.078</b>	<b>239.833</b>

Bron : RSVZ, NBB, ADSEI (EAK). Berekeningen : FOD WASO

63 Participatiefonds, «Immigrantenondernemerschap in België - Stand van zaken en toekomstperspectieven», 2006.

De cijfers laten verstaan dat niet-Europese buitenlanders moeilijk toegang vinden tot het ondernemerschap. Uit een recente studie<sup>63</sup> blijkt dat buitenlanders die een zelfstandige activiteit willen opstarten daadwerkelijk te kampen hebben met diverse obstakels:



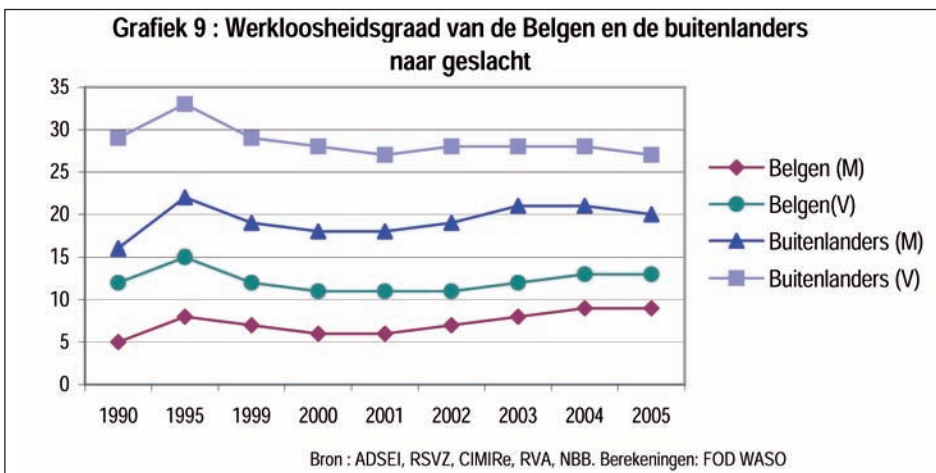
financiële moeilijkheden, moeilijke toegang tot kredieten, administratieve hindernissen (gebrek aan informatie, hoge procedurekosten...), problemen met de erkenning van diploma's en ervaring, taalkundige moeilijkheden, isolement in weinig concurrentieel sectoren, discriminatie,...

#### 4.3.4 Werkloosheid

In juni 2005 zijn 22,9% van de actieve buitenlanders (100.634 personen) werkloos tegenover 10,8% van de actieve Belgen (468.394) en 11,9% van de totale beroepsbevolking. De buitenlandse werkloosheidsgraad is niettemin gedaald met 0,3%, terwijl de totale en de Belgische werkloosheidsgraad respectievelijk met 0,4 en 0,5% zijn toegenomen (zie tabel 14 op bladzijde 36). In 2005 vertegenwoordigen de buitenlandse werklozen 17,7% van de totale werkloosheid (18,3% in 2004).

Het aandeel vrouwen binnen de buitenlandse werklozen bedraagt 45,8% tegenover 53,4% van de Belgische werklozen. In 2004 daalt dit aandeel dus bij de Belgen (54,6% in 2004) maar neemt het toe bij de vreemdelingen (44,9% in 2004).

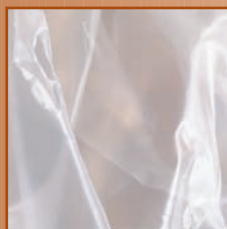
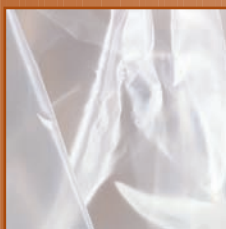
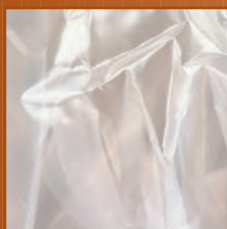
Wanneer we grafiek 9 hieronder bekijken, stellen we vast dat de buitenlandse vrouwelijke werkloosheidsgraad het hoogst is (28% in 2004 en 2005). Zij worden gevolgd door de buitenlandse mannen (20% of -1 punt ten opzichte van 2004), de Belgische vrouwen (13% in 2004 en 2005) en de Belgische mannen (9% of +1 punt ten opzichte van 2004). Het verschil qua werkloosheidsgraad tussen mannen en vrouwen is opnieuw groter bij de vreemdelingen (het verschil bedraagt 8 procentpunten) dan bij de Belgen (4 procentpunten) en wordt kleiner bij de Belgen terwijl het toeneemt bij de vreemdelingen (in 2004 bedroeg het verschil respectievelijk 7 en 5 procentpunten).



In 2005 vertegenwoordigden de Europeanen slechts 45,4% (44,3% in 2004) van de buitenlandse werklozen en hun werkloosheidsgraad bedroeg 16,1%. In absolute cijfers komen de Italianen op de eerste plaats, gevolgd door de Marokkanen, de Fransen en de Turken (zie tabel 14).

Wanneer men enkel de werkloosheidsgraad bekijkt, ligt die het hoogst bij de niet-Europeanen, 43,2% en 39,8% bij de Marokkanen en de Turken wat niettemin neerkomt op een daling met respectievelijk 1,7 en 4,9% ten opzichte van 2004. De werkloosheidsgraden bij de Kongolezen en de Algerijnen daarentegen zijn in 2005 toegenomen: 41,1% voor de Kongolezen (tegenover 40,4% in 2004) en 42,4% voor de Algerijnen (tegenover 40,2% in 2004).

64 Voor meer informatie, zie bovenvernoemde studie.



**Tabel 14: Werkloosheid volgens de voornaamste nationaliteiten**

					Waarvan vrouwen		
	2004	Werkloosheidsgraad	2005	Werkloosheidsgraad	2004	2005	% vrouwen in 2005
Italië	19.983	23,2%	19.852	23,7%	10.354	10.180	51,3%
Marokko	17.917	44,9%	16.383	43,2%	6.025	5.354	32,7%
Frankrijk	10.182	13,1%	10.679	13,4%	5.689	5.931	55,5%
Turkije	9.453	44,7%	7.601	39,8%	3.869	2.934	38,6%
Kongo (DR)	3.523	40,4%	3.877	41,1%	1.795	1.965	50,7%
Spanje	3.481	16,0%	3.548	16,6%	1.876	1.853	52,2%
Nederland	3.085	8,1%	3.824	9,7%	1.688	1.996	52,2%
Portugal	2.092	14,7%	2.092	14,3%	1.090	1.082	51,7%
Algerije	1.716	40,2%	1.988	42,4%	549	594	29,9%
Griekenland	1.406	21,6%	1.372	21,9%	656	648	47,2%
Duitsland	1.291	11,8%	1.485	12,9%	706	823	55,4%
Polen	968	12,5%	1.094	12,1%	691	775	70,8%
Overige	19.866	24,5%	26.839	30,2%	8.274	11.923	44,4%
<b>Totaal buitenlanders</b>	<b>99.426</b>	<b>23,2%</b>	<b>100.634</b>	<b>23,1%</b>	<b>44.649</b>	<b>46.058</b>	<b>45,8%</b>
<b>Waarvan EU</b>	<b>44.030</b>	<b>16,0%</b>	<b>45.699</b>	<b>16,1%</b>	<b>23.558</b>	<b>24.159</b>	<b>52,9%</b>
België	443.296	10,3%	468.394	10,8%	242.150	257.977	55,1%
<b>Algemeen totaal</b>	<b>542.722</b>	<b>11,5%</b>	<b>569.028</b>	<b>11,9%</b>	<b>286.799</b>	<b>304.035</b>	<b>53,4%</b>

Bron: ADSEI, RSVZ, CIMIRe, RVA, NBB. Berekeningen: FOD WASO

## 4.4 Personen van vreemde afkomst op de arbeidsmarkt

De grootste lacune van de eerder voorgestelde administratieve statistieken bestaat erin dat de nationaliteit als enig identificatiecriterium wordt gehanteerd. Wij hebben in het 1ste hoofdstuk gezien dat sedert een 20-tal jaar een groot aantal vreemdelingen (voornamelijk niet-Europeanen) de Belgische nationaliteit hebben verworven. Aangezien werk als belangrijkste integratiefactor wordt beschouwd en dat de integratie van immigranten in tal van opzichten problematisch blijft, is het interessant om deze “nieuwe Belgen” eens onder de loep te nemen om na te gaan welke hun situatie is op de arbeidsmarkt. Daartoe zullen we ons baseren op een recente studie<sup>65</sup> (punt 4.4.1) en op de informatie uit de arbeidskrachtenenquête (zie punt 4.4.2).

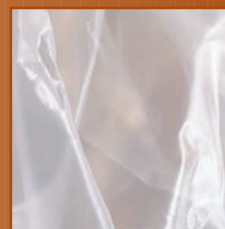
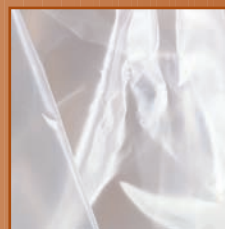
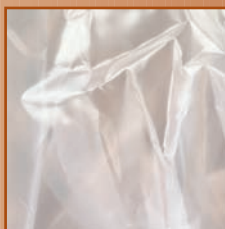
### 4.4.1 Studie “Topography of the Belgian labour market”

In juni 2006 werd een studie gepubliceerd over de positie op de arbeidsmarkt van de in België wonende personen op basis van herkomst, leeftijd en geslacht. Om die informatie te verkrijgen hebben de vorsers gewerkt door middel van een steekproef op basis van informatie van de RSZ, de RVA en het rijksregister (die gegevens zijn opgenomen in de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid). Er werd een onderscheid gemaakt tussen de Belgen (bij geboorte), de nieuwe Belgen (personen die de Belgische nationaliteit hebben verworven) en de vreemdelingen.

Uit die studie is gebleken dat het verwerven van de nationaliteit niet bovenmatig bijdraagt tot een betere positie op de arbeidsmarkt van personen van vreemde afkomst

65 KUL-ULB: S. Vertommen, A. Martens, N. Ouali, « Topography of Belgian Labour Market. Employment: gender, age and origin », 2006.





en dat de arbeidsmarkt gesegmenteerd is op basis van geslacht en herkomst. Een paar conclusies uit het rapport:<sup>66</sup>

- De vrouwen van Marokkaanse en Turkse afkomst hebben de laagste werkzaamheidsgraad, volgens de steekproef van de studie werken slechts 56% van de vrouwen en 75% van de mannen van Marokkaanse of Turkse afkomst tegenover 82% en 92% van de Belgische vrouwen en mannen.
- De werknemers van Marokkaanse en Turkse origine zijn oververtegenwoordigd in de handenarbeid ook al is die trend minder uitgesproken bij de nieuwe Belgen. Ze zijn daarentegen ondervertegenwoordigd in de intellectuele beroepen.
- Ook de sectoren verschillen naargelang van de herkomst: personen van Marokkaanse of Turkse origine werken vaak in sectoren met preciaire banen en lage lonen zoals de landbouw, industriële reiniging, tijdelijke banen of de horeca...

#### 4.4.2 Arbeidskrachtenenquête

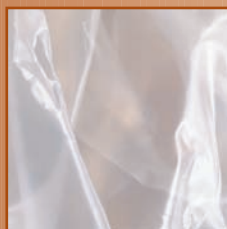
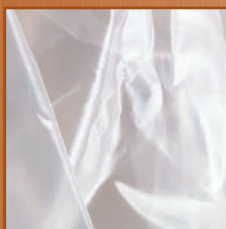
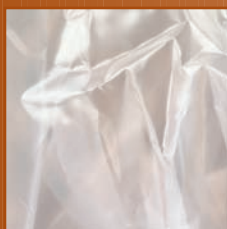
Ook al is op basis van de enquête naar de arbeidskrachten geen uitsplitsing naar nationaliteit mogelijk, toch biedt ze de kans om te werken op basis van bepaalde groepen (België, Europese Unie, niet-Europese landen) en vooral de mogelijkheid om te werken op basis van nationaliteit of volgens het geboorteland (waardoor we ons kunnen toespitsen op de personen van vreemde afkomst die de Belgische nationaliteit hebben verworven). Op basis van de resultaten van de enquête uit 2005 hebben we de activiteits-, werkzaamheids- en werkloosheidsgraden berekend van in België verblijvende personen naar hun nationaliteit en naar hun geboorteland (zie tabellen 15 en 16 hieronder).

Op basis van die gegevens kunnen we de volgende vaststellingen doen over vreemdelingen van niet-Europese nationaliteit of herkomst: in de eerste plaats bevestigen de statistieken de lage activiteits- (51,3%) en werkzaamheidsgraden (33,6%) en de hoge werkloosheidsgraad van personen met een niet-Europese nationaliteit (in het bijzonder bij de niet-Europese vrouwen waar de werkzaamheidsgraad slechts 20,3% bedraagt). Wanneer we diezelfde graden bekijken voor de buiten de EU geboren personen stellen we daarentegen vast dat hun activiteitsgraad (58,5%) en werkzaamheidsgraad (44,1%) hoger liggen en dat de werkloosheidsgraad lager is (24,5%). Op grond van die eerste vaststellingen zou men dus kunnen denken dat het verwerven van de nationaliteit leidt

66 Voor meer details en meer statistieken, zie de bovenvermelde studie.



Eric Audras



tot een betere positie op de arbeidsmarkt. Niettemin moet die eerste stelling worden genuanceerd aangezien deze activiteitsgraad en werkzaamheidsgraad nog altijd lager liggen dan die van de in België geboren personen (67,7 en 62,7%) terwijl de werkloosheidsgraad van de buiten Europa geboren personen wel degelijk hoger ligt dan die van de autochtonen (7,4%). Die gegevens lijken dus te bevestigen dat het verwerven van de Belgische nationaliteit uitsluitend garantie biedt op toegang tot het arbeidsproces voor de autochtone Belg.

**Tabel 15: Graad van activiteit, werkzaamheid en werkloosheid volgens nationaliteit in 2005**

	Bevolking van 15 tot 64 jaar	Beroepsbevolking	Werklozen	Activiteitsgraad	Werkzaamheidsgraad	Werkloosheidsgraad
<b>Belgen</b>	<b>6.284.012</b>	<b>3.895.647</b>	<b>328.772</b>	<b>67,2%</b>	<b>62,0%</b>	<b>7,8%</b>
<b>Mannen</b>	3.153.556	2.173.122	159.849	74,0%	68,9%	6,9%
<b>Vrouwen</b>	3.130.456	1.722.525	168.923	60,4%	55,0%	8,9%
<b>EU buitenlanders</b>	<b>390.486</b>	<b>236.126</b>	<b>26.045</b>	<b>67,1%</b>	<b>60,5%</b>	<b>9,9%</b>
<b>Mannen</b>	206.643	141.581	13.333	75,0%	68,5%	8,6%
<b>Vrouwen</b>	183.842	94.545	12.712	58,3%	51,4%	11,9%
<b>Niet EU buitenlanders</b>	<b>201.704</b>	<b>67.710</b>	<b>35.851</b>	<b>51,3%</b>	<b>33,6%</b>	<b>34,6%</b>
<b>Mannen</b>	99.469	46.923	23.027	70,3%	47,2%	32,9%
<b>Vrouwen</b>	102.234	20.788	12.824	32,9%	20,3%	38,2%
<b>Totaal</b>	<b>6.876.200</b>	<b>4.199.484</b>	<b>390.667</b>	<b>66,8%</b>	<b>61,1%</b>	<b>8,5%</b>
<b>Mannen</b>	3.459.668	2.361.626	196.209	73,9%	68,3%	7,7%
<b>Vrouwen</b>	3.416.532	1.837.858	194.459	59,5%	53,8%	9,6%

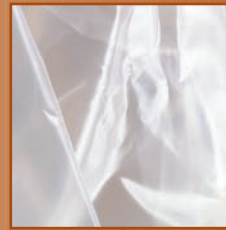
Bron : ADSEI (EAK)

**Tabel 16: Graad van activiteit, werkzaamheid en werkloosheid volgens geboorteland in 2005**

	Bevolking van 15 tot 64 jaar	Beroepsbevolking	Werklozen	Activiteitsgraad	Werkzaamheidsgraad	Werkloosheidsgraad
<b>Personnes nées en Belgique</b>	<b>5.988.927</b>	<b>3.753.439</b>	<b>299.091</b>	<b>67,7%</b>	<b>62,7%</b>	<b>7,4%</b>
<b>Mannen</b>	3.026.264	2.095.832	146.855	74,1%	69,3%	6,5%
<b>Vrouwen</b>	2.962.663	1.657.607	152.236	61,1%	55,9%	8,4%
<b>Personen geboren HET in buitenland (EU)</b>	<b>405.113</b>	<b>233.264</b>	<b>22.472</b>	<b>63,1%</b>	<b>57,6%</b>	<b>8,8%</b>
<b>Mannen</b>	195.656	131.348	9.831	72,2%	67,1%	7,0%
<b>Vrouwen</b>	209.457	101.916	12.642	54,7%	48,7%	11,0%
<b>Personen geboren in het buitenland (niet-EU)</b>	<b>482.160</b>	<b>212.780</b>	<b>69.104</b>	<b>58,5%</b>	<b>44,1%</b>	<b>24,5%</b>
<b>Mannen</b>	237.748	134.446	39.523	73,2%	56,5%	22,7%
<b>Vrouwen</b>	244.412	78.335	29.581	44,2%	32,1%	27,4%
<b>Totaal</b>	<b>6.876.200</b>	<b>4.199.484</b>	<b>390.667</b>	<b>66,8%</b>	<b>61,1%</b>	<b>8,5%</b>
<b>Mannen</b>	3.459.668	2.361.626	196.209	73,9%	68,3%	7,7%
<b>Vrouwen</b>	3.416.532	1.837.858	194.459	59,5%	53,8%	9,6%

Bron : ADSEI (EAK)

Tabel 17 hieronder maakt het mogelijk om de conclusies van de studie "Topography of the Belgian labour market" betreffende het statuut van werknemers te bevestigen, en met name de vaststelling dat de personen van niet-Europese nationaliteit of herkomst oververtegenwoordigd zijn in de handenarbeid. We stellen opnieuw vast dat via het verwerven van de nationaliteit de situatie op de arbeidsmarkt lichtjes lijkt te verbeteren



aangezien 41,4% van de buiten de Europese Unie geboren personen een arbeidsstatuut bezitten tegenover 52,7% van de niet-Europese personen (dit aandeel ligt nog steeds duidelijk hoger dan dat van de Belgen (25,2%).

**Tabel 17: Verdeling van werkende actieven (Belgen en niet-EU-buitenlanders) volgens status in 2005**

	Nationaliteit		Geboorteland	
	België	Niet EU	België	Niet EU
Privé – arbeider	25,2%	52,7%	25,0%	41,4%
Privé – bediende	34,7%	21,4%	34,8%	26,3%
Publiek – statutair ambtenaar	17,7%	1,6%	17,8%	7,1%
Publiek – contractueel	7,8%	9,1%	7,8%	8,6%
Zelfstandige zonder personeel	8,5%	9,0%	8,4%	9,9%
Zelfstandige met personeel	4,5%	4,3%	4,5%	4,7%
Helper - medewerkend familielid (zonder vergoeding)	1,6%	2,0%	1,6%	2,0%

Bron: ADSEI (EAK)

Een tweede belangrijk onderscheid tussen niet-Europese en Europese onderdanen schuilt in het aandeel van de overheidsbetrekkingen: slechts 1,6% van de niet-Europese vreemdelingen hebben een statutaire betrekking bij de overheid<sup>67</sup> terwijl dat aandeel 7,1% bedraagt wanneer men uitgaat van de herkomst.

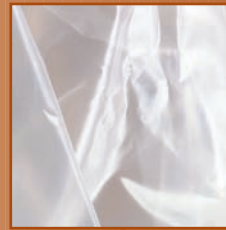
67 Wat logisch is aangezien de toegang tot de statutaire betrekkingen in de meeste administraties verboden is voor niet-Europeaanen.











## 5 Integratie van personen van vreemde afkomst

Het vorige hoofdstuk heeft aangetoond dat de integratie van vreemdelingen en de personen van vreemde afkomst op de arbeidsmarkt problematisch blijft. Dit terwijl een job hebben de factor bij uitstek is voor integratie in de maatschappij in haar geheel. Niettemin stellen we vast dat dit vraagstuk steeds vaker op de agenda van de beleidsmakers staat en dat steeds meer maatregelen worden getroffen met het oog op meer diversiteit in de ondernemingen. We zullen zien dat de antidiscriminatiewet recentelijk werd gewijzigd met het oog op een grotere doeltreffendheid. Initiatieven zoals monitoring van allochtonen en het diversiteitslabel werden ingevoerd. Ter afronding van dit hoofdstuk gaan we in op andere integratievraagstukken die onlangs werden bestudeerd of behandeld, namelijk de armoede bij buitenlanders of personen van vreemde afkomst en het gemeentelijk stemrecht voor vreemdelingen.

### 5.1 Huidige stand van de wetgeving: nieuwe wetten ter bestrijding van discriminatie en racisme<sup>68</sup>

Op 10 mei 2007 werden drie wetten ter bestrijding van discriminatie en racisme afgekondigd. De bepalingen ervan zijn van toepassing op de arbeidsbetrekkingen en op het verstrekken van goederen en diensten aan het publiek. Deze hervorming mikt op een grotere doeltreffendheid van de antidiscriminatiewetgeving van 2003 op basis van de volgende wijzigingen:

- De discriminatiecriteria werden gherdefinieerd. Ter herinnering: het Arbitragehof had de lijst van de discriminatiecriteria uit de wet van 25 februari 2003 vernietigd omdat het oordeelde dat die lijst onvolledig en dus ....discriminatorisch was! Die opheffing zorgde voor een juridische onzekerheid die uit de wereld werd geholpen door de invoering van deze nieuwe en volledige lijst die conform het Handvest van de Grondrechten van de EU<sup>69</sup> is.

- 68 10 MEI 2007. Wet ter bestrijding van bepaalde vormen van discriminatie  
10 MEI 2007. Wet tot aanpassing van het Gerechtelijk Wetboek aan de wetgeving ter bestrijding van discriminatie en tot bestraffing van bepaalde door racisme of xenofobie ingegeven daden.  
10 MEI 2007. Wet tot wijziging van de wet van 30 juli 1981 tot bestraffing van bepaalde door racisme of xenofobie ingegeven daden.
- 69 De beschermde criteria van de antidiscriminatiewet zijn: leeftijd, seksuele geaardheid, burgerlijke stand, geboorte, fortuin, geloof of levensbeschouwing, politieke overtuiging, taal, huidige of toekomstige gezondheidstoestand, een handicap, een fysieke of genetische eigenschap, sociale afkomst. De wet ter bestrijding van racisme voegt hieraan de volgende criteria toe: nationaliteit, vermeend ras, huidskleur, nationale of etnische afkomst.



- De nieuwe wetten beschermen getuigen van daden van discriminatie. Zodra een klacht is ingediend mag geen enkele nadelige maatregel (bijvoorbeeld ontslag) worden genomen noch tegen de klager, noch tegen eventuele getuigen.
- De wet bevestigt de omkering van de bewijslast: indien het slachtoffer feiten kan aandragen die wijzen op een vermoeden van discriminatie, is het aan de verweerder om te bewijzen dat er geen sprake is van discriminatie. De feiten die wijzen op een vermoeden van discriminatie worden voortaan gedetailleerd: het gaat om elementen die wijzen op terugkerende discriminatie, elementen die aantonen dat het slachtoffer een minder gunstige behandeling heeft gekregen dan een vergelijkbare persoon (met uitzondering wat het discriminatiecriterium betreft) en tenslotte andere elementen zoals bijvoorbeeld statistieken waaruit het bestaan van discriminatie kan worden afgeleid.
- Ook de jurisdictie wijzigt. De behandeling van discriminatie wordt toevertrouwd aan de rechter in burgerlijke zaken waardoor de verplichting wegvalt om het vermoeden van discriminatie te bewijzen (bijna onmogelijk) net zoals in strafrechtelijke zaken. Rassendiscriminatie op gebied van de toegang tot goederen en diensten kan evenwel op verzoek van het slachtoffer nog steeds op strafrechtelijk niveau behandeld. Andere inbreuken zoals het aanzetten tot haat of discriminatie gepleegd door een ambtenaar blijven in de strafrechtelijke sfeer.
- Tenslotte kan het slachtoffer opteren voor een forfaitaire schadevergoeding waardoor hij het bewijs en de omvang van zijn schade niet langer moet bewijzen. Binnen de arbeidsbetrekkingen bedraagt die vergoeding zes maanden brutoloon.

## 5.2 Andere recente maatregelen ter bevordering van diversiteit op de arbeidsmarkt

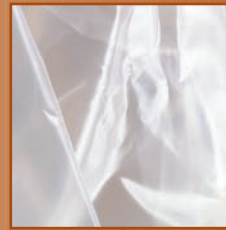
De recente maatregelen ter bevordering van de integratie van personen van vreemde afkomst op de arbeidsmarkt mikken voornamelijk op een betere bestrijding van discriminatie of op meer diversiteit via plannen of charters die met de hulp van de ondernemingen worden uitgevoerd.

### 5.2.1 Sociaal-economische monitoring gebaseerd op nationale afstamming

De “etnische” statistieken (statistieken die uitgaan van de etnische afstamming van de werknemers, namelijk de geboorteplaats van de ouders en/of de grootouders) die nog steeds onwettig<sup>70</sup> zijn en vaak worden gecontesteerd, lijken steeds meer een noodzakelijk instrument voor de objectivering van discriminatie op de arbeidsmarkt.

De federale en regionale ministers van werkgelegenheid die in november 2006 vergaderden, hebben aldus besloten om dit project vorm te geven en er werd een werkgroep samengesteld die moet nagaan of het mogelijk is om elke 5 jaar een evaluatie te maken van het aantal werknemers van personen van vreemde afkomst op de arbeidsmarkt. Daartoe moeten de gegevens van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid en die van het rijksregister (in dat verband zie de studie van professor Martens vermeld in punt 4.4.1) met elkaar worden vergeleken. Er werd tevens beslist om een onderzoek in te stellen naar de wettelijke bepalingen die moeten worden gewijzigd om aldus gebruik te kunnen maken van de beschikbare informatie in het rijksregister betreffende de geboorteplaats van ouders en grootouders en zo een grondigere analyse van de discriminatie te maken.

<sup>70</sup> Op basis van het nationaal register kunnen mensen worden geklasseerd op basis van de geboorteplaats van de ouders en van de grootouders maar die aanpak is niet toegestaan. “Etnische” registratie is in België nog altijd verboden.



### 5.2.2 Diversiteit in de ondernemingen

Vorig jaar hebben we vastgesteld dat de ondernemingen zelf inspanningen leverden ter bevordering van de diversiteit, ongeacht of ze daartoe werden “gestimuleerd” door de overheden of dat ze eigen initiatieven lanceerden (diversiteitsplan, charters inzake diversiteit,...). De ondernemingen hebben in 2006 en 2007 nieuwe maatregelen getroffen. De Vlaamse werkgeversorganisaties hebben een platform inzake diversiteit voor werkgevers opgericht dat fungeert als een centrum voor informatie en bevordering van diversiteit binnen de ondernemingen. Op de website van het platform kunnen de werkgevers uittesten hoe open ze staan voor diversiteit of informatie vinden om te leren de valkuilen i.v.m. discriminatie te vermijden.

In september 2006 hebben zowat 40 leden van de federatie Federgon (Federatie van Bedrijven voor Uitzendarbeid en Rekrutering) het “diversiteitscharter” ondertekend. Dit initiatief werd in 2005 gelanceerd door de Brusselse minister voor werk en economie en werd reeds door een vijftigtal ondernemingen ondertekend. Hoewel dit charter geen verbindende kracht heeft, spoort het de ondertekenende partijen ertoe aan om de directeurs en de verantwoordelijken inzake rekrutering te sensibiliseren voor diversiteit, om het principe inzake non-discriminatie en het uitwerken van diversiteitsplannen te bevorderen (daartoe worden consultants ter beschikking van ACTIRIS gesteld). De ondernemingen moeten bovendien bij de bevoegde overheden rekenschap afleggen omtrent hun werkmethodes en resultaten.

Tenslotte is op federaal niveau een “Label Gelijkheid Diversiteit” gecreëerd. Tussen september 2006 en januari 2007 werd een pilootproject opgezet. Vijftien organisaties hebben zich geëngageerd voor de valorisatie van diversiteit en gelijkheid binnen hun onderneming en zulks met het oog op het verwerven van het Label Gelijkheid Diversiteit. Ondertussen zijn de eerste labels uitgereikt.



## 5.3 Studies en feiten in verband met de integratie van vreemdelingen

### 5.3.1 Armoede en immigratie

In oktober 2006 zijn de gedeeltelijke resultaten bekendgemaakt van een studie rond armoede bij personen van vreemde afkomst. Uit die studie blijkt dat de personen van Marokkaanse en Turkse origine meer blootgesteld zijn aan het armoederisico: 58,9% van de personen van Turkse en 55,6% van de personen van Marokkaanse herkomst die in België verblijven hebben een inkomen dat onder de armoedegrens ligt. Algemeen lopen alle personen die in België wonen en die niet van Belgische origine zijn een groter risico op armoede: 29,85% van de personen van niet-Europese herkomst en 14,99% van de personen van Europese herkomst leven onder de armoededrempel. Ter vergelijking: het armoedepercentage bij de autochtone Belgen bedraagt 10,16%.

De hoge armoedegrade bij personen van Marokkaanse en Turkse herkomst hangt samen met een aantal factoren waaronder vanzelfsprekend hun hoge werkloosheidsgraad maar ook hun lagere scholingsgraad dan de Europeanen en de Belgen of een moeilijke toegang tot huisvesting (minder mensen bezitten een huis en ze zijn kleiner behuist),...

De vorsers hebben reeds tal van hypothesen geformuleerd ter verklaring van die armoedetrend bij personen van vreemde afkomst:

- bepaalde migrantengemeenschappen glijden af naar een "vierde wereld-niveau" (lage kennis van het Frans of het Nederlands, vastroesten in een afhankelijkheidssituatie,...);
- de solidariteit binnen die gemeenschappen werkt paradoxaal genoeg als een rem op de integratie en de klim op de sociale ladder;

Bestaande vormen van discriminatie remmen de sociaal-economische integratie van immigranten af.

### 5.3.2 Gemeentelijk stemrecht voor vreemdelingen

Op 13 oktober 2006 konden de niet-Europese vreemdelingen voor de eerste maal hun stem uitbrengen tijdens de gemeenteraadsverkiezingen. Uiteindelijk schreven slechts 128.038 vreemdelingen (20,05%) op een potentieel van 638.495 zich in voor de stemming wat overeenkomt met 1,6% van het totale kiezerskorps. Eén Europeaan op vijf (20,94%) en één niet-Europeaan op zes (15,71%) besloten hun stem uit te brengen. We wijzen hierbij ook op de verschillen tussen de gewesten. Het Waalse gewest telde het meeste inschrijvingen (zie tabel 15 op de volgende bladzijde).

**Tabel 18: Kiezers ingeschreven op 31 juli 2006**

	Belgische kiezers	Kiezers uit de Europese Unie			Kiezers buiten de Europese Unie		
		Ingeschreven	Potentieel	% Ingeschreven	Ingeschreven	Potentieel	% Ingeschreven
<b>België</b>	7.575.893	110.973	529.878	20,9	17.065	108.617	15,7
<b>Vlaams Gewest</b>	4.614.584	28.713	170.006	16,9	5.352	42.422	12,6
<b>Brussels Gewest</b>	566.718	18.682	136.482	13,7	6.622	42.298	15,7
<b>Waals Gewest</b>	2.394.591	63.578	223.390	28,5	5.091	23.897	21,3

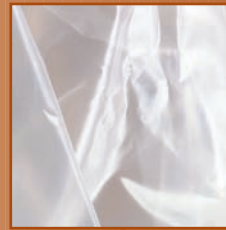
Bron: Rijksregister

71 Ulg-UA : M. Martiniello, J. Vranken, «Armoede bij personen van vreemde herkomst becijferd. Deelverslag», 2006.

72 De armoedegrens bedraagt 60% van de mediaan van het nationaal inkomen.

73 Zie de studies: KUL-ULB: S. Vertommen, A. Martens, N. Ouali, «Topography of Belgian Labour Market. Employment: gender, age and origin», 2006 en Okkerse Liesbet en Termote Anja (Nationaal Instituut voor de Statistiek, Statistische studiën 111), «Hoe vreemd is vreemd op de arbeidsmarkt? Over de allochtone arbeidskrachten in België», 2004.





Gelet op de hevige discussies die de toekenning van het stemrecht aan vreemdelingen voorafgingen, is deze lage participatiegraad niet onopgemerkt gebleven. Niettemin willen de observatoren die lage deelname nuanceren met een aantal opmerkingen:

- In de eerste plaats heeft het merendeel van de sedert lange jaren (soms zelfs sedert hun geboorte) in België wonende personen van vreemde afkomst die interesse betonen voor de Belgische politiek gewoonweg de Belgische nationaliteit en daardoor ook stemrecht verworven.
- De zware procedure en de verplichte inschrijving waren niet van die aard om de vreemde kiezers aan te moedigen: om te mogen deelnemen aan de gemeenteraadsverkiezingen moesten de vreemdelingen zich immers vóór 1 augustus (dus voor de kiescampagne gelanceerd was) inschrijven op de kieslijsten. Daarenboven waren de vreemde kiezers, eens ze waren ingeschreven, verplicht om te stemmen op straffe van sancties. Volgens bepaalde bronnen moet de verplichting inzake inschrijving en stemplicht dus worden afgeschaft.
- Tenslotte betreuren sommigen dat er geen informatiecampagne op nationaal niveau is gevoerd.



## Bibliografie

- Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding, “Jaarverslag 2005”, 2006.
- Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding, “Jaarverslag 2006”, 2007.
- CGVS, “Jaarverslag 2005”, 2006.
- Fedasil, “Jaarverslag 2005”, 2006.
- Federaal Ministerie van Werkgelegenheid en arbeid, “De beroepsbevolking in België. Het land: situatie op 30 juni 1999”, 2001.
- FOD WASO, “De immigratie in België. Aantallen, stromen en arbeidsmarkt” 2001 en 2006.
- KUL-ULB: S. Vertommen, A. Martens, N. Ouali, “Topography of Belgian Labour Market. Employment: gender, age and origin”, 2006.
- Okkerse Liesbet et Termote Anja (Nationaal Instituut voor de Statistiek, Statistische studiën 111), “Hoe vreemd is vreemd op de arbeidsmarkt? Over de allochtone arbeidskrachten in België”, 2004.
- Participatiefonds, “ Immigrantenondernemerschap in België - Stand van zaken en toekomstperspectieven”, 2006.
- UCL: T. Eggerickx, A. Bahri, N. Perrin, “ Internationale migratiebewegingen en allochtone bevolkingsgroepen. Statistische en demografische gegevens”, 2006
- Ulg-UA: M. Martiniello, J. Vranken, “ Armoede bij personen van vreemde herkomst becijferd. Deelverslag”, 2006.

## Bijlagen

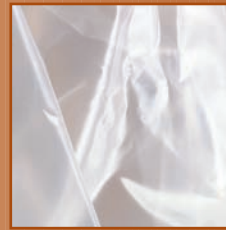
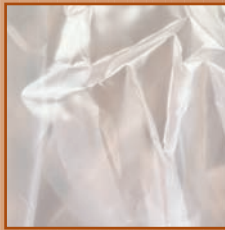
- Bijlage 1. Evolutie van de Belgische en buitenlandse bevolking
- Bijlage 2. Verdeling van de buitenlandse bevolking volgens nationaliteit (mannen + vrouwen)
- Bijlage 2bis. Verdeling van de buitenlandse bevolking volgens nationaliteit (vrouwen)
- Bijlage 3. Evolutie van de geboorten van Belgen en buitenlanders
- Bijlage 4. In het buitenland geboren bevolking volgens geboorteland
- Bijlage 5. Immigraties volgens nationaliteit (mannen + vrouwen)
- Bijlage 5bis. Immigraties volgens nationaliteit (vrouwen)
- Bijlage 6. Emigraties volgens nationaliteit
- Bijlage 7. In België ingediende asielaanvragen naar nationaliteit
- Bijlage 8. Arbeidskaarten A en B afgeleverd aan werknemers volgens nationaliteit (mannen + vrouwen)
- Bijlage 8bis. Arbeidskaarten A en B afgeleverd volgens nationaliteit (vrouwen)
- Bijlage 9. Arbeidskaarten C afgeleverd aan werknemers volgens nationaliteit
- Bijlage 10. In de loop van het jaar gestarte zelfstandigen en helpers
- Bijlage 11. Raming van de beroepsbevolking volgens nationaliteit
- Bijlage 12. Activiteitsgraad, werkzaamheidsgraad en werkloosheidsgraad van de Belgische en de buitenlandse bevolking
- Bijlage 13. Verdeling van de binnenlandse arbeid als loontrekkende naar nationaliteit
- Bijlage 14. Verdeling van de binnenlandse arbeid als niet loontrekkende naar nationaliteit
- Bijlage 15. Verdeling van de werklozen naar nationaliteit

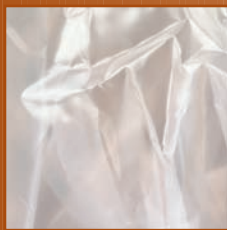
**Bijlage I. Evolutie van de Belgische en buitenlandse bevolking**

	Bevolking in het begin van het jaar			Natuurlijke aangroei			Migratiesaldo			Netto aantal personen die de nationaliteit verkregen	Statistische aanpassing <sup>1</sup>	Bevolking in het einde van het jaar			
	Totaal	Belgen	Buitenlanders	Totaal	Belgen	Buitenlanders	Totaal	Belgen	Buitenlanders			Totaal	Belgen	Buitenlanders	Buitenlanders totaal (%)
1983	9.858.017	8.966.773	891.244	2.581	-10.506	13.087	-7.575	-3.435	-4.140	9.318	..	9.853.023	8.962.150	890.873	9,0
1984	9.853.023	8.962.150	890.873	5.213	-7.717	12.930	-5.15	-2.833	2.318	8.491	..	9.857.721	8.960.091	897.630	9,1
1985	9.857.721	8.960.091	897.630	1.592	-6.505	8.097	-418	-4.997	4.579	63.824	..	9.858.895	9.012.413	846.482	8,6
1986	9.858.895	9.012.413	846.482	5.600	-2.181	7.781	256	-7.205	7.461	8.477	..	9.864.751	9.011.504	853.247	8,6
1987	9.864.751	9.011.504	853.247	11.608	3.799	7.809	-643	-6.578	5.935	8.341	..	9.875.716	9.017.066	858.650	8,7
1988	9.875.716	9.017.066	858.650	14.213	6.420	7.793	-34	-5.991	5.957	8.330	37.717	9.927.612	9.058.855	868.757	8,8
1989	9.927.612	9.058.855	868.757	13.218	5.580	7.638	10.628	-5.456	16.084	8.768	-3.676	9.947.782	9.066.970	880.812	8,9
1990	9.947.782	9.066.970	880.812	19.009	11.023	7.986	19.683	-3.744	23.427	8.612	501	9.986.975	9.082.447	904.528	9,1
1991	9.986.975	9.082.447	904.528	21.189	13.346	7.843	14.146	-4.672	18.818	8.418	-313	10.021.997	9.099.495	922.502	9,2
1992	10.021.997	9.099.495	922.502	20.441	14.952	5.489	25.389	-1.545	26.934	46.308	492	10.068.319	9.159.054	909.265	9,0
1993	10.068.319	9.159.054	909.265	13.227	7.799	5.428	18.938	-2.909	21.847	16.348	147	10.100.631	9.180.063	920.568	9,1
1994	10.100.631	9.180.063	920.568	11.795	6.753	5.042	17.634	-4.240	21.874	25.766	514	10.130.574	9.208.236	922.338	9,1
1995	10.130.574	9.208.236	922.338	9.636	5.433	4.203	13.379	-6.630	20.009	26.109	-10.542	10.143.047	9.233.278	909.769	9,0
1996	10.143.047	9.233.278	909.769	11.074	7.191	3.883	12.714	-6.746	19.460	24.552	3.391	10.170.226	9.258.305	911.921	9,0
1997	10.170.226	9.258.305	911.921	12.062	8.092	3.970	6.041	-8.641	14.682	31.598	3.935	10.192.264	9.289.144	903.120	8,9
1998	10.192.264	9.289.144	903.120	9.693	6.220	3.473	6.740	-7.696	14.436	33.918	5.055	10.213.752	9.321.772	891.980	8,7
1999	10.213.752	9.321.772	891.980	8.565	5.447	3.118	12.252	-9.088	21.340	24.119	4.516	10.239.085	9.341.975	897.110	8,8
2000	10.239.085	9.341.975	897.110	9.980	7.322	2.658	12.137	-9.590	21.727	61.878	2.212	10.263.414	9.401.729	861.685	8,4
2001	10.263.414	9.401.729	861.685	10.725	8.332	2.393	24.887	-9.888	34.775	62.881	10.699	10.309.725	9.462.991	846.734	8,2
2002	10.309.725	9.462.991	846.734	5.583	4.208	1.375	31.092	-8.092	39.184	46.314	9.444	10.355.844	9.505.767	850.077	8,2
2003	10.355.844	9.505.767	850.077	5.110	3.449	1.661	27.790	-7.089	34.879	33.633	7.677	10.396.421	9.536.134	860.287	8,3
2004	10.396.421	9.536.134	860.287	13.672	11.460	2.212	27.036	-7.682	34.718	34.659	8.723	10.445.852	9.574.990	870.862	8,3
2005	10.445.852	9.574.990	870.862	14.724	12.128	2.596	30.922	-8.030	38.952	31.412	19.884	10.511.382	9.610.909	900.473	8,6

Bron : ADSEI

<sup>1</sup> De statistische aanpassing met inbegrip van de laatstelijk geregistreeerde wijzigingen (na de maand maart van het volgende jaar) maar inzonderheid de "registerwijzigingen", met name de personen die zich reeds in België hadden aangeboden zonder in het bevolkingsregister te zijn ingeschreven; zo worden de asielzoekers ingeschreven in een wachtregister en niet in het bevolkingsregister tot zij erkend zijn als vluchteling.





**Bijlage 2. Verdeling van de buitenlandse bevolking volgens nationaliteit (mannen + vrouwen)**

	1991	1992	1993	1994	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Italië	240.008	217.534	216.012	213.526	208.215	205.782	202.645	200.281	195.586	190.792	187.021	183.021	179.015	175.498
Frankrijk	94.855	95.165	97.124	98.731	101.749	103.563	105.113	107.240	109.322	111.146	113.037	114.943	117.349	120.600
Nederland	67.711	69.712	72.594	75.029	80.597	82.300	84.213	85.763	88.813	92.561	96.643	100.700	104.978	110.492
Marokko	145.600	144.993	145.363	143.969	138.252	132.831	125.082	121.984	106.822	90.642	83.631	81.763	81.279	80.602
Spanje	51.095	49.459	49.383	48.937	47.933	47.415	46.635	45.917	43.356	44.958	44.460	43.802	43.200	42.907
Turkije	88.365	88.269	88.302	85.981	78.532	73.818	70.701	69.183	56.172	45.866	42.562	41.336	39.885	39.664
Duitsland	28.511	29.318	30.240	31.041	32.700	33.320	34.044	34.321	34.579	34.660	35.087	35.530	36.324	37.007
Portugal	17.797	20.495	21.924	23.033	24.904	25.276	25.507	25.560	25.634	25.753	26.033	26.802	27.373	27.975
Verenigd Koninkrijk	24.188	24.866	25.427	25.862	26.151	26.095	25.902	26.156	26.600	26.363	26.247	26.183	25.982	25.697
Polen	4.821	4.812	4.902	5.211	5.718	6.034	6.319	6.319	6.319	8.884	10.354	11.570	13.996	18.026
Griekenland	20.620	19.987	20.288	20.112	19.520	19.216	18.832	18.386	17.954	17.578	17.288	17.096	16.588	16.325
Kongo (DR)	12.840	14.606	15.868	16.542	12.037	12.130	12.428	..	11.337	12.974	13.572	13.823	13.171	13.454
Ex-Joegoslavië	6.459	7.468	7.366	7.668	1.068	1.309	5.982	14.438	9.783	10.345	10.430	8.112	11.140	12.378
Verenigde Staten	11.697	11.836	11.705	11.735	12.287	12.592	12.394	12.235	11.852	11.814	11.709	11.582	11.476	11.180
Roemenië	..	..	..	2.652	2.178	2.150	2.063	2.311	2.391	3.315	4.012	4.617	5.585	7.535
Algerije	10.971	10.443	10.177	10.001	9.220	8.878	8.452	8.313	7.685	7.216	7.221	7.336	7.363	7.481
China	2.621	2.880	3.170	3.291	3.463	3.428	3.454	3.604	3.845	4.472	6.011	6.883	7.283	7.452
Rusland	890	1.160	911	2.128	2.574	2.863	2.237	2.731	2.858	3.325	3.343	3.655	4.028	5.469
India	3.024	3.226	3.384	3.192	2.982	3.059	3.156	3.309	3.400	3.589	3.944	4.363	4.750	5.300
Zweden	3.005	3.083	2.968	2.938	3.465	3.946	4.165	4.284	4.391	4.282	4.404	4.437	4.414	4.374
Luxemburg	4.652	4.585	4.596	4.582	4.521	4.480	4.396	4.353	4.283	4.269	4.299	4.312	4.290	4.295
Japan	3.126	3.093	3.312	3.604	3.605	3.590	3.545	3.704	3.733	3.391	3.776	3.958	4.192	4.277
Ierland	2.490	2.764	3.043	3.152	3.301	3.336	3.350	3.295	3.356	3.394	3.453	3.466	3.425	3.433
Pakistan	..	..	..	..	..	..	..	..	1.921	2.016	2.375	2.621	2.931	3.430
Tunesië	6.385	6.195	6.048	5.714	5.080	4.655	4.243	4.159	3.615	3.324	3.263	3.328	3.299	3.407
Denemarken	2.633	2.783	2.890	3.092	3.250	3.324	3.300	3.240	3.274	3.353	3.370	3.394	3.275	3.279
Bulgarije	..	..	..	..	..	..	..	..	1.044	1.507	1.888	2.214	2.653	3.279
Andere landen	70.628	70.533	73.021	70.615	78.619	77.730	73.822	86.024	73.681	76.961	83.019	93.121	94.549	105.657
<b>Totaal</b>	<b>922.502</b>	<b>909.265</b>	<b>920.018</b>	<b>922.338</b>	<b>911.921</b>	<b>903.120</b>	<b>891.980</b>	<b>897.110</b>	<b>861.685</b>	<b>846.734</b>	<b>850.077</b>	<b>860.287</b>	<b>870.862</b>	<b>900.473</b>
Waarvan vrouwen	425.946	418.909	424.624	429.687	431.894	430.256	427.146	431.207	415.777	408.619	410.425	417.648	425.152	441.403
Waarvan EU	554.560	536.668	543.521	547.097	559.612	562.096	562.534	534.328	533.366	564.172	566.665	569.011	591.404	603.383
Belgen	9.099.495	9.159.054	9.180.063	9.208.236	9.258.305	9.289.144	9.321.772	9.342.100	9.401.700	9.462.991	9.505.767	9.536.134	9.574.990	9.610.909
Waarvan vrouwen	4.696.819	4.725.938	4.735.452	4.746.216	4.766.552	4.779.336	4.792.888	4.801.864	4.829.618	4.858.818	4.878.534	4.891.597	4.909.375	4.926.158
<b>Totaal</b>	<b>10.021.997</b>	<b>10.068.319</b>	<b>10.100.631</b>	<b>10.130.574</b>	<b>10.170.226</b>	<b>10.192.264</b>	<b>10.213.752</b>	<b>10.239.850</b>	<b>10.263.414</b>	<b>10.309.725</b>	<b>10.355.844</b>	<b>10.396.421</b>	<b>10.445.852</b>	<b>10.511.382</b>

Bron: ADSEI

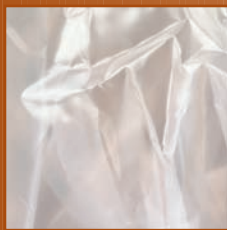


Bijlage 2bis. Verdeling van de buitenlandse bevolking volgens nationaliteit (vrouwen)										
	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	% vrouwen in 2005
Italië	92.017	90.883	90.089	88.250	86.297	84.819	83.145	81.498	80.071	45,6
Frankrijk	53.251	54.195	55.449	56.669	57.585	58.479	59.545	60.944	62.710	52,0
Nederland	36.540	37.605	38.369	39.928	41.707	43.762	45.790	47.812	50.551	45,8
Marokko	62.022	58.587	57.017	50.061	41.856	38.410	38.127	38.662	38.789	48,1
Spanje	22.855	22.598	22.348	22.219	22.183	22.038	21.777	21.554	21.476	50,1
Turkije	36.692	35.460	34.875	28.475	23.173	21.470	20.767	20.050	19.998	50,4
Duitsland	16.187	16.606	16.811	16.973	17.077	17.376	17.748	18.198	18.608	50,3
Portugal	12.481	12.598	12.683	12.710	12.807	12.873	13.207	13.577	13.856	49,5
Verenigd Koninkrijk	11.962	11.849	11.880	12.018	11.924	11.828	11.743	11.594	11.474	44,7
Polen	4.028	4.149	4.415	4.501	5.591	6.373	6.988	8.119	9.908	55,0
Griekenland	8.938	8.749	8.597	8.430	8.295	8.179	8.118	7.927	7.873	48,2
Kongo (DR)	5.978	..	..	5.562	6.379	6.624	6.842	6.545	6.761	50,3
Ex-Joegoslavië	628	2.896	..	4.784	3.072	3.068	3.328	5.394	6.046	48,8
Verenigde Staten	6.391	6.295	6.204	5.982	5.998	5.924	5.840	5.791	5.671	50,7
Roemenië	1.240	1.243	1.421	1.440	1.849	2.308	2.676	3.215	4.223	56,1
Algerije	3.996	3.815	3.773	3.493	3.162	3.091	3.084	3.133	3.151	42,1
China	1.771	..	..	2.088	2.372	3.097	3.603	3.867	4.025	54,0
Rusland	1.716	..	..	1.765	1.789	2.071	2.328	2.554	3.342	61,1
India	1.258	1.313	1.363	1.428	1.386	1.452	1.675	1.871	2.186	41,2
Zweden	2.048	2.162	2.250	2.309	2.240	2.321	2.343	2.336	2.311	52,8
Luxemburg	1.886	1.858	1.844	1.807	1.809	1.818	1.833	1.824	1.838	42,8
Japan	1.780	1.795	1.902	1.921	1.921	2.003	2.093	2.228	2.278	53,3
Ierland	1.886	1.870	1.804	1.853	1.869	1.871	1.873	1.830	1.803	52,5
Pakistan	..	..	..	721	701	707	771	921	1.238	36,1
Tunesië	1.803	1.661	1.622	1.397	1.255	1.165	1.212	1.209	1.263	37,1
Denemarken	1.782	1.773	1.720	1.736	1.759	1.758	1.773	1.738	1.742	53,1
Bulgarije	..	..	..	632	876	1.085	1.279	1.537	1.882	57,4
Andere landen	39.120	47.186	54.771	37.346	42.388	45.162	48.911	50.145	56.329	53,3
<b>Totaal</b>	<b>430.256</b>	<b>427.146</b>	<b>431.207</b>	<b>415.777</b>	<b>408.619</b>	<b>410.425</b>	<b>417.648</b>	<b>425.152</b>	<b>441.403</b>	<b>49,0</b>
Waarvan EU	264.068	265.237	266.550	267.745	268.449	269.139	271.926	285.673	292.305	48,4
Belgen	..	4.792.888	4.801.864	4.829.618	4.858.818	4.878.534	4.891.597	4.909.375	4.926.158	51,3
<b>Totaal</b>	<b>5.220.034</b>	<b>5.233.071</b>	<b>5.245.395</b>	<b>5.267.437</b>	<b>5.288.959</b>	<b>5.309.245</b>	<b>5.334.527</b>	<b>5.367.561</b>	<b>5.367.561</b>	<b>51,1</b>

Bron:ADSEI

Bijlage 3. Evolutie van de geboorten van Belgen en buitenlanders					
	Totaal	Belgen	Buitenlanders	Aandeel buitenlanders (%)	
1981	124.827	105.454	19.373	15,5	
1982	120.382	101.833	18.549	15,4	
1983	117.395	100.126	17.269	14,7	
1984	115.790	98.624	17.166	14,8	
1985	114.283	101.918	12.365	10,8	
1986	117.271	105.064	12.207	10,4	
1987	117.448	105.260	12.188	10,4	
1988	118.764	106.477	12.287	10,3	
1989	120.550	108.371	12.179	10,1	
1990	123.554	111.007	12.547	10,2	
1991	125.412	112.743	12.669	10,1	
1992	124.182	113.823	10.359	8,3	
1993	119.828	109.618	10.210	8,5	
1994	115.361	105.441	9.920	8,6	
1995	114.226	104.882	9.344	8,2	
1996	115.214	106.174	9.040	7,8	
1997	115.864	106.599	9.265	8,0	
1998	114.276	105.579	8.697	7,6	
1999	113.469	104.929	8.540	7,5	
2000	114.883	106.660	8.223	7,2	
2001	114.172	106.243	7.929	6,9	
2002	111.225	104.284	6.941	6,2	
2003	112.149	104.947	7.202	6,4	
2004	115.618	107.895	7.723	6,7	
2005	118.002	109.881	8.121	6,9	

Bron :ADSEI



Bijlage 4. In het buitenland geboren bevolking volgens geboorteland

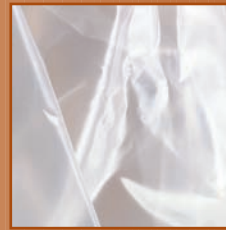
	Waarvan vrouwen													
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2004	2005
Frankrijk	150.301	151.892	152.518	153.010	154.215	156.192	85.791	86.335	86.452	86.616	87.244	88.198	87.244	88.198
Marokko	107.276	118.764	126.504	134.248	141.291	147.937	47.919	53.064	56.814	61.127	65.210	68.763	65.210	68.763
Italië	135.226	132.223	130.466	128.737	126.745	125.059	64.547	63.540	62.867	62.171	61.301	60.674	61.301	60.674
Nederland	92.267	97.813	101.252	104.402	107.679	111.561	48.156	50.467	51.982	53.417	54.751	56.573	54.751	56.573
Turkije	66.528	71.631	78.575	78.574	81.010	83.847	32.049	34.606	38.009	38.009	39.239	40.698	39.239	40.698
Duitsland	83.714	83.434	80.135	83.346	83.491	83.567	47.216	46.847	44.674	46.662	46.609	46.563	46.609	46.563
Congo (RD)	46.762	50.771	52.696	53.814	66.842	68.468	23.778	26.052	27.132	27.914	34.798	35.831	34.798	35.831
Spanje	37.335	36.962	36.642	36.207	35.739	35.508	19.769	19.794	19.720	19.566	19.401	19.373	19.401	19.373
Ex-Joegoslavië	21.924	21.106	23.586	25.827	27.877	30.258	10.490	10.221	11.372	12.470	13.534	14.777	13.534	14.777
Polen	18.398	20.437	21.927	23.037	25.242	28.966	12.183	13.539	14.444	15.090	16.174	17.895	16.174	17.895
Rusland	10.700	11.044	12.908	14.612	17.594	25.104	6.826	7.188	8.426	9.638	11.411	15.367	11.411	15.367
Verenigd Koninkrijk	26.148	26.089	25.909	25.634	25.286	24.875	13.299	13.133	12.947	12.726	12.453	12.211	12.453	12.211
Portugal	21.189	21.331	21.657	22.324	22.795	23.337	10.831	10.910	11.012	11.300	11.615	11.866	11.615	11.866
Algerije	14.014	15.121	16.027	16.956	17.730	18.467	6.164	6.694	7.056	7.433	7.823	8.159	7.823	8.159
Griekenland	15.362	15.129	15.069	15.081	14.811	14.694	7.325	7.276	7.276	7.267	7.188	7.187	7.188	7.187
Verenigde Staten	14.134	14.045	14.107	14.071	14.250	14.237	7.312	7.292	7.294	7.256	7.316	7.302	7.316	7.302
Roemenië	6.216	7.662	8.718	9.459	10.628	12.628	3.468	4.281	4.857	5.341	6.040	7.122	6.040	7.122
India	8.779	9.778	10.515	11.158	11.739	12.477	4.730	5.102	5.341	5.673	5.923	6.305	5.923	6.305
China	5.569	7.125	8.986	10.138	10.959	11.535	3.087	4.016	5.008	5.744	6.315	6.780	6.315	6.780
Luxemburg	10.402	10.502	10.597	10.811	10.988	11.169	5.915	5.915	5.934	6.005	6.073	6.134	6.073	6.134
Tunesië	7.463	8.148	8.576	8.975	9.260	9.619	2.420	2.679	2.811	3.000	3.118	3.294	3.118	3.294
Rwanda	5.818	6.918	7.469	8.033	8.695	9.371	3.129	3.687	3.988	4.309	4.702	5.077	4.702	5.077
Vietnam	7.004	7.215	7.382	7.536	7.586	7.643	3.559	3.747	3.863	3.975	4.056	4.099	4.056	4.099
Filippijnen	5.073	5.846	6.306	6.600	6.829	7.061	3.891	4.455	4.834	5.065	5.233	5.412	5.233	5.412
Andere landen	141.195	161.172	173.272	182.866	180.781	195.335	74.446	84.758	91.006	95.939	95.259	102.865	95.259	102.865
<b>Totaal</b>	<b>1.058.797</b>	<b>1.112.158</b>	<b>1.151.799</b>	<b>1.185.456</b>	<b>1.220.062</b>	<b>1.268.915</b>	<b>548.300</b>	<b>575.598</b>	<b>595.119</b>	<b>613.713</b>	<b>632.786</b>	<b>658.525</b>	<b>632.786</b>	<b>658.525</b>
In % van de totale bevolking	10,3	10,8	11,1	11,4	11,7	12,1	...	...	...	...	...	...	...	...
Waarvan EU	551.658	591.425	590.619	595.813	630.174	638.900	293.133	313.446	312.203	315.026	335.931	340.273	315.026	340.273

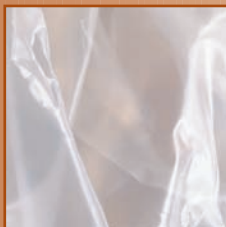
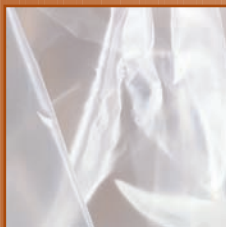
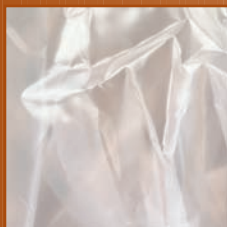
Bron: ADSEI

**Bijlage 5. Immigraties volgens nationaliteit (mannen + vrouwen)**

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Frankrijk	5.799	5.912	5.988	6.150	6.236	6.579	7.022	7.386	7.933	8.108	8.040	8.135	8.191	9.521	10.378
Nederland	6.207	6.633	6.667	4.269	6.486	7.835	6.287	6.242	6.201	7.178	8.167	8.404	8.547	8.789	10.109
Marokko	3.443	3.307	3.358	4.768	3.596	4.007	3.880	4.327	4.936	5.667	7.072	8.495	8.444	8.014	7.106
Polen	524	560	735	793	800	946	1.118	1.118	1.151	1.134	2.928	2.427	2.086	3.481	4.816
Turkije	2.900	2.717	2.514	3.573	2.520	2.491	1.436	2.447	2.216	2.812	2.982	3.872	3.828	3.234	3.387
Duitsland	2.695	2.820	3.017	3.063	3.132	3.189	3.114	3.206	3.070	3.037	2.884	2.966	2.942	3.308	3.250
Italië	2.601	2.581	2.796	1.856	2.557	2.731	2.767	2.503	2.603	2.600	2.439	2.310	2.293	2.301	2.464
Verenigde Staten	2.884	3.112	2.679	2.933	3.042	2.956	3.127	2.829	2.888	2.794	2.891	2.701	2.483	2.603	2.408
Roemenië	..	..	..	..	332	324	384	387	587	650	966	994	998	1.438	2.322
Verenigd Koninkrijk	3.214	3.131	2.896	2.807	2.760	2.812	2.704	2.722	3.019	3.225	2.660	2.543	2.496	2.366	2.213
Portugal	1.894	3.158	2.085	1.184	1.676	1.795	1.618	1.386	1.313	1.324	1.347	1.567	1.823	1.907	1.934
Spanje	754	1.050	997	961	1.047	1.020	1.162	1.141	1.163	1.355	1.528	1.503	1.545	1.591	1.827
India	..	..	..	..	390	523	435	536	561	662	852	959	1.101	1.213	1.339
China	560	601	593	536	602	595	590	663	698	815	1.272	2.125	1.575	1.393	1.222
Kongo (DR)	1.868	2.690	2.300	2.184	987	801	633	680	816	813	1.425	1.325	1.134	1.147	1.105
Japan	742	708	988	1.118	894	807	797	872	956	890	798	820	938	1.083	1.027
Ex-Joegoslavië	982	1.481	820	720	2.486	2.486	104	325	5.082	422	743	835	834	792	995
Bulgarije	..	..	..	..	137	119	180	197	227	269	425	474	498	706	853
Brazilië	..	..	..	..	307	326	279	296	323	416	487	472	451	584	737
Algerije	503	429	344	567	429	369	320	357	425	466	673	710	732	768	725
Griekenland	714	734	799	1.843	686	577	612	539	605	533	554	593	641	601	716
Pakistan	..	..	..	..	156	188	185	221	167	146	283	383	390	564	673
Canada	..	..	372	428	399	431	517	457	459	566	540	632	628	578	665
Rusland	..	..	..	..	632	711	630	502	537	579	645	594	610	595	647
Kameroen	..	..	..	..	..	..	..	..	..	249	334	468	456	510	618
Thailand	..	..	..	..	236	248	241	276	325	373	447	469	553	614	573
Andere landen	15.846	13.426	13.094	16.212	10.613	7.018	9.153	9.078	9.523	10.461	12.926	13.922	13.039	13.255	13.920
<b>Totaal buitenlanders</b>	<b>54.130</b>	<b>55.050</b>	<b>53.042</b>	<b>55.965</b>	<b>53.138</b>	<b>51.884</b>	<b>49.240</b>	<b>50.693</b>	<b>57.784</b>	<b>57.295</b>	<b>65.974</b>	<b>70.230</b>	<b>68.800</b>	<b>72.446</b>	<b>77.411</b>
Waarvan EU	24.836	27.079	26.360	27.032	26.551	28.707	27.583	27.362	28.022	29.604	29.689	30.225	30.457	37.205	41.311
Belgen	13.330	11.713	10.707	10.182	9.812	9.638	9.609	10.573	10.682	11.321	11.610	12.425	13.113	12.932	12.953
Aandeel-EU/ buitenlanders (%)	46,2	49,5	50,0	48,6	50,2	55,6	56,3	54,3	48,5	51,7	45,0	40,8	44,3	51,4	53,4

Bron: ADSEI





**Bijlage 5bis. Immigraties volgens nationaliteit (vrouwen)**

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	% vrouwen in 2005
Frankrijk	3.996	4.071	4.008	4.071	4.160	4.865	5.254	50,6
Nederland	2.813	3.328	3.758	3.892	3.977	4.037	4.801	47,5
Marokko	2.127	2.651	2.906	4.035	4.506	4.383	3.782	53,2
Polen	793	744	1.717	1.441	1.211	1.830	2.289	47,5
Turkije	1.077	1.428	1.445	1.936	1.928	1.641	1.761	52,0
Duitsland	1.592	1.520	1.458	1.533	1.571	1.698	1.700	52,3
Italië	1.164	1.193	1.178	1.105	1.109	1.053	1.134	46,0
Verenigde Staten	1.502	1.492	1.542	1.418	1.318	1.374	1.276	53,0
Roemenië	406	403	554	579	648	862	1.302	56,1
Verenigd Koninkrijk	1.336	1.475	1.262	1.163	1.117	1.037	1.040	47,0
Portugal	609	571	579	630	802	958	880	45,5
Spanje	673	753	854	840	871	894	985	53,9
India	233	276	320	331	469	486	575	42,9
China	395	460	648	1.062	874	738	668	54,7
Kongo (DR)	438	414	754	668	642	620	613	55,5
Japan	504	420	399	428	465	537	508	49,5
Ex-Joegoslavië	2.470	2.17	376	466	448	504	554	55,7
Bulgarije	153	163	247	289	313	435	448	52,5
Brazilië	210	235	271	293	297	363	428	58,1
Algerije	207	246	283	329	374	415	347	47,9
Griekenland	316	265	275	288	317	295	385	53,8
Pakistan	76	84	113	112	154	264	369	54,8
Canada	254	294	313	363	377	344	385	57,9
Rusland	341	382	408	405	449	412	463	71,6
Kameroen	..	126	152	228	259	269	337	54,5
Thailand	239	293	345	379	444	483	461	80,5
Andere landen	5.352	5.832	6.983	7.508	7.336	7.448	7.751	55,7
<b>Totaal buitenlanders</b>	<b>29.276</b>	<b>29.210</b>	<b>32.996</b>	<b>35.564</b>	<b>36.177</b>	<b>37.976</b>	<b>40.159</b>	<b>51,9</b>
Waarvan EU	13.700	14.421	14.491	14.718	15.007	18.633	20.534	49,7
Belgen	5.000	5.290	5.441	5.785	6.113	6.194	6.115	47,2
Aandeel-EU/buitenlanders (%)	46,8	49,4	43,9	41,4	41,5	49,1	51,1	

Bron :ADSEI

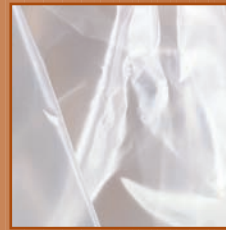
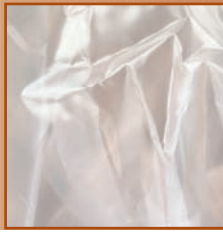


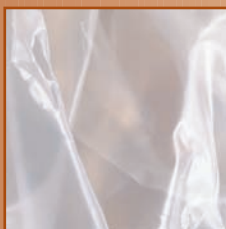
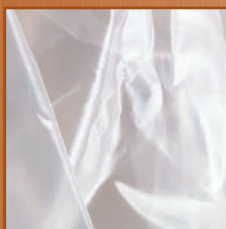
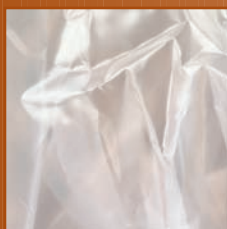
**Bijlage 6. Emigraties<sup>1</sup> volgens nationaliteit**

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Frankrijk	4.434	3.271	3.439	3.978	4.188	4.274	4.548	5.251	5.251	5.315	5.145	5.383	5.488	6.270	6.454
Nederland	3.436	3.359	3.484	3.588	3.927	4.080	4.412	4.182	4.436	3.736	3.925	3.837	4.182	4.134	4.349
Vereinigde Staten	3.068	2.981	2.953	2.938	2.917	2.707	2.952	3.196	3.180	3.316	2.922	2.742	2.552	2.549	2.652
Duitsland	2.154	2.058	2.152	2.285	2.274	2.296	2.447	2.566	2.729	2.591	2.608	2.429	2.347	2.438	2.524
Vereinigd Koninkrijk	2.412	2.308	2.413	2.672	2.706	2.633	2.777	2.892	2.764	2.802	2.677	2.458	2.406	2.458	2.421
Italië	3.602	2.018	2.006	736	2.119	1.939	2.208	2.708	2.299	2.211	2.243	2.260	1.990	2.381	2.292
Spanje	2.025	1.007	1.024	1.208	1.455	1.117	1.424	1.642	1.645	1.503	1.551	1.756	1.753	1.775	1.683
Portugal	839	583	927	587	940	1.011	1.365	1.312	1.453	1.270	1.137	1.176	1.041	1.249	1.286
Japan	752	764	827	859	855	922	861	938	831	885	859	734	780	863	962
China	246	245	268	313	302	433	481	462	454	425	347	372	523	835	906
Polen	342	205	339	229	301	336	469	482	412	474	327	411	641	801	887
Marokko	921	494	612	562	879	759	725	765	824	573	351	427	586	737	803
Griekenland	1.030	492	424	2.672	688	668	676	781	849	604	560	551	533	757	715
Turkije	743	562	569	758	633	483	491	570	559	419	327	286	481	683	642
India	..	..	..	..	339	235	229	337	291	291	285	273	489	659	605
Canada	..	..	324	301	334	360	373	363	430	364	425	469	478	526	553
Zweden	..	..	..	..	567	521	462	530	550	633	629	438	496	551	548
Finlande	..	..	..	..	251	274	310	346	393	377	402	389	465	453	352
Denemarken	..	..	..	..	346	355	330	420	452	382	318	367	317	390	340
Ierland	..	..	..	..	317	259	309	355	364	318	331	295	267	308	300
Kongo (DR)	960	539	638	1.117	932	669	423	383	293	209	396	180	178	214	292
Hongarije	..	..	..	..	92	89	135	119	125	111	162	245	200	279	287
Roemenië	..	..	..	..	188	161	150	175	147	232	128	123	235	270	283
Noorwegen	..	..	..	..	174	216	252	204	253	272	234	248	262	240	279
Rusland	..	..	..	..	183	209	312	239	233	209	208	196	286	265	230
Bulgarije	..	..	..	..	..	..	..	..	89	54	34	94	134	155	221
Tsjechië	..	..	..	..	..	..	..	60	71	62	56	120	129	229	207
Andere landen	8.348	7.230	8.796	9.288	5.222	5.418	5.437	4.979	5.067	5.930	3.008	2.787	4.682	5.259	5.386
<b>Totaal buitenlanders</b>	<b>35.312</b>	<b>28.116</b>	<b>31.195</b>	<b>34.091</b>	<b>33.129</b>	<b>32.424</b>	<b>34.558</b>	<b>36.257</b>	<b>36.444</b>	<b>35.568</b>	<b>31.199</b>	<b>31.046</b>	<b>33.921</b>	<b>37.728</b>	<b>38.459</b>
Waarvan EU	20.717	15.746	16.577	19.057	20.049	19.727	21.599	23.332	23.551	21.753	21.378	21.671	21.659	25.116	25.195
Belgen	18.002	13.528	13.161	13.934	14.446	14.664	15.846	16.331	16.927	17.965	21.498	20.517	20.202	20.614	20.983
Aandeel-EU/ buitenlanders (%)	58,7	56,0	53,1	55,9	60,5	60,8	62,5	64,4	64,6	61,2	68,5	69,8	63,9	66,6	65,5

Bron : ADSEI

<sup>1</sup> Bepaalde lezers zullen opmerken dat het aantal emigraties en het migratiesaldo verschillen van die welke zijn gepubliceerd door de Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie. Dat verschil is als volgt te verklaren: in onze categorie "emigraties" nemen we ook de categorie "ambshalve geschrapte personen (min de heringeschreven personen)" op van de ADSEI, dit wil zeggen de personen die klaarblijkelijk niet langer in België verblijven maar die hun vertrek niet hebben gemeld. Daardoor liggen ons emigratiecijfer hoger en ons migratiesaldo lager dan die van de ADSEI.





	2002	2003	2004	2005
Rusland	1.156	1.680	1.361	1.438
Kongo (DR)	1.789	1.778	1.471	1.272
Servië-Montenegro	1.451	1.198	1.294	1.203
Irak	461	282	388	903
Slowakije	635	390	730	773
Armenië	340	316	477	706
Guinee	515	354	565	643
Rwanda	487	450	427	565
Nepal	210	100	373	557
Kameroen	435	625	506	530
Iran	743	1.153	512	497
Turkije	970	618	561	453
Bulgarije	347	168	259	434
Togo	364	365	331	409
Roemenië	631	282	154	385
Andere landen	8.271	7.181	5.948	5.189
<b>Totaal</b>	<b>18.805</b>	<b>16.940</b>	<b>15.357</b>	<b>15.957</b>

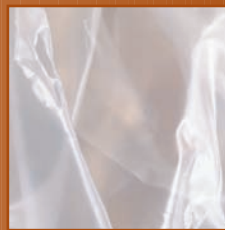
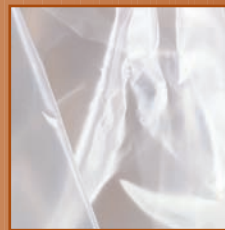
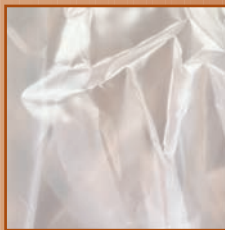
Bron: Dienst Vreemdelingenzaken

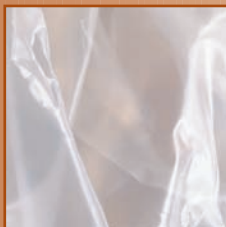
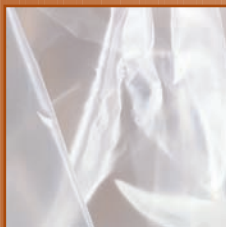
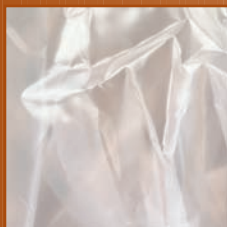
**Bijlage 8. Arbeidskaarten A en B afgeleverd aan werknemers volgens nationaliteit (mannen + vrouwen)**

	1999		2000		2001		2002		2003		2004		2005	
	Totaal	Waarvan Iste arbeidskaarten'	Totaal	Waarvan Iste arbeidskaarten	Totaal	Waarvan Iste arbeidskaarten	Totaal	Waarvan Iste arbeidskaarten	Totaal	Waarvan Iste arbeidskaarten	Totaal	Waarvan Iste arbeidskaarten B	Totaal	Waarvan Iste arbeidskaarten B
<b>Europa</b>														
Bulgarije	155	75	193	100	219	120	226	93	236	99	194	68	216	98
Ex-Joegoslavië	989	783	915	743	759	612	732	501	546	330	280	89	308	90
Hongarije	130	81	158	107	150	82	357	245	145	67	157	91	162	95
Polen	450	314	420	296	498	350	597	383	851	582	1.425	1.046	3.131	2.122
Roemenië	334	233	285	165	392	248	408	183	398	169	367	105	492	210
Rusland	355	190	378	191	368	168	428	164	319	89	271	71	277	111
Turkije	476	347	447	336	436	282	415	252	290	135	240	95	349	193
<b>Afrika</b>														
Algerije	114	67	120	60	102	57	144	83	71	17	47	10	59	16
Kameroen	136	81	132	70	144	88	151	79	75	39	61	23	65	27
Congo (RD)	1.054	872	655	516	424	282	348	231	133	68	89	21	101	43
Marokko	923	729	856	639	884	664	858	557	368	182	198	55	208	72
Tunesië	69	32	73	47	89	53	110	49	61	18	48	15	48	15
<b>Amerika</b>														
Canada	281	149	368	222	390	200	372	169	300	102	288	107	268	104
USA	1.648	833	1.455	686	1.574	807	1.331	591	1.106	467	1.103	504	1.181	591
<b>Azië</b>														
China	442	239	493	266	499	266	558	268	393	193	300	131	420	220
India	578	378	675	413	821	512	1.049	686	642	194	1.167	666	1.324	795
Iran	37	17	31	23	19	6	26	14	17	9	16	7	41	7
Japan	1.025	393	976	350	1.025	395	1.090	417	1.022	383	1.063	405	1.195	467
Vluchtelingen en Staatlozen	698	604	34	25	23	22	214	104	6	4	0	0	5	2
Andere landen	3.307	2.253	3.409	2.212	3.298	1.805	3.141	1.607	2.712	1.480	1.898	803	2.158	1.033
<b>Totaal</b>	<b>13.201</b>	<b>8.670</b>	<b>12.073</b>	<b>7.467</b>	<b>12.114</b>	<b>7.019</b>	<b>12.555</b>	<b>6.676</b>	<b>9.691</b>	<b>4.627</b>	<b>9.212</b>	<b>4.312</b>	<b>12.008</b>	<b>6.311</b>

Bron : FOD WASO

!Tot 1 april 2003 kon een arbeidskaart A een eerste arbeidskaart zijn aangezien zij kon worden afgegeven aan een vreemdeling die nooit in België had gewerkt maar die, bij voorbeeld, wel al sedert 5 jaar in België verbleef. Sedert 1 april 2003 echter mag een arbeidskaart A geen eerste arbeidskaart meer zijn aangezien zij slechts wordt afgegeven aan vreemdelingen die reeds in België sedert 3 of 4 jaar hebben gewerkt met een arbeidskaart B (terwijl de overige categorieën vreemdelingen die voor een arbeidskaart A in aanmerking kwamen op grond van hun verblijf, hun verwantschapsbanden, ... thans zijn vrijgesteld van welke arbeidskaart ook).





**Bijlage 8bis. Arbeidskaarten A en B afgeleverd aan werknemers volgens nationaliteit (vrouwen)**

	1999		2000		2001		2002		2003		2004		2005	
	Totaal	Waarvan Iste ar- beidskaar- ten <sup>1</sup>	Totaal	Waar- van Iste arbeids- kaarten	Totaal	Waar- van Iste arbeids- kaarten	Totaal	Waar- van Iste arbeids- kaarten	Totaal	Waar- van Iste arbeids- kaarten	Totaal	Waarvan Iste ar- beidskaar- ten B	Totaal	Waarvan Iste ar- beidskaar- ten B
<b>Europa</b>														
Bulgarije	76	44	80	45	92	56	106	54	109	42	88	37	124	60
Ex-Joegoslavië	382	329	243	213	126	90	102	51	59	24	41	15	53	19
Hongarije	47	37	49	32	58	35	63	25	44	19	42	26	69	49
Polen	286	238	111	62	187	139	261	165	235	164	449	346	1.057	734
Roemenië	186	148	108	64	135	93	165	86	151	77	165	61	250	123
Rusland	80	61	94	57	93	48	143	70	98	33	78	24	98	48
Turkije	139	115	129	104	119	80	115	82	74	39	56	29	75	38
<b>Afrika</b>														
Algerije	32	21	41	22	30	16	45	29	24	7	17	3	17	4
Kameroen	42	27	38	23	54	38	44	26	22	11	27	13	32	14
Congo (RD)	476	411	310	257	201	136	166	118	65	37	40	10	50	25
Marokko	262	217	204	161	219	167	232	170	99	57	62	22	70	28
Tunesië	11	10	9	6	19	12	20	9	14	7	11	5	10	4
<b>Amerika</b>														
Canada	61	32	83	49	103	70	97	46	77	39	76	35	73	34
USA	378	212	349	177	361	197	342	143	274	120	258	106	281	141
<b>Azië</b>														
China	122	84	118	71	144	87	181	93	140	70	87	40	101	42
India	61	43	77	54	90	55	98	53	104	52	121	74	153	98
Iran	10	4	6	4	5	3	4	3	4	2	4	1	6	1
Japan	94	42	99	31	102	42	91	33	99	43	90	29	116	43
Vluchtelingen en Staatlozen	255	230	15	12	6	5	10	7	2	0	0	0	1	0
Andere landen	965	740	918	657	917	574	898	503	625	325	502	247	681	355
<b>Totaal</b>	<b>3.965</b>	<b>3.045</b>	<b>3.081</b>	<b>2.101</b>	<b>3.061</b>	<b>1.943</b>	<b>3.183</b>	<b>1.766</b>	<b>2.319</b>	<b>1.168</b>	<b>2.214</b>	<b>1.123</b>	<b>3.317</b>	<b>1.860</b>

Bron: FOD WASO

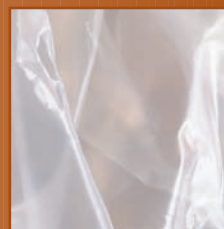
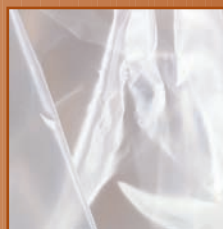
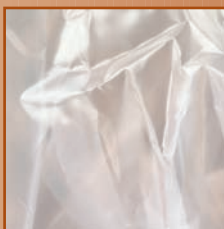
1 Tot 1 april 2003 kon een arbeidskaart A een eerste arbeidskaart zijn aangezien zij kon worden afgegeven aan een vreemdeling die nooit in België had gewerkt maar die, bij voorbeeld, wel al sedert 5 jaar in België verbleef. Sedert 1 april 2003 echter mag een arbeidskaart A geen eerste arbeidskaart meer zijn aangezien zij slechts wordt afgegeven aan vreemdelingen die reeds in België sedert 3 of 4 jaar hebben gewerkt met een arbeidskaart B (terwijl de overige categorieën vreemdelingen die voor een arbeidskaart A in aanmerking kwamen op grond van hun verblijf, hun verwantschapsbanden, ... thans zijn vrijgesteld van welke arbeidskaart ook).

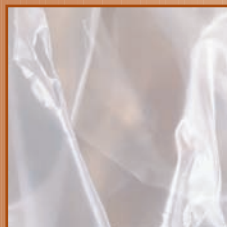
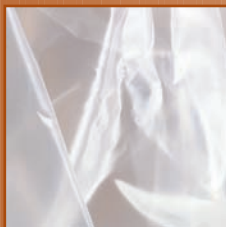
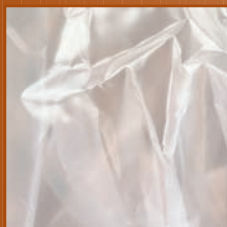


**Bijlage 9. Arbeidskaarten C afgeleverd volgens nationaliteit**

	Waarvan vrouwen					
	2003	2004	2005	2003	2004	2005
<b>Europa</b>						
Bulgarije	216	254	225	125	155	158
Ex-Joegoslavië	1.404	1.512	1.256	518	580	511
Hongarije	30	36	53	19	32	43
Polen	172	292	332	120	220	278
Roemenië	188	288	289	134	196	196
Rusland	2.725	3.456	2.237	1.131	1.437	932
Turkije	660	789	708	184	231	206
<b>Afrika</b>						
Algerije	528	411	372	82	82	76
Kameroen	1.053	1.219	1.461	358	443	532
Congo (RD)	2.341	3.092	3.133	1.059	1.456	1.510
Marokko	2.170	2.306	2.022	397	570	476
Tunesië	101	132	138	20	30	33
<b>Amerika</b>						
Canada	29	42	56	17	24	36
USA	35	83	101	10	37	49
<b>Azië</b>						
China	1.058	1.983	2.010	461	928	991
India	111	155	140	43	62	58
Iran	804	1.246	1.015	253	413	347
Japan	20	32	45	18	27	37
Vluchtelingen en Staatlozen	88	178	178	30	81	66
Andere landen	10.410	12.044	11.841	3.324	4.102	3.971
<b>Totaal</b>	<b>24.143</b>	<b>29.550</b>	<b>27.612</b>	<b>8.303</b>	<b>11.106</b>	<b>10.506</b>

Bron : FOD WASO





**Bijlage 10. In de loop van het jaar gestarte zelfstandigen en helpers**

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Duitsland	328	315	369	294	186	203	187	199	201	275	287
Oostenrijk	16	22	22	33	18	20	14	13	16	22	19
Denemarken	28	29	39	22	35	29	26	26	20	23	36
Spanje	343	328	394	236	213	138	187	162	173	186	207
Finlande	11	17	33	19	12	19	18	15	17	11	12
Frankrijk	1.291	1.379	1.489	1.045	737	819	801	764	871	911	1.028
Griekenland	278	237	246	175	121	134	110	103	93	125	98
Ierland	34	42	67	36	25	31	29	31	24	30	36
Italië	1.703	1.671	1.983	1.224	799	825	746	734	762	802	769
Luxemburg	47	46	37	34	23	34	23	26	26	30	34
Nederland	1.563	1.954	1.768	1.173	1.006	990	1.036	876	1.041	1.258	1.505
Portugal	369	400	400	324	149	142	237	244	382	336	316
Verenigd Koninkrijk	344	393	438	275	300	306	294	270	251	313	298
Zweden	54	47	66	45	34	42	38	30	25	32	23
Polen	55	108	194	238	180	200	285	365	537	1.206	1.880
Algerije	51	42	43	41	36	37	37	29	46	35	45
China	56	68	66	57	41	73	62	78	107	97	124
Congo	58	79	102	64	70	69	77	55	65	55	66
India	31	39	52	62	50	45	34	64	82	84	120
Marokko	357	400	431	331	298	315	313	300	398	447	430
Roemenië	0	40	38	32	23	44	53	134	186	423	750
Pakistan	76	90	135	133	83	108	115	130	171	233	205
Tunesië	41	26	41	32	20	27	15	15	16	16	26
Turkije	393	406	496	357	317	330	265	267	324	383	448
U.S.A.	76	78	77	62	47	57	51	41	72	57	66
Vluchtelingen en Staatlozen	11	12	16	19	10	6	7	9	3	8	10
Andere landen	974	824	939	704	585	706	597	761	951	1.318	1.489
<b>Totaal Buitenlanders</b>	<b>8.588</b>	<b>9.092</b>	<b>9.981</b>	<b>7.067</b>	<b>5.418</b>	<b>5.749</b>	<b>5.657</b>	<b>5.741</b>	<b>6.860</b>	<b>8.716</b>	<b>10.327</b>
Belgen	62.816	58.421	70.880	53.969	49.008	48.358	46.452	43.581	48.161	51.522	56.082
<b>Algemeen totaal</b>	<b>71.404</b>	<b>67.513</b>	<b>80.861</b>	<b>61.036</b>	<b>54.426</b>	<b>54.107</b>	<b>52.109</b>	<b>49.322</b>	<b>55.021</b>	<b>60.238</b>	<b>66.409</b>

Bron: RSVZ

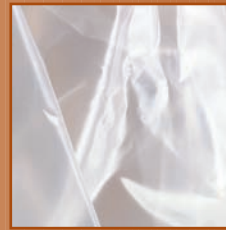
**Bijlage 1.1. Raming van de beroepsbevolking, volgens nationaliteit**

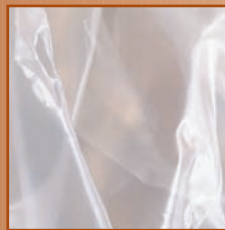
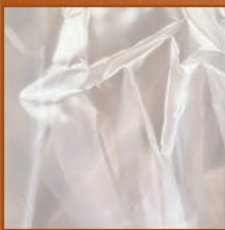
	Waarvan vrouwen																	
	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2000	2001	2002	2003	2004	2005	
<b>België<sup>2</sup></b>	4.059.555	4.054.991	4.059.058	4.070.383	4.104.428	4.143.223	4.188.873	4.206.696	4.255.973	4.286.895	4.341.347	1.824.377	1.826.511	1.838.122	1.858.198	1.903.041	1.919.060	1.970.065
<b>EU</b>																		
Duitsland	8.449	8.560	9.073	9.365	9.182	9.236	9.222	9.572	9.848	10.902	11.633	3.806	3.884	3.890	4.114	4.323	4.776	5.150
Oostenrijk	291	355	445	535	562	576	581	629	641	708	715	250	267	268	285	294	336	341
Denemarken	589	610	616	660	681	742	730	746	732	790	796	348	394	362	351	352	377	383
Spanje	22.855	22.926	23.299	23.581	23.000	22.589	22.188	21.981	21.418	21.736	21.553	9.683	9.594	9.535	9.531	9.283	9.640	9.543
Finland	249	291	383	417	449	496	516	568	539	565	586	267	303	303	348	327	350	360
Frankrijk	51.797	54.327	57.304	60.794	63.337	68.788	71.233	71.686	73.015	77.667	81.077	25.097	26.962	28.285	28.730	29.361	31.712	33.243
Griekenland	6.961	7.107	7.093	7.190	7.123	7.013	6.831	6.636	6.377	6.502	6.314	2.790	2.787	2.730	2.608	2.521	2.566	2.520
Ierland	993	977	985	1.011	1.042	1.072	1.071	1.109	1.146	1.195	1.205	553	569	556	555	567	589	582
Italië	102.218	101.551	103.990	104.528	97.076	94.431	91.399	88.932	86.093	86.297	84.093	34.688	34.327	33.584	32.846	31.910	32.456	31.810
Luxemburg	1.522	1.504	1.506	1.559	1.460	1.460	1.448	1.398	1.400	1.418	1.446	543	561	554	530	549	554	581
Nederland	30.645	32.174	33.627	34.417	33.624	34.029	34.246	34.439	35.110	37.952	40.918	11.610	11.986	12.328	12.447	12.803	14.156	15.512
Portugal	10.619	11.260	11.919	12.179	12.334	12.341	12.442	12.700	13.346	14.192	14.730	4.968	5.001	5.047	5.144	5.369	5.814	6.025
Verenigd Koninkrijk	8.370	8.405	8.652	8.827	8.873	9.154	9.229	9.348	9.060	9.578	9.603	3.266	3.366	3.404	3.447	3.334	3.530	3.551
Zweden	832	1.003	1.122	1.122	1.057	1.105	1.119	1.122	1.105	1.208	1.231	413	449	439	463	460	505	521
<b>Nieuwe EU lidstaten</b>																		
Cyprus										44	45						24	24
Estland										63	59						49	41
Hongarije					270	335	334	339	491	598	582	159	203	198	206	282	329	325
Litouwen										113	102						88	39
Litanië										175	210						108	128
Malta										48	49						21	22
Polen					2.819	3.220	4.024	4.759	5.609	7.745	10.957	1.515	1.711	2.123	2.418	2.660	3.444	4.476
Tsjechië										483	583						296	325
Slowakije										523	681						291	372
Slovenië										81	75						50	47
<b>Non UE</b>																		
Algerije	3.412	3.173	3.367	3.429	3.405	3.332	3.647	3.809	4.117	4.272	4.505	1.033	1.007	1.023	958	1.001	1.044	1.080
Bulgarije										1.469	1.778						670	819
Congo (RD)	3.607	3.966	4.182	4.608	4.914	5.389	6.307	7.004	7.005	8.712	9.126	2.121	2.299	2.688	3.017	2.934	3.887	4.116
Marokko	44.563	44.627	44.485	46.077	43.390	41.338	40.230	38.604	36.802	39.907	38.030	11.918	11.287	10.789	10.390	9.912	10.806	10.251
Roemenië										1.771	2.461						760	1.450
Tunesië	2.354	2.289	2.216	2.171	1.971	1.957	1.919	1.857	1.869	2.223	2.130	416	439	413	381	367	429	474
Turkije	30.114	30.468	30.082	31.561	26.598	23.979	21.905	20.952	20.246	21.129	19.333	9.988	8.908	7.973	7.263	6.832	6.959	5.952
Andere nationaliteiten	33.231	35.426	36.237	40.835	39.507	45.357	51.844	55.753	58.273	67.080	72.143	14.136	16.359	18.924	20.600	20.476	24.408	27.918
Totaal buitenlanders	363.671	370.879	380.464	394.866	382.674	387.939	392.465	393.943	396.012	427.836	439.681	139.568	142.663	145.416	146.632	146.676	161.353	167.978
Waarvan EU	246.390	250.930	259.895	266.185	259.800	263.032	262.255	260.866	259.830	280.583	289.242	98.282	100.450	101.285	101.399	101.453	112.063	115.918
<b>Algemeen totaal</b>	<b>4.423.226</b>	<b>4.425.870</b>	<b>4.439.522</b>	<b>4.465.249</b>	<b>4.487.102</b>	<b>4.531.162</b>	<b>4.581.338</b>	<b>4.600.639</b>	<b>4.651.985</b>	<b>4.714.731</b>	<b>4.781.028</b>	<b>1.963.945</b>	<b>1.969.174</b>	<b>1.983.538</b>	<b>2.004.830</b>	<b>2.049.717</b>	<b>2.080.413</b>	<b>2.138.043</b>

Bron: ADSEI (EAK), RSYZ, CIMIRe, RVA, MBB. Berekeningen: FOD WASO

1 Uitgezonderd het saldo van de grensarbeid, de beroepsbevolking wordt immers berekend aan de hand van de binnenlandse arbeid.

2 De berekening van binnenlandse werkgelegenheid van de Belgen gebeurt aan de hand van een raming van de Nationale Bank van België. De verdeling naar geslacht wordt geraamd op grond van de cijfers van de arbeidskrachtenenquête.





### Bijlage 12. Activiteitsgraad, werkzaamheidsgraad en werkloosheidsgraad van de Belgische en de buitenlandse bevolking

		Bevolking van 15 tot 64 j	Beroepsbevolking <sup>1</sup>	Werklozen	Activiteitsgraad	Werkzaamheidsgraad	Werkloosheidsgraad
1995	Belgen	6.025.896	3.596.342	463.213	67,4	59,7	11,4
	Mannen	3.010.075	2.079.239	187.467	75,3	69,1	8,3
	Vrouwen	3.015.821	1.517.103	275.746	59,4	50,3	15,4
	Buitenlanders	677.921	271.658	92.013	53,6	40,1	25,3
	Mannen	367.372	186.314	50.915	64,6	50,7	21,5
	Vrouwen	310.549	85.344	41.124	40,7	27,5	32,5
	Totaal	6.703.817	3.868.000	555.226	66,0	57,7	12,6
1999	Mannen	3.377.447	2.265.553	238.382	74,1	67,1	9,5
	Vrouwen	3.326.370	1.602.447	316.870	57,7	48,2	16,5
	Belgen	6.042.924	3.717.229	387.199	67,9	61,5	9,4
	Mannen	3.027.857	2.118.419	160.528	75,3	70,0	7,0
	Vrouwen	3.015.067	1.598.810	208.066	59,9	53,0	11,5
	Buitenlanders	672.204	294.771	87.903	56,9	43,9	23,0
	Mannen	354.074	196.062	47.044	68,7	55,4	19,4
Vrouwen	318.130	98.709	40.859	43,9	31,0	29,3	
Totaal	6.715.128	4.012.000	475.102	66,8	59,7	10,6	
2000	Mannen	3.381.931	2.314.481	208.676	74,6	68,4	8,3
	Vrouwen	3.333.197	1.697.519	266.426	58,9	50,9	13,6
	Belgen	6.060.773	3.788.433	354.790	68,4	62,5	8,6
	Mannen	3.037.666	2.169.988	146.724	76,3	71,4	6,3
	Vrouwen	3.023.107	1.618.445	208.066	60,4	53,5	11,4
	Buitenlanders	663.125	303.567	84.358	58,5	45,8	21,7
	Mannen	347.960	200.670	44.601	70,5	57,7	18,2
Vrouwen	315.165	102.897	39.757	45,3	32,6	27,9	
Totaal	6.723.898	4.092.000	439.148	67,4	60,9	9,7	
2001	Mannen	3.385.626	2.370.658	191.325	75,7	70,0	7,5
	Vrouwen	3.338.272	1.721.342	247.823	59,0	51,6	12,6
	Belgen	6.094.672	3.842.587	346.286	68,7	63,1	8,3
	Mannen	3.055.581	2.204.630	146.121	76,9	72,2	6,2
	Vrouwen	3.039.091	1.637.957	200.165	60,5	53,9	10,9
	Buitenlanders	648.667	307.413	85.042	60,5	47,4	21,7
	Mannen	339.851	201.771	45.274	72,7	59,4	18,3
Vrouwen	308.816	105.642	39.768	47,1	34,2	27,3	
Totaal	6.743.339	4.150.000	431.328	67,9	61,5	9,4	
2002	Mannen	3.395.432	2.406.401	191.395	76,5	70,9	7,4
	Vrouwen	3.347.907	1.743.599	239.933	59,2	52,1	12,1
	Belgen	6.126.761	3.839.178	367.518	68,7	62,7	8,7
	Mannen	3.071.947	2.186.537	161.961	76,4	71,2	6,9
	Vrouwen	3.054.814	1.652.641	205.557	60,8	54,1	11,1
	Buitenlanders	647.661	305.822	88.108	60,8	47,2	22,4
	Mannen	339.503	199.592	47.712	72,8	58,8	19,3
Vrouwen	308.158	106.230	40.396	47,6	34,5	27,6	
Totaal	6.774.422	4.145.000	455.626	67,9	61,2	9,9	
2003	Mannen	3.411.450	2.386.129	209.673	76,1	69,9	8,1
	Vrouwen	3.362.972	1.758.871	245.953	59,6	52,3	12,3
	Belgen	6.151.296	3.842.849	413.124	69,2	62,5	9,7
	Mannen	3.084.505	2.167.284	185.648	76,3	70,3	7,9
	Vrouwen	3.066.792	1.675.565	227.476	62,1	54,6	12,0
	Buitenlanders	653.513	302.151	93.847	60,6	46,2	23,7
	Mannen	341.629	196.728	52.604	73,0	57,6	21,1
Vrouwen	311.884	105.423	41.243	47,0	33,8	28,1	
Totaal	6.804.809	4.145.000	506.971	68,4	60,9	10,9	
2004	Mannen	3.426.134	2.364.012	238.252	76,0	69,0	9,2
	Vrouwen	3.378.675	1.780.988	268.719	60,7	52,7	13,1
	Belgen	6.174.832	3.843.599	443.296	69,4	62,2	10,3
	Mannen	3.096.936	2.166.689	201.146	76,5	70,0	8,5
	Vrouwen	3.077.896	1.676.910	242.150	62,3	54,5	12,6
	Buitenlanders	660.346	328.401	99.426	64,8	49,7	23,2
	Mannen	343.142	211.705	54.777	77,7	61,7	20,6
Vrouwen	317.205	116.696	44.649	50,9	36,8	27,7	
Totaal	6.835.178	4.172.000	542.722	69,0	61,0	11,5	
2005	Mannen	3.440.078	2.378.394	255.923	76,6	69,1	9,7
	Vrouwen	3.395.101	1.793.606	286.799	61,3	52,8	13,8
	Belgen	6.205.139	3.872.953	468.394	70,0	62,4	10,8
	Mannen	3.112.259	2.160.865	210.417	76,2	69,4	8,9
	Vrouwen	3.092.880	1.712.088	257.977	63,7	55,4	13,1
	Buitenlanders	673.740	339.047	100.634	65,3	50,3	22,9
	Mannen	348.255	217.127	54.576	78,0	62,3	20,1
Vrouwen	325.486	121.920	46.058	51,6	37,5	27,4	
Totaal	6.878.879	4.212.000	569.028	69,5	61,2	11,9	
2005	Mannen	3.460.513	2.377.992	264.993	76,4	68,7	10,0
	Vrouwen	3.418.366	1.834.008	304.035	62,5	53,7	14,2

Bron : ADSEI (EAK), RSVZ, CIMIRe, RVA, NBB. Berekeningen: FOD WASO

<sup>1</sup> Uitgezonderd het saldo van de grensarbeid, de beroepsbevolking wordt immers berekend aan de hand van de binnenlandse arbeid.



**Bijlage 13. Verdeling van de binnenlandse arbeid als loontrekkende naar nationaliteit**

	Waarvan vrouwen																	
	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2000	2001	2002	2003	2004	2005	
België¹	2.939.542	2.944.995	2.958.551	3.008.141	3.065.444	3.140.773	3.199.722	3.201.326	3.210.589	3.215.437	3.242.380	1.344.845	1.382.349	1.409.525	1.422.665	1.441.917	1.455.825	1.487.168
<b>EU</b>																		
Duitsland	5.289	5.382	5.782	6.149	6.275	6.446	6.497	6.750	6.963	7.739	8.226	2.509	2.640	2.686	2.855	3.030	3.327	3.546
Oostenrijk	152	201	279	349	382	393	417	453	440	485	486	169	183	196	214	208	234	247
Denemarken	423	413	421	461	480	541	528	550	532	574	569	252	298	276	276	275	295	288
Spanje	16.735	16.752	17.178	17.809	17.815	17.845	17.567	17.187	16.475	16.567	16.332	7.233	7.372	7.350	7.276	7.017	7.234	7.149
Finlande	173	192	264	295	343	369	395	433	394	450	478	209	225	235	268	253	288	308
Frankrijk	34.414	36.690	39.633	43.412	47.296	53.609	56.158	56.633	57.174	60.618	63.369	17.113	19.362	20.635	21.206	21.567	23.369	24.577
Griekenland	3.744	3.818	3.851	4.053	4.136	4.187	4.196	4.040	3.786	3.813	3.700	1.609	1.666	1.692	1.615	1.526	1.553	1.513
Ierland	732	727	717	738	767	801	795	827	860	887	873	439	460	450	446	460	471	456
Italië	62.912	62.816	65.168	68.209	65.330	64.578	63.239	61.082	57.661	57.373	55.424	20.655	20.847	20.801	20.510	19.484	19.812	19.371
Luxemburg	876	862	886	972	977	982	978	945	936	939	935	366	386	386	372	383	388	397
Nederland	18.633	19.561	20.520	21.456	22.320	22.840	22.907	23.126	23.212	25.144	26.904	7.607	8.008	8.233	8.464	8.644	9.543	10.335
Portugal	7.355	7.793	8.307	8.589	8.885	9.186	9.262	9.459	9.720	10.271	10.791	3.736	3.839	3.861	3.942	4.068	4.364	4.556
Vereenigd Koninkrijk	5.527	5.446	5.700	5.972	6.147	6.430	6.475	6.553	6.249	6.629	6.568	2.323	2.477	2.518	2.560	2.461	2.613	2.594
Zweden	508	536	629	740	752	786	820	814	790	884	912	320	340	348	363	357	399	401
<b>Nieuwe EU lidstaten</b>																		
Cyprus	..	..	..	..	8	10	17	16	25	38	35	4	4	9	9	16	23	23
Estland	..	..	..	..	19	18	14	18	36	50	48	9	9	9	14	28	37	32
Hongarije	..	..	..	..	187	242	267	277	321	397	360	116	148	165	171	195	231	209
Litouwen	..	..	..	..	18	31	31	38	56	89	81	8	18	20	29	41	68	19
Lituanie	..	..	..	..	13	31	32	41	64	106	106	8	20	23	30	48	77	69
Malta	..	..	..	..	15	16	19	23	28	41	38	5	6	7	6	9	18	17
Polen	..	..	..	..	1.564	1.805	2.311	2.659	2.997	4.039	5.347	955	1.075	1.370	1.584	1.720	2.296	2.863
Tsjechië	..	..	..	..	104	154	181	224	298	362	336	58	93	108	127	175	223	201
Slowakije	..	..	..	..	70	146	198	231	305	378	407	33	69	96	118	168	208	214
Slovenië	..	..	..	..	25	33	31	30	50	67	57	8	10	7	10	28	39	34
<b>Non UE</b>																		
Algerije	1.717	1.661	1.646	1.815	1.812	1.787	1.917	2.004	2.049	2.379	2.316	468	438	432	414	379	450	429
Bulgarije	..	..	..	..	..	..	..	..	684	834	890	..	..	..	..	..	..	..
Congo (RD)	2.303	2.372	2.334	2.644	2.968	3.351	3.637	3.785	3.880	4.855	4.900	1.189	1.333	1.494	1.538	1.513	2.011	2.062
Marokko	24.572	23.986	23.268	25.257	23.323	22.112	21.548	19.804	17.745	20.467	19.976	4.939	4.493	4.368	4.157	3.813	4.586	4.659
Roemenië	..	..	..	..	..	..	..	..	1.288	1.578	1.718	..	..	..	..	..	..	..
Tunesië	1.319	1.245	1.220	1.270	1.118	1.125	1.180	1.162	1.093	1.290	1.270	235	253	233	220	205	240	253
Turkije	16.645	16.442	15.938	17.807	13.412	11.570	10.813	9.933	9.125	10.241	10.014	4.425	3.611	3.254	2.834	2.600	2.854	2.708
Andere nationaliteiten	17.429	18.110	18.708	21.862	20.995	24.803	27.948	30.577	32.147	41.391	41.157	7.421	8.690	9.867	10.940	11.445	15.452	15.254
Totaal buitenlanders	221.458	225.005	232.449	249.859	247.556	256.227	260.278	259.674	255.411	278.563	284.620	84.421	88.373	91.129	92.568	92.116	102.703	106.217
Waarvan EU	157.473	161.189	169.335	179.204	181.905	188.993	190.234	188.852	185.192	197.940	202.379	64.540	68.103	69.667	70.367	69.733	77.110	79.419
Algemeen totaal	3.161.000	3.170.000	3.191.000	3.258.000	3.313.000	3.397.000	3.460.000	3.461.000	3.466.000	3.494.000	3.527.000	1.429.266	1.470.722	1.500.654	1.515.233	1.534.033	1.558.528	1.593.385

Bron :ADSEI (EAK), C/MIRe, NBB. Berekeningen: FOD WASO

¹ De berekening van binnenlandse werkgelegenheid van de Belgen gebeurt aan de hand van een raming van de Nationale Bank van België. De verdeling naar geslacht wordt geraamd op grond van de cijfers van de arbeidskrachtenenquête.



**Bijlage 14. Verdeling van de binnenlandse arbeid als niet loontrekkende naar nationaliteit**

	Waarvan vrouwen																	
	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2000	2001	2002	2003	2004	2005	
België <sup>1</sup>	656.800	658.552	654.812	648.326	651.785	647.660	642.865	637.852	632.260	628.162	630.573	253.966	236.096	228.433	229.976	233.648	221.085	224.920
EU																		
Duitsland	1.846	1.991	2.051	2.100	1.823	1.794	1.814	1.803	1.736	1.872	1.922	693	693	709	704	657	743	781
Oostenrijk	115	125	132	150	149	148	144	150	153	159	156	61	63	61	58	60	63	59
Denemarken	124	142	158	154	167	164	161	156	152	166	168	71	68	57	53	49	53	61
Spanje	1.790	1.988	2.020	1.993	1.739	1.692	1.698	1.696	1.658	1.688	1.673	562	550	571	551	514	530	541
Finlande	68	73	89	98	84	91	100	105	99	87	89	45	54	57	63	54	44	43
Frankrijk	7.525	7.902	7.864	7.824	6.799	6.837	6.826	6.750	6.649	6.867	7.029	2.810	2.822	2.844	2.763	2.613	2.654	2.735
Griekenland	1.439	1.563	1.512	1.512	1.428	1.406	1.356	1.322	1.246	1.283	1.242	415	398	394	364	340	357	359
Ierland	163	192	199	212	222	227	230	238	234	240	257	80	84	84	86	83	85	96
Italië	12.330	12.832	12.882	12.785	9.714	9.657	9.459	9.196	8.910	8.941	8.817	2.653	2.672	2.592	2.456	2.280	2.290	2.259
Luxemburg	368	377	366	368	293	296	281	282	273	279	285	90	91	81	83	82	85	88
Nederland	9.069	9.848	10.495	10.727	9.243	9.315	9.429	9.228	9.264	9.723	10.190	2.818	2.874	2.975	2.833	2.759	2.925	3.181
Portugal	1.685	1.776	1.762	1.765	1.700	1.606	1.624	1.616	1.790	1.829	1.847	319	319	329	304	340	360	387
Verenigd Koninkrijk	2.071	2.154	2.193	2.198	2.096	2.161	2.169	2.146	2.125	2.216	2.238	622	615	597	573	546	563	602
Zweden	301	322	341	350	279	279	272	269	258	256	250	80	84	78	79	77	75	80
Nieuwe EU lidstaten																		
Cyprus	..	..	..	..	..	..	..	..	4	5	7	..	..	..	..	0	0	0
Estland	..	..	..	..	..	..	..	..	1	4	5	..	..	..	..	0	3	5
Hongarije	..	..	..	..	..	..	..	..	75	103	125	..	..	..	..	32	39	57
Litouwen	..	..	..	..	..	..	..	..	7	3	7	..	..	..	..	3	1	6
Lituanie	..	..	..	..	..	..	..	..	35	56	80	..	..	..	..	15	21	38
Malta	..	..	..	..	..	..	..	..	5	4	5	..	..	..	..	2	0	2
Polen	212	309	382	559	773	872	1.068	1.302	1.737	2.738	4.516	247	285	314	295	344	457	838
Tsjechië	..	..	..	..	..	..	..	..	16	41	173	..	..	..	..	6	15	70
Slowakije	..	..	..	..	..	..	..	..	40	47	76	..	..	..	..	22	26	50
Slovenië	..	..	..	..	..	..	..	..	0	6	8	..	..	..	..	0	4	5
Niet EU																		
Algerije	227	246	240	229	208	208	192	176	190	177	201	44	55	53	43	53	45	57
Bulgarije	..	..	..	..	..	..	..	..	..	634	885	..	..	..	..	..	202	316
Congo (RD)	274	308	339	358	370	392	402	369	370	334	349	123	127	119	97	92	81	89
Marokko	1.770	1.933	1.936	1.896	1.831	1.692	1.627	1.500	1.529	1.523	1.671	338	321	300	236	214	195	238
Roemenië	..	..	..	..	..	..	..	..	471	875	1.666	..	..	..	..	156	263	511
Tunesië	284	283	264	247	202	189	158	146	139	222	135	22	19	18	19	16	15	23
Turkije	1.557	1.694	1.754	1.760	1.772	1.742	1.557	1.412	1.398	1.435	1.718	480	457	380	303	253	236	310
Anderen nationaliteiten	6.982	6.390	6.209	6.389	6.323	6.572	6.568	6.286	6.177	6.025	6.638	1.715	1.873	1.900	1.699	1.646	1.563	1.819
Totaal buitenlanders	50.200	52.448	53.188	53.674	47.215	47.340	47.135	46.148	46.740	49.838	54.427	14.288	14.524	14.513	13.662	13.307	13.993	15.703
Waarvan EU	38.894	41.285	42.064	42.236	35.736	35.673	35.563	34.957	34.547	38.613	41.164	11.319	11.387	11.429	10.970	10.454	11.395	12.340
Algemeen totaal	707.000	711.000	708.000	702.000	699.000	695.000	690.000	684.000	679.000	678.000	685.000	288.254	250.620	247.946	243.638	246.955	235.078	240.623

Bron : ADSEI (EAK), RSVZ, NBB. Berekeningen: FOD WASO  
 1 De berekening van binnenlandse werkgelegenheid van de Belgen gebeurt aan de hand van een raming van de Nationale Bank van België. De verdeling naar geslacht wordt geraamd op grond van de cijfers van de arbeidskrachtenenquête.

Bijlage 15. Verdeling van de werkloosheid' naar nationaliteit

	Waarvan vrouwen																	
	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Belgen	463.213	451.444	445.695	413.916	387.199	354.790	346.286	367.518	413.124	443.296	468.394	225.567	208.066	200.165	205.557	227.476	242.150	257.977
EU																		
Duitsland	1.314	1.187	1.240	1.116	1.084	996	911	1.019	1.149	1.291	1.485	604	551	495	555	636	706	823
Oostenrijk	24	29	34	36	31	35	20	26	48	64	73	20	21	11	13	26	39	35
Denemarken	42	55	37	45	34	37	41	40	48	50	59	25	28	29	22	28	29	34
Spanje	4.330	4.186	4.101	3.779	3.446	3.052	2.923	3.098	3.285	3.481	3.548	1.888	1.672	1.614	1.704	1.752	1.876	1.853
Finlande	8	26	30	24	22	36	21	30	46	28	19	13	24	11	17	20	18	9
Frankrijk	9.858	9.735	9.807	9.558	9.242	8.342	8.249	8.303	9.192	10.182	10.679	5.174	4.778	4.806	4.761	5.181	5.689	5.931
Griekenland	1.778	1.726	1.730	1.625	1.559	1.420	1.279	1.274	1.345	1.406	1.372	766	723	644	629	655	656	648
Ierland	98	58	69	61	53	44	46	44	52	68	75	34	25	22	23	24	33	30
Italië	26.976	25.903	25.940	23.534	22.032	20.196	18.701	18.654	19.522	19.983	19.852	11.380	10.808	10.191	9.880	10.146	10.354	10.180
Luxemburg	278	265	254	219	190	182	189	171	191	200	226	87	84	87	75	84	81	96
Nederland	2.943	2.765	2.612	2.234	2.061	1.874	1.910	2.085	2.634	3.065	3.824	1.185	1.104	1.120	1.150	1.400	1.688	1.996
Portugal	1.579	1.691	1.850	1.825	1.749	1.549	1.556	1.625	1.836	2.092	2.092	913	843	857	898	961	1.090	1.082
Verenigd Koninkrijk	772	805	759	657	630	563	585	649	686	733	797	321	274	289	314	327	354	355
Zweden	23	25	33	32	26	40	27	39	57	68	69	13	25	13	21	26	31	40
Nieuwe EU lidstaten																		
Cyprus	..	..	..	..	..	..	..	..	..	1	3	..	..	..	..	..	..	1
Estland	..	..	..	..	..	..	..	..	..	9	6	..	..	..	..	..	..	9
Hongarije	91	99	94	96	83	93	67	62	95	98	97	43	55	33	35	55	59	59
Litouwen	..	..	..	..	..	..	..	..	..	21	17	..	..	..	..	..	..	19
Lituanie	..	..	..	..	..	..	..	..	..	13	24	..	..	..	..	..	..	10
Malta	..	..	..	..	..	..	..	..	..	3	6	..	..	..	..	..	..	3
Polen	437	397	439	453	482	543	645	798	875	968	1.094	313	351	439	539	596	691	775
Tsjechië	..	..	..	..	..	..	..	..	..	80	74	..	..	..	..	..	..	58
Slowakije	..	..	..	..	..	..	..	..	..	98	198	..	..	..	..	..	..	57
Slovenië	..	..	..	..	..	..	..	..	..	8	10	..	..	..	..	..	..	7
Niet EU																		
Algerije	1.468	1.266	1.481	1.385	1.385	1.337	1.538	1.629	1.878	1.716	1.988	521	514	538	501	569	549	594
Bulgarije	..	..	..	..	..	..	..	0	2	1	3	..	..	0	0	1	1	1
Congo (RD)	1.030	1.286	1.509	1.606	1.576	1.646	2.268	2.850	2.755	3.523	3.877	809	839	1.075	1.382	1.329	1.795	1.965
Marokko	18.221	18.708	19.281	18.924	18.236	17.534	17.055	17.300	17.528	17.917	16.383	6.641	6.473	6.121	5.997	5.885	6.025	5.354
Roemenië	..	..	..	..	..	13	9	13	12	8	10	..	8	6	6	9	7	8
Tunesië	751	761	732	654	651	643	581	549	637	711	725	159	167	162	142	146	174	198
Turkije	11.912	12.332	12.390	11.994	11.414	10.667	9.535	9.607	9.723	9.453	7.601	5.083	4.840	4.339	4.126	3.979	3.869	2.934
Andere nationaliteiten	8.080	10.121	10.405	11.476	11.917	13.528	16.894	18.255	20.262	22.076	24.348	4.867	5.557	6.871	7.611	7.415	8.679	10.845
Totaal buitenlanders	92.013	93.426	94.827	91.333	87.903	84.372	85.052	88.121	93.861	99.435	100.634	40.859	39.766	39.774	40.402	41.253	44.657	46.058
Waarvan EU	50.023	48.456	48.496	44.745	42.159	38.366	36.458	37.057	40.091	44.030	45.699	22.423	20.960	20.189	20.062	21.266	23.558	24.159
Algemeen totaal	555.226	544.870	540.522	505.249	475.102	439.162	431.338	455.639	506.985	542.731	569.028	266.426	247.832	239.939	245.959	268.729	286.807	304.035

Bron: RVA

I Niet werkende werkzoekenden : Uitkeringgerechtigde volledig werklozen + Andere verplicht ingeschrevenen (niet werkende) + Vrij ingeschreven werkzoekenden (niet werkende)

